

Samen aan de slag

► **Voor een
Veilig en Vrij
Den Haag**

**Vv
D**

Verkiezingsprogramma
2022-2026

Programmacommissie

Ciska Scheidel (voorzitter)

Benjamin Broekhuizen (secretaris)

Jeroen van Dijken

Ruth Posthuma-Kaufmann

Martin Wörsdörfer

Murat Yildirim

Adviseurs

Frans de Graaf

Jan Vonk

Paul Werker

Vormgeving

OK2Press

Inleiding

Den Haag is uniek. Onze uitgestrekte kustlijn trekt toeristen en recreanten en kent ook de mooie haven van Scheveningen. Een stad met echte Hagenezen, expats, ambtenaren, ondernemers en studenten. De stad van het Residentieorkest en ruige rockmuziek. Die verschillende gezichten zie je terug door de hele stad: Den Haag is een stad van wijken, ieder met een eigen karakter. Daar kunnen we trots op zijn.

Deze trots voor onze stad en zijn mensen drijft ons. Trots zijn op onze stad betekent dat deze stad van ons samen is. Samen bepalen we hoe onze stad eruitziet. Samen gaan we aan de slag om de stad nog beter en nog mooier te maken: voor een veilig en vrij Den Haag. De stad verbindt ons, de Hagenaars. Vanuit deze trots bouwen we aan de toekomst.

We bouwen voor de Hagenaars: de agent, de leraar en de verpleegkundige in onze stad. We voorkomen dat gezinnen en middeninkomens de stad worden uitgejaagd door te zorgen voor voldoende passende woningen. Dit betekent dat we het splitsingsverbod handhaven en het herstellen van eerder gesplitste woningen aanmoedigen. Ook verkamering gaan we tegen. We beschermen bestaande wijken en kiezen voor nieuwe ontwikkeling met hoogbouw, alleen waar dit past. Dit kan alleen als onze voorzieningen tegelijkertijd meegroeien.

We kiezen voor meer parkeren onder de grond en ondertunneling of overkapping. Dat doen we zodat er in onze straten meer ruimte is voor groen, spelen en ontmoeten. Dit vraagt forse investeringen. We gaan hittestress te lijf door versterking tegen te gaan en herstellen grachten weer in ere. We investeren in bereikbaarheid, op alle fronten. We kiezen daarbij niet voor autopesten, maar het bieden van zo veel mogelijk vervoerskeuzes. We denken niet terug voor langetermijninvestering in het openbaar vervoer. Zo blijft Den Haag een stad waar je met plezier en trots kunt wonen en verblijven.

Trots zijn op onze stad betekent een groene, schone en veilige stad. We pakken overlast en ondermijnende criminaliteit aan met handhaving en preventie. Den Haag is van ons allemaal, dus moet je in vrijheid over straat kunnen. We zijn trots op deze vrijheden en dragen dat ook uit. Veiligheid betekent ook: verkeersveiligheid. Hardrijders pakken we aan. Voor afvalhuffers is geen plek in Den Haag. Zij verpesten het voor de Hagenaars die wel netjes hun afval aanbieden. De gemeente verbetert de afvalophaal. We zijn klaar met de zeven Haagse plagen!

Iedere Hagenaar moet de vrijheid hebben zoveel mogelijk zijn eigen keuzes te maken. We willen daar waar vrijheden onder druk staan, bijvoorbeeld om te zijn wie je wilt zijn en te geloven wat je wilt geloven, Hagenaars beschermen. Vrijheid kan ook onder druk staan door te veel regels en te hoge lasten. Daarom staan we voor een gemeente die dienstbaar is voor bewoners en ondernemers en de lasten laag houdt.

We zijn trots op Haags ondernemerschap en dragen dit ook uit, van brouwers en strandtenthouders tot composieten en toerisme. We zijn blij met het gevarieerde aanbod van horeca en winkels, dus we bewaken de balans. We werken aan het verbeteren van de financiële gezondheid van Hagenaars en bestrijden misstanden rondom arbeidsmigranten. We zijn trots op onze Haagse vakmensen en het Haags studentenleven.

We kijken naar elkaar om in Den Haag. Hagenaars willen het liefst zo min mogelijk afhankelijk zijn van zorg of hulp uit de gemeente, maar de gemeente helpt als er zorg of ondersteuning nodig is. Onze stad biedt kansen voor alle kinderen, ook als het thuis tegenzit. Met sport en beweging houden we onze stad gezond en gelukkig, van jong tot oud. Onze ouderen ondersteunen we en beschermen we tegen eenzaamheid.

We zorgen dat onze stad een integer, voorspelbaar en transparant bestuur heeft. We investeren in de toekomst met het Haags Investeringsfonds en Duurzaamheidsfonds. We houden de lasten laag voor bewoners en ondernemers. We gaan uit van vertrouwen en vereenvoudigen de regels, zodat de gemeente voor de stad werkt en niet andersom. We werken zo veel mogelijk met één aanspreekpunt en bieden maatwerk.

Als Haagse partij zijn we al jaren in gesprek met de stad en met de wijken, om te luisteren naar bewoners en ondernemers. Dit verkiezingsprogramma is het resultaat, met een uitgebreide aanpak voor iedere wijk. Dit is óns verhaal: niet alleen van de VVD, maar van al die Hagenaars die de stad en onze wijken nog beter en mooier willen maken.

**Wij gaan graag samen aan de slag.
Voor een veilig en vrij Den Haag.**

Inhoud ► Verkiezingsprogramma 2022-2026

Inleiding	3
Fijn (blijven) wonen in Den Haag	6
Bouwen voor de stad	7
Den Haag mooi en schoon	10
Den Haag bereikbaar	15
Den Haag gezond	20
Vertrouwen in de zorg	21
Klaar voor de toekomst	21
Jeugd: ieder kind een goede start	23
Gezond en gelukkig ouder worden	24
Sport: Den Haag in beweging	24
Haagse normen	26
Investeren in veiligheid en handhaving	27
Veilig over straat	27
Geen plaats voor criminaliteit	28
Integratie	29
Beschermen van de open samenleving	30
Onderwijs en cultuur	31
Onderwijs	32
Cultuur	34
Haagse economie	35
Haags ondernemerschap	36
Ondernemers ontzorgen	36
Toerisme	37
Horeca	38
Aan de slag	38
Financieel gezond	39
Arbeidsmigranten	39
Haagse financiën en dienstverlening op orde	41
Een gemeente die werkt	42
Lage lasten	43
Investeren	43
Begroting op orde	43
Financieel overzicht	44

Inhoud ► Wijkenaanpak 2022-2026

Inleiding	48
Centrum	49
Centrum (Binnenstad, Rivierenbuurt, Oude Centrum, Kortenbos en Stationsbuurt)	49
Zeeheldenkwartier	50
Archipel en Willemsbuurt	51
Schilderswijk en Transvaal	51
Escamp	52
Bouwlust en Vrederust	53
Leyenburg	53
Moerwijk	53
Morgenstond	53
Rustenburg en Oostbroek	53
Wateringse Veld	53
Haagse Hout	54
Bezuidenhout, Marlot en Mariahoeve	54
Benoordenhout	55
Laak	56
Leidschenveen-Ypenburg	57
Loosduinen	58
Bohemen en Meer en Bos	58
Kijkduin en Ockenburgh	58
Kraayenstein en Vroondaal	59
Loosduinen	59
Waldeck	59
Scheveningen	60
Scheveningen	60
Segbroek	62
Bomen- en Bloemenbuurt	63
Regentessekwartier, Valkenboskwartier en Heesterbuurt	63
Vogelwijk	63
Vruchtenbuurt	64

► Fijn (blijven) wonen in Den Haag

Den Haag is een heerlijke stad om te wonen. Mede dankzij de VVD kan de Hagenaar rekenen op goede voorzieningen en lage gemeentelijke lasten. De VVD wil dat de Hagenaar hierop kan blijven rekenen, ook met de uitdagingen op het gebied van de woningnood en verduurzaming. De VVD wil bouwen voor de mensen, voorzieningen laten meegroeien met woningen en investeren in een mooie en schone stad die bereikbaar is. Zo zorgen we ervoor dat mensen fijn (blijven) wonen in Den Haag.

Bouwen voor de stad

De verwachting is dat mensen naar de steden zullen blijven trekken en dat de Haagse bevolking zal groeien. Er moeten dus meer woningen gebouwd worden en meer voorzieningen komen. De VVD is kritisch maar tegelijkertijd ook realistisch over de bevolkingsgroei: deze groei is niet te stoppen, maar we kunnen wel beter plannen. We moeten keuzes maken waar en voor wie we bouwen.

De VVD kiest voor het bouwen voor de Hagenaars: de agent, de leraar en de verpleegkundige. Mensen die werken in de stad, moeten betaalbaar kunnen wonen in de stad. Als er gezinsuitbreiding komt of hun wensen veranderen, moeten zij ook kunnen doorstromen naar een nieuwe woning. Zo zorgen we ervoor dat we middeninkomens niet de stad uitjagen. De VVD wil dat mensen ervoor kunnen kiezen Hagenaar te blijven en niet noodgedwongen passanten zijn.

Den Haag kan – met uitzondering van Vroondaal – niet uitbreiden aan de randen van de stad, dus groei van de bevolking betekent ook verdichting van de stad. Dat kan wat de VVD betreft niet zomaar overal. De VVD wil per gebied een passende aanpak.

- ▶ De VVD wil doorgaan met het ingezette beleid om nieuwe woningbouw te concentreren rond de belangrijke OV-knooppunten, de Laakhavens en op de Binckhorst. Door hier onder strikte voorwaarden bouwprojecten toe te staan, ontstaan nieuwe, aantrekkelijke en duurzame woonwijken in een groene buitenruimte. Op deze locaties is ook ruimte voor kwalitatieve hoogbouw, die aansluit op de gebouwen die er al staan.
- ▶ De hoogbouw in Den Haag hoeft geen Nederlandse hoogtorecords te breken. De VVD wil dat hoogbouw aansluit bij de bebouwing in de omgeving. De benedenverdieping is aansprekend en liefst met publieksfunctie, zodat het onderdeel is van de stad.
- ▶ Om bestaande wijken met rust te kunnen laten wil de VVD wijkgerichte gebiedsvisies opstellen waarin beschreven wordt wat het karakter van de wijk is en hoe de beeldkwaliteit van die wijk behouden kan worden. Zo is het mogelijk kleinschalige nieuwbouw en verbouwplannen te realiseren die passen binnen het wijkkarakter.
- ▶ In Zuidwest wil de VVD investeren. We combineren vervanging en renovatie van woningbouw met het verbeteren van bereikbaarheid, het toevoegen van hoogwaardige voorzieningen en het investeren in groen en water in de buitenruimte. Deze investeringen vragen om een lange adem, samen met de Rijksoverheid via de Regiodeal.
- ▶ De VVD wil onderzoeken of verder herstructureren van Bezuidenhout-West mogelijk is. In dit onderzoek wordt gekeken naar ondertunneling van de A12 en daaruit voortkomende kansen voor woningbouw, een nieuw park en de aansluiting van het Beatrixkwartier op het centrum.
- ▶ De VVD wil geen nieuwbouw in Haagse groengebieden. Nieuwbouw mag niet ten koste gaan van de hoeveelheid groen in de wijk. Vergroening van de nieuwbouw zelf door toepassing van daktuinen, geveltuinen en binnentuinen wordt gestimuleerd.
- ▶ De VVD wil meer en betere betaalbare woningen voor de middenklasse en bewoners die net boven de sociale huurgrens zitten in het bijzonder. De gemeente maakt met investeerders afspraken over de bouw van voornamelijk betaalbare en aantrekkelijke huur- en koopwoningen voor deze groepen. Bijzondere aandacht gaat uit naar starters en een passend aanbod voor deze groep.
- ▶ In de steeds drukker wordende stad moet ruimte blijven voor gezinnen. Ook gestapelde bouw kan aantrekkelijke gezinswoningen bieden. Dit vraagt wel dat er rekening mee wordt gehouden in de indeling en de voorzieningen, bijvoorbeeld met voldoende eigen buitenruimte, maar ook een gezamenlijke binnentuin of dakterras. De VVD wil dat ontwikkelaars uitgedaagd worden dit soort modern ontworpen woningen te ontwikkelen voor gezinnen.
- ▶ Het woningaanbod sluit op veel plekken niet meer aan op de behoefte van de middenklasse, mede door een periode van opsplitsing en verkamering van woningen. De VVD is daar tegen en wil dat de strenge norm die mede door de VVD is ingevoerd, wordt gehandhaafd. Het samenvoegen van woningen die in het verleden zijn gesplitst, waardoor er weer meer woonruimte ontstaat voor gezinnen, wordt aangemoedigd. Ook passende dakopbouwen kunnen helpen.
- ▶ De VVD vindt het onwenselijk dat in wijken starters van de markt worden gedrukt door grote investeerders die massaal woningen opkopen. De VVD wil dat de gemeente hier gericht beleid op voert voor een gezonde woningmarkt, zonder een algehele zelfwoonplicht in te voeren. Het moet mogelijk blijven een woning te kopen en te renoveren voor verhuur.
- ▶ De huidige norm voor 30% gesubsidieerde woningbouw schaffen we af. De norm bestaat al jaren, maar lost de wachtlijsten niet op. Daarom wil de VVD meer inzetten op private en particuliere initiatieven. Door gesubsidieerde woningen niet langer te bouwen op AAA locaties met torenhoge grondprijzen, kan er voor hetzelfde geld meer worden gebouwd. Mensen met een baan in de stad en Haagse starters die nog thuiswonen, moeten voorrang op de wachtlijsten krijgen.

- ▶ De VVD wil dat Den Haag aantrekkelijk blijft voor essentiële beroepen zoals de agent, de leraar en de verpleegkundige. De VVD wil de proef met voorrang voor deze beroepen doorzetten en wil dat deze beroepen een stadstoelage op het loon krijgen. De gemeente moet hiervoor samen met de andere grote steden aandacht blijven vragen bij de Rijksoverheid. De VVD wil dat Den Haag bij de landelijke politiek aandringt op een toelage voor levenskosten voor cruciale beroepen. Het voorstel dat nu voorligt is onvoldoende.
- ▶ De VVD wil dat bewoners nog voordat de gemeentelijk ontwerper aan de slag gaat, betrokken worden. Digitale middelen helpen bewoners te betrekken die niet naar inloopavonden komen. Bewoners moeten weten welke eisen gesteld worden aan bouwprojecten in hun omgeving en waarover ze kunnen meebeslissen. De gemeente geeft helder aan welke invloed bewoners hebben op welk moment. Dit geldt ook voor zogenoemde 'controversiële voorzieningen'.
- ▶ De VVD wil meer tempo maken in vergunningstrajecten voor grote en kleine bouwprojecten met een integrale beoordeling via één loket. De gemeente moet duidelijke en haalbare afspraken maken en deze daarna niet verzwaren met extra eisen.

Voorzieningen op peil

Hagenaars moeten fijn in Den Haag kunnen wonen. Het ontwikkelen van de stad is daarvoor van groot belang, zoals de afgelopen jaren rond Hollands Spoor en de Scheveningse Noordboulevard. De stad maakt op veel plekken een fikse transformatie door. Kijkduin en Scheveningen Haven zijn volop in ontwikkeling. De Binckhorst verandert in een wijk waarin niet alleen wordt gewerkt, maar ook steeds meer wordt gewoond. De VVD is trots op deze ontwikkelingen. De gemeente moet echter wel grenzen stellen aan wat de stad kan dragen en voorwaarden stellen aan nieuwe bouwprojecten. Zo blijft Den Haag ook Den Haag: een fijne woonstad aan zee.

- ▶ Om onze buurten leefbaar te houden, moeten de voorzieningen meegroeien met het aantal inwoners. Dit geldt zowel voor openbare voorzieningen, zoals groen, recreatiemogelijkheden, en parkeerplekken voor fiets en auto, als voor voorzieningen zoals sportverenigingen, scholen, kinderopvangen en huisartsen. Dit doen we niet op basis van heel algemene normen, maar aan de hand van specifieke behoefte van de wijk en de ontwikkeling. De bereikbaarheid van de wijk moet goed zijn geregeld, inclusief parkeren en opladen van auto en fiets. De wijk heeft één aanspreekpunt bij grote ontwikkelingen.
- ▶ Bij ontwikkeling van grotere gebieden, zoals de Binckhorst, moet er ruimte worden gepland voor bijvoorbeeld scholen en sport. Vóór het verlenen van vergunningen moet vaststaan dat voorzieningen goed geregeld zijn of worden. Bij nieuwe projecten kunnen eisen worden opgelegd om op de begane grond ruimte te maken voor voorzieningen als tandartsen, huisartsen of indoor sportruimte.
- ▶ Bij kleinere nieuwbouw in bestaande wijken, moeten aantoonbaar voldoende voorzieningen zijn voor de extra bewoners. Voordat de vergunning verleend wordt, moet duidelijk zijn hoe eventuele knelpunten worden opgelost.
- ▶ Bij het bepalen van de benodigde voorzieningen in een wijk of buurt waar bouwplannen zijn, wordt de LER (LeefbaarheidsEffectRapportage) als uitgangspunt genomen. Deze toets zal worden uitgevoerd op wijkniveau en niet op kavelniveau. De LER wordt de komende periode voor alle Haagse wijken uitgerold.

Ontwikkeling moet verbetering zijn

Bij het (her)ontwikkelen van gebieden moeten er duidelijke keuzes gemaakt worden. De VVD wil dat er met bewoners en ondernemers een visie ontwikkeld wordt voor elk gebied, waarin er een balans is van fijn wonen met goede voorzieningen, bedrijvigheid en groen.

- ▶ De VVD wil met de hoogste prioriteit de raamprostitutie van de Doublet- en Geleenstraat verplaatsen naar een nieuwe locatie aan de Sporendriehoek. In de Doublet- en Geleenstraat ontstaat zo ruimte voor aantrekkelijke nieuwe stadswoningen en commerciële ontwikkeling. Tegelijkertijd bieden we sekswerkers betere en veiligere werkplekken met voldoende voorzieningen om hun beroep uit te oefenen.
- ▶ Coffeeshops en shishalounges mogen net als andere ondernemers hun geld verdienen, zolang dit niet leidt tot overlast voor de buurt. Overlast moet worden aangepakt, in het bijzonder in het Zeeheldenkwartier, de Weimarstraat en de binnenstad. De VVD wil overconcentratie bestrijden door afspraken over verplaatsing, verspreiding of stoppen. Uitkopen is een serieuze optie.
- ▶ Onze 11 kilometer kust maakt Den Haag uniek. Die moeten we beschermen als een Nationaal Park. De VVD wil dat er niet wordt gebouwd in de Natura2000 gebieden en aan de kust wordt geen extra hoogbouw toegestaan. Wel is er ruimte voor verbetering van bestaande bebouwing. In het kader van De Kust Gezond worden kansen gezocht om buitenruimte hier tegelijkertijd te verbeteren.

- ▶ De VVD wil verloedering van (monumentale en winkel)panden aanpakken. De Haagse Pandbrigade gaat eigenaren intensiever aanspreken om de panden op te laten knappen. Dit geldt ook voor ambassades. Er wordt gezocht naar striktere sancties, zoals het opzeggen van medewerking aan diplomatieke voordelen, of het niet kunnen huren van monumenten.
- ▶ Eigenaren die Haags monumentaal erfgoed willen beschermen of opknappen, verdienen ondersteuning van de gemeente. Aansprekend monumentaal erfgoed verlichten we met slimme led-verlichting, zodat deze Haagse parels ook 's nachts goed voor het voetlicht komen.
- ▶ Verloederde panden bieden in tijden van woningnood ook een kans voor nieuwe woningen voor de middenklasse en starters. De VVD wil particulieren de kans geven om zo veel mogelijk van deze panden te transformeren en op te knappen, onder regie van de Wijkontwikkelingsmaatschappij.
- ▶ De VVD wil het Bernhardviaduct voor de helft afbreken en grondig renoveren. Zo ontstaat er ruimte voor nieuwe hoogbouw, voor uitbreiding van de Haagse campus van de Universiteit Leiden en extra woningen, onder andere voor studenten. De straat kan door deze ontwikkeling als een groene boulevard worden ingericht, met betere verbinding tussen het Wijnhavenkwartier en de Rivierenbuurt.
- ▶ De VVD wil een onderzoek naar ondertunneling van het Schenkviaduct om er een stadspark van te maken. Afbreken en vergroenen van de vrijgevallen ruimte wordt als optie meegenomen.

Aanpak woonoverlast

Woonoverlast kan een straat of buurt onleefbaar maken. Te vaak leidt dit tot vertrek van de mensen die overlast ervaren, in plaats van de mensen die de overlast veroorzaken. De oorzaak ligt niet altijd bij de bewoners. Soms zijn het pandbazen en huisjesmelkers die verantwoordelijk zijn voor krappe huisvesting in slecht onderhouden woningen die aan de basis van het probleem staan. De VVD wil de overlast bij de wortel aanpakken.

- ▶ Het begin van de overlast ligt bij de hoge druk op Den Haag vanuit de hele regio als het gaat om bijvoorbeeld sociale huurwoningen, huisvesting voor arbeidsmigranten en daklozen. Den Haag lost veel regionale problematiek op, omdat buurgemeenten weinig betaalbare woningen realiseren en opvang regelen. De VVD wil met de omliggende gemeenten in gesprek om dit te veranderen, eventueel met behulp van provincie die hier toezicht op houdt.
- ▶ Malafide verhuurders moeten hard worden aangepakt voor misstanden. De VVD wil een intensieve handhavingscampagne van de Haagse Pandbrigade in wijken waar dit het meest speelt zoals Laak, Spoorwijk en Moerwijk. Op basis van meldingen en signalen gaat dit team ook andere wijken in. Het aanpakken van illegale bewoning van winkelpanden verdient daarbij meer aandacht.
- ▶ Bij woonoverlast kiest de VVD voor het slachtoffer en niet voor de dader. Met woningcorporaties worden afspraken gemaakt dat bij hardnekkige overlast de dader uit huis wordt gezet en niet, het slachtoffer wordt gevraagd te verhuizen.
- ▶ Daarnaast wil de VVD dat de gemeente meer gebruikmaakt van wettelijke mogelijkheden tot het geven van een zogeheten gedragsaanwijzing. Hierbij eist de gemeente dat overlastgevers hun gedrag veranderen en kan een dwangsom worden opgelegd.
- ▶ Brandveiligheid is bijzonder belangrijk, zeker met verkamerde woningen en het probleem van overbewoning. De Haagse Pandbrigade heeft mede door de VVD meer capaciteit gekregen en moet worden ingezet om op te treden tegen overbewoning en onveilige woonsituaties. De VVD wil de Haagse Pandbrigade verder versterken om woonoverlast, verloedering, overbewoning, onmenselijke huisvesting en andere wanpraktijken aan te pakken.

Duurzaam wonen

De klimaatdiscussie is de afgelopen jaren behoorlijk geradicaliseerd. Het lijkt soms alsof er maar twee groepen zijn: ontkenners die doen alsof er niets aan de hand is en drammers die het klimaat voor alles als excuus gebruiken. Dit lost de klimaatcrisis natuurlijk niet op. De VVD wil juist opkomen voor diegene die overtuigd is van de noodzaak, maar voor wie de transitie wel haalbaar en betaalbaar moet blijven.

De VVD wil de komende jaren aan de slag met duurzaamheid, op een manier die werkbaar is en kansen biedt voor de stad. Dit betekent het verlagen van de uitstoot van broeikasgassen zoals afgesproken in het klimaatakkoord van Parijs. De VVD kijkt naar manieren die bijdragen om dit doel zo snel mogelijk, zo goedkoop mogelijk en met de grootste effectiviteit te bereiken. Zo maken we de stad duurzamer, schoner en welvarender.

- ▶ Nieuwbouw moet toekomstbestendig zijn. Dat betekent allereerst klimaatbestendig, zodat het extreme regenval en hitte aankan. Om snel meters te kunnen maken met de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad, wil de VVD dat gekeken wordt naar herstructurering van sterk verouderde bebouwing in slechte staat.

- ▶ Gas is geen vijand. De VVD wil dat nieuwbouw gasloos wordt gebouwd, maar het is niet effectief en ook nog eens erg duur om bestaande woningen van het gas af te halen. De VVD wil dat het gasleidingennetwerk in de stad behouden blijft. In de toekomst kunnen deze leidingen een rol spelen in de energietransitie, bijvoorbeeld als bio/groen/waterstofgas een mogelijkheid wordt om huizen te verwarmen.
- ▶ Isoleren, isoleren en nog eens isoleren. De VVD wil dat in de komende periode alles op alles wordt gezet om woningen en kantoren te isoleren. Warmte die je niet kwijtraakt, hoef je ook niet te stoken. De VVD wil de resterende Eneco-middelen die zijn gereserveerd voor de energietransitie inzetten om geld aan te trekken voor een revolverend 'Haags Duurzaamheidsfonds'. De Eneco-middelen worden gebruikt voor de financieringskosten van een leenfonds waar Hagenaars geld kunnen lenen voor isolatie of andere verduurzaming van hun woning. De Eneco-middelen worden hierdoor maximaal benut. De lening wordt terugbetaald aan het fonds met de besparing op de energierekening, waarna het geld weer opnieuw ingezet kan worden.
- ▶ De VVD wil werk maken van schonere lucht. In veel Haagse huizen geeft een houthaard warmte en gezelligheid. De VVD wil dat Hagenaars daarvan kunnen blijven genieten. Daarom introduceren we een subsidie voor het plaatsen van een filter dat fijnstof uit de rook filtert.
- ▶ Een aanzienlijk deel van de totale CO₂-uitstoot is afkomstig van publieke panden. De VVD wil dat de gemeente het goede voorbeeld geeft door deze in 2030 CO₂-neutraal te laten zijn.
- ▶ Voor de VVD staat voorop dat lokale bronnen voorrang krijgen om in de warmtevraag voorzien. De gemeente moet een lokale markt creëren van gekoppelde warmte- en energiebronnen. Door de netwerken van lokale bronnen aan elkaar te koppelen, krijgen inwoners de keuze van welke bron zij warmte of energie willen ontvangen en worden monopolies tegengegaan. Daarom is de VVD geen voorstander van de Leiding door het Midden.
- ▶ De VVD wil dat de gemeente zich inzet om in VNG-verband een energiemenukaart te maken voor elk type woning, in samenwerking met ondernemers en VvE's. Zo wordt voor bewoners in één oogopslag duidelijk wat de keuzemogelijkheden voor de woning zijn qua isolatie en duurzaamheidsmaatregelen, wat het oplevert en wat de kosten zijn.
- ▶ De VVD wil hittestress aanpakken met verkoelen door te vergroenen. Deze collegeperiode wil de VVD de vijf meest versteende plekken vergroenen. Bewoners worden betrokken bij de invulling hiervan en initiatieven vanuit bewoners en ondernemers worden gesteund.
- ▶ De VVD wil bij zowel nieuwbouw als renovatie inzetten op circulair bouwen en het vergroenen van gebouwen. Bij hoogbouw wordt ingezet op groene gevelbekleding of zogeheten 'verticale bossen'.
- ▶ De VVD wil slimmer omgaan met water. Bij nieuwbouw wordt voortaan waterbesparend gebouwd, met een gescheiden systeem van drinkwater en grijswater. Bij herontwikkelingen en nieuwbouw moet de gemeente zorgen dat leidingen zo min mogelijk verlegd worden. Ook worden de gevolgen voor bijvoorbeeld het grondwaterpeil duidelijk onderzocht.

Den Haag mooi en schoon

De afgelopen jaren is onder aanvoering van de VVD veel geïnvesteerd in de buitenruimte. Van de grote en iconische plekken zoals de Noordboulevard, het Kerkplein, de Haagse Markt en rondom het OV-knooppunt Leyweg, tot de dertien vergeten straatjes in het centrum zoals de Annastraat, de Apendans, het Achterom en de Gortstraat. Van winkelstraten als het Noordeinde en de Fred, tot woonwijken als Bezuidenhout-Oost en Kraayenstein. Pleinen in woonwijken zijn opgeknapt, zodat mensen er fijner kunnen zitten en kinderen er leuker kunnen spelen.

De VVD wil dit voortzetten door goed te zorgen voor wat al mooi is, achterstallig onderhoud weg te werken, en belangrijke plekken net dat beetje extra te geven om er een fijne ontmoetingsplek van te maken. De VVD wil de inrichting zo veel mogelijk met buurtbewoners en ondernemers ontwerpen.

Meer en mooier groen

De VVD wil meer en mooier groen. Een groene stad is mooier, nodigt uit tot buitenspelen en beweging, vermindert hittestress en zorgt ervoor dat heftige regenbuien beter worden opgenomen in de grond. Het groenbudget moet meestijgen met de groei van de stad, zodat er budget is voor extra aanleg, onderhoud en handhaving.

Bestaand groen met elkaar verbinden is een doel op zich. Dit maakt het voor Hagenaars fijner om door de stad te lopen of te fietsen. Ook in achtertuinen is vaak meer ruimte voor groen. De gemeente kan mensen informeren en adviseren, maar kan Hagenaars ook helpen met het vergroenen door bijvoorbeeld groen aan te bieden.

- ▶ De VVD wil dat bij investeringen in de buitenruimte altijd gezocht wordt naar manieren om te vergroenen. In sommige wijken en straten betekent dit extra bomen, soms betekent dit ook extra groene stroken met struiken en gras, en aan de kust bijvoorbeeld meer helmgras. De VVD wil ook begroeiing op tunnelwanden (Utrechtsebaan) en vergroening van tramsporen (Koningin Emmakade, Waldeck Pyrmontkade en Goeverneurlaan). In gebieden die nog in ontwikkeling zijn, zoals de Binckhorst, wordt voor korte en lange termijn geïnvesteerd in een goede groene basis, zodat het gebied leefbaar en klimaatbestendig is en blijft.
- ▶ De VVD wil dat in het hart van het centrum van Den Haag een groene stadstuin komt die zich uitstrekt vanaf het Spuiplein tot rond de Nieuwe Kerk, het Theater aan het Spui en het Filmhuis. Deze ‘Haagse Lanen’ worden als een groene lindenlaan verbonden aan de Lange Vijverberg, het Lange Voorhout en het Haagse Bos. De verharding rond de tramrails wordt vervangen door schelpen. Zo wordt de binnenstad mooier, gezonder én weerbaarder tegen hevige regenbuien en hitte.
- ▶ De Vlietzoom is een gebied dat kansen biedt als bedrijventerrein (Westvlietweg) en natuurrecreatiegebied voor de bewoners van de Binckhorst en Leidschenveen-Ypenburg. De VVD wil dit gebied verder ontwikkelen met de Vlietzoomalliantie, een groep zeer actieve en betrokken Hagenaars.
- ▶ De prachtige bomen en bomenrijen in Den Haag verdienen bescherming. De VVD wil dat bij bouwprojecten of herinrichtingen bomen worden behouden. Als dat om zwaarwegende redenen niet mogelijk is of als bomen ziek zijn, geldt een herplantplicht.
- ▶ Als een (smalle) straat geen ruimte heeft voor plantsoentjes of bomen, wil de VVD dat gericht, straat voor straat geveltuintjes, gevelgroen of hangplanten aan lantaarnpalen worden gestimuleerd of geregeld.
- ▶ De VVD wil toestaan dat ondernemers, bijvoorbeeld hoveniers, aantrekkelijk groen bij perkjes en rotondes sponsoren. De gemeente stelt duidelijke eisen aan eventuele reclame-uitingen, zodat de openbare ruimte niet ontsierd wordt.
- ▶ De VVD wil een impuls geven aan het groen langs de oevers van het Verversingskanaal zodat dit groene lint door de stad een aantrekkelijke route voor een rondje om wordt.
- ▶ De VVD wil extra geld uittrekken voor onderhoud van buurtgroen, de grote groengebieden zoals parken en bossen, met aandacht voor de bosspaden.
- ▶ Veel Hagenaars vinden het leuk om zelf boomspiegels te beplanten en te onderhouden, en om een handje te helpen in het onderhoud van hun park. Initiatieven hiervoor worden omarmd.
- ▶ Het groen wordt waar mogelijk ecologisch beheerd en er wordt op zoveel mogelijk plekken rekening gehouden met vlinder- en bijvriendelijke beplanting en biodiversiteit.

Water in de wijk

De VVD wil meer ruimte voor water in de wijk. Water is niet alleen mooi en leuk, het helpt de stad ook (tijdelijk) koeler te blijven op hete dagen en voorkomt wateroverlast na heftige regenbuien. Met het oog hierop wil de VVD dat water uitgangspunt is bij ruimtelijke ontwikkelingen. Bij herinrichtingen wordt gezocht naar grote en kleine kansen om water beter weg te laten stromen of te laten opnemen door de bodem. Pleinen en parken moeten beter water kunnen opvangen bij hevige regenval.

- ▶ De VVD wil een ‘meerjarenplan water’ om de grootste problemen aan te pakken. Voorbeelden zijn het opnemen van waterbergingen bij projecten voor nieuwbouw of herstructurering, waterdoorlatende bestrating en natuurlijk de vergroening van de stad. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van landelijke klimaatadaptatiesubsidies van de Rijksoverheid.
- ▶ Met dit meerjarenplan wil de VVD ook doorpakken met het terugbrengen van open water in de stad. Na het succesvol terugbrengen van de gracht aan de Veenkade en de uitvoering van het VVD-voorstel om het water onder het Piet Heinplein weer terug te krijgen, zijn we nog niet klaar. De VVD wil verdwenen verbindingen over water in ere herstellen. De VVD neemt hierbij het door het Oude Centrum gemaakte plan “Grachten Open” als basis.
- ▶ De VVD wil een onderzoek of de Paviljoensgracht, de Prinsegracht en de gracht tussen de Waldeck Pyrmontkade en Koningin Emmakade terug kunnen komen. Bij de laatste wordt ook onderzoek gedaan naar mogelijkheden voor een andere indeling ter verbetering van de verkeersveiligheid en om hard rijden tegen te gaan en het ondergronds brengen van de parkeerplaatsen. Daardoor ontstaat op straat ruimte voor groen en speelplekken.
- ▶ De verbinding over water met Westland biedt kansen voor recreatie, logistiek, evenementen en wateropvang. De VVD wil dat het plan voor aanleg van de Erasmusvaart (kanaal tussen Den Haag en het Westland) wordt uitgewerkt en naar financiering wordt gezocht.
- ▶ Het Haagse water biedt geweldige kansen voor recreatie op en bij het water, maar ook voor vervoer van mensen of goederen. Van terrasboten tot watertaxi of sup-verhuur: initiatieven worden wat de VVD betreft met open armen ontvangen, zolang ze doorvaart en doorstroming van het water niet in de weg zitten. Dit geldt ook voor plekken om aan te leggen, bijvoorbeeld het plan bij Arendsorp aan de Oostduinlaan, op te stappen of boten te water te laten. Havens en ligplaatsen moeten schoon en veilig zijn, wrakken moeten worden verwijderd.

- ▶ De VVD wil dat in de Scheveningse Haven, Binckhorsthaven en Laakhaven ruimte blijft voor horeca en om gewoon te verblijven. De havens moeten daarbij wel echt haven blijven. De havengebonden bedrijvigheid moet niet nodeloos gehinderd worden door woningen of horeca.
- ▶ De Haagse waterzuivering moet worden beschermd tegen vervuiling en schadelijke ruimtelijke ontwikkelingen.

De buitenruimte op orde

De Haagse straten, wegen, pleinen en het groen horen er netjes bij te liggen. Riolering en straatverlichting horen te werken. Kades en bruggen moeten veilig zijn. Hagenaars moeten erop kunnen rekenen dat de gemeente dit soort kerntaken op orde heeft. Als we door de stad lopen of rijden wordt duidelijk dat dit nu op te veel plekken nog niet het geval is. Er is achterstallig onderhoud en liggen grote opgaves voor vervanging van kades, straatverlichting, riolering en bestrating.

- ▶ De afgelopen jaren is onder aanvoering van de VVD veel geïnvesteerd onder het motto 'de basis op orde'. De VVD wil volle kracht door met de meerjarige onderhoudsprogramma's voor straatverlichting, kademuren en de riolering.
- ▶ Het riool wordt zoveel mogelijk afgekoppeld, zodat extreme regenbuien niet meer zo vaak leiden tot een overstromend riool. De problemen met riolering op Scheveningen Dorp moeten met prioriteit worden aangepakt. Dit betekent ook handhaving als mensen putten afsluiten of troep in het riool storten.
- ▶ Te veel Hagenaars, bijvoorbeeld in de Bomen- en Bloemenbuurt en Bezuidenhout, hebben last van natte kelders. Zij zijn jarenlang met overheden in discussie over mogelijke oorzaken en verantwoordelijkheden. De VVD pleit voor een landelijke pilot voor de aanpak van natte kelders met Den Haag als deelnemer. De pilot zou moeten bestaan uit een investering in opslag en afvoer van water in de openbare ruimte en subsidie voor eventueel noodzakelijke investeringen bij particulier vastgoed.
- ▶ In sommige woonwijken is sprake van achterstallig onderhoud. De afgelopen tien jaar heeft de VVD incidenteel budget moeten zoeken om opknapbeurten voor Bezuidenhout-Oost en Kraayenstein mogelijk te maken. Dit moet anders. Daarom wil de VVD voortaan structureel geld beschikbaar stellen voor regulier onderhoud van woonwijken, waarmee een meerjarenonderhoudsplan met aandacht voor groen kan worden gemaakt om de buitenruimte in woonwijken op orde te krijgen. Prioritering gebeurt op basis van objectieve criteria uit de bestaande periodieke inspecties.
- ▶ Bijzondere plekken als winkelstraten en pleinen hebben wat de VVD betreft iets extra's en karakteristieks. De visitekaartjes van de stad, zoals iconische plekken in de historische binnenstad, de kust en stadsentrees, behouden bijzondere aandacht, bijvoorbeeld via het VVD-plan 'de Haagse Lanen'. De succesvolle investering in Scheveningen vanuit het programma De Kust Gezond wordt voortgezet.
- ▶ Bij het ontwerpen en het gebruik van de openbare ruimte moet altijd worden gezorgd voor goede toegankelijkheid voor mensen met een beperking. De VVD wil dat de gemeente samen met Hagenaars met een beperking in gesprek blijft over stoepen en andere plaatsen die onvoldoende toegankelijk zijn, bijvoorbeeld door fietsen, scooters of plantenbakken.

Schoon (genoeg van)

Helaas zijn meeuwen niet de enige boosdoeners als het gaat om overlast van afval. Sommige mensen lijken het normaal te vinden vuilnis of grofvuil op straat te dumpen. Dit is een enorme ergernis van al die Hagenaars die trots zijn op hun wijk en zelf wel netjes hun afval aanbieden. De gemeente moet zulk asociaal gedrag stevig aanpakken.

- ▶ De VVD wil dat de gemeente overgaat tot een zerotoleranceaanpak van afvalhufters. De VVD wil meer gerichte handhaving (in burger) om afvalhufters te pakken en op de bon te slingeren.
- ▶ Cameratoezicht alleen richt weinig uit tegen afvaloverlast. Wat helpt is op heterdaad betrappen en opsporing op basis van bewijs uit het afval. De VVD wil extra handhavers die zich bezighouden met het aanpakken van afvalhufters. Als er bewijs gevonden wordt dat leidt naar de verantwoordelijke, moet een speciaal handhavingsteam binnen 48 uur bij die persoon op de stoep staan om de boete persoonlijk te overhandigen.
- ▶ De VVD wil dat Den Haag in samenwerking met de Rijksoverheid een proef doet om ook speciale taakstraffen op te leggen bij afvalovertredingen in gebieden waar de afvalproblematiek de buurt voor gewone Hagenaars onleefbaar maakt. De taakstraf moet worden uitgevoerd in een opruimteam.
- ▶ Ondanks alle problemen met dumping van afval bij ondergrondse restafvalcontainers (ORAC), ziet de VVD dat verreweg de meeste Hagenaars er blij mee zijn. De VVD wil doorgaan met de uitrol van ORAC's door de stad: alle losse vuilniszakken moeten van straat. De VVD wil dat er voor papier, karton en PMD (plastic, metaal, drinkpakken) meer containers beter gespreid in de wijken komen te staan.

- ▶ De VVD wil dat de gemeente sneller in actie komt als mensen melden dat afval niet is opgehaald of als de ORAC vol of verstopt is. Voortaan moet bij meldingen van afvaldumping binnen 8 uur een opruimingsteam ter plekke zijn om de troep op te ruimen en verspreiding door de wijk te voorkomen.
- ▶ De VVD wil dat ondernemers die zeer weinig afval produceren, gebruik kunnen maken van ORAC's. Zij betalen dan net als bewoners de afvalstoffenheffing. Ondernemers die meer afval hebben, zorgen zelf voor het afvoeren van afval. De VVD wil dat hierop gehandhaafd wordt.
- ▶ Het adopteren van ORAC's is een groot succes. De gemeente ondersteunt de Hagenaars die dit vrijwillig doen. Zij mogen ieder jaar een deel van het wijkbudget gebruiken om rond de ORAC maatregelen te treffen, bijvoorbeeld de aanleg en onderhoud van een ORAC-tuintje. Daarnaast moeten zij snel zogenaamde gemeentelijke Troephulptroepen in kunnen schakelen als versterking bij grote problemen. Het adopteren van afvalcontainers voor glas, plastic en papier moet ook mogelijk zijn.
- ▶ De VVD wil dat de gemeente wijkinitiatieven voor compostering door bijvoorbeeld wormenhotels ondersteunt, waar dit past en niet tot overlast leidt.
- ▶ De proef met sensoren die aangeven wanneer ORAC's vol zijn of verstopt zitten, wil de VVD zo snel mogelijk over alle ORAC's uitrollen. Deze informatie moet worden gebruikt om binnen twee uur een vrijwilliger of Troephulptroep ter plaatse te hebben die het probleem oplost.
- ▶ De VVD wil dat in wijken met een hoge parkeerdruk samen met bewoners wordt bekeken of er tóch ORAC's kunnen worden geplaatst mede om overlast van meeuwen en ratten te voorkomen.
- ▶ Op mooie dagen moeten vliegende teams in de stad zorgen dat openbare prullenbakken direct worden gelegegd zodra ze vol zijn, zodat mensen hun afval netjes kunnen weggooien.
- ▶ Omdat Hagenaars meer zien in de stad dan handhavers, schoonmaakploegen en ambtenaren ooit in kaart kunnen brengen, moet het zo gemakkelijk mogelijk zijn om meldingen te doen van problemen in de buitenruimte. Dit kan bijvoorbeeld via de app van de gemeente. De VVD wil dat de gemeente snel meldingen oppakt en oplost.
- ▶ De VVD wil dat de gemeente het proces van afvalscheiding doorlicht om te kijken of er winst valt te behalen in onze afvalophaal. Ook moet bekeken worden of nascheiding beter werkt: niet nog meer afvalbakken voor nog meer soorten afval, maar centraal sorteren na inzameling.

Einde aan Zeven Haagse Plagen

Den Haag wordt geteisterd door een zevental hardnekkige plagen. Veel van de plagen worden veroorzaakt, verergerd of in stand gehouden door mensen. Met name het grote aanbod van voedsel in de stad is een oorzaak, maar bijvoorbeeld ook baasjes die de opruimplicht voor hondenpoep niet naleven.

Alleen de overlast bestrijden is dweilen met de kraan open. Daarom wil de VVD dat de gemeente ook de oorsprong aanpakt en hard optreedt tegen mensen die zomaar voedsel of vuil op straat gooien. Wanneer wijken geplaagd worden door ongedierte dat het gevolg is van asociaal menselijk gedrag, moet daar extra handhaving op worden ingezet. Daarnaast moet de gemeente de plagen bestrijden. Uiteraard moet dit altijd op een verantwoorde en zo diervriendelijk mogelijke wijze. De gemeente kan hierbij gebruik maken van opgeleide dieren, zoals snuffelneus Moppie in de jaren vijftig, om met een 'natuurlijke vijand' de strijd aan te gaan.

De Zeven Haagse Plagen

1. Tegen de meeuwenoverlast trekt de Haagse VVD al jaren ten strijde. De uitrol van ORAC's en inzet van gratis gele vuilniszakken helpt, maar in grote delen van de stad blijft overlast bestaan – van het luide gekrijs en het verspreiden van afval tot bewoners die belaagd worden. Effectieve maatregelen tegen nesten op platte daken worden steeds afgehouden, omdat de meeuw door Brussel als beschermd dier wordt gezien. Daarom wil de VVD de kustgemeenten van Nederland en Vlaanderen verenigen om samen naar Brussel te trekken en bij de Europese Commissie toestemming afdwingen om de meeuwenterreur structureel te bestrijden.
2. Hondenpoep blijft een van de meest storende en hardnekkige plagen van Den Haag. De VVD wil extra inzet van handhaving van de opruimplicht, ook in losloopgebieden. Daarnaast moeten de hondenpoepzuigers meer worden ingezet waar de problemen het ergst zijn, op basis van meldingen over hondenpoep.

3. Weesfietsen bezetten in vrijwel alle woonwijken nog altijd te veel van de schaarse ruimte op straat. De VVD wil de weesfietsenaanpak intensiveren op basis van de aanwezige overlast. Hiervoor dient de gemeente jaarlijks een planning te maken die kan worden bijgestuurd als er extra overlast wordt geconstateerd. Daarbij is ook aandacht nodig voor de boulevard en strandopgangen in de duinen.
4. Verschillende exoten hebben de afgelopen decennia een plek veroverd in het Haagse (en Hollandse) ecosysteem. Zo vreet de grote populatie halsbandparkieten (monumentale) Haagse bomen kaal en bedekken ze pleinen en straten met een dikke laag vogelpoep. Nijlganzen doen dit rond het Haagse water en van Hofvijver tot Clingendael tot het Zuiderpark. Leidschenveen-Ypenburg trekt juist Canadese ganzen aan. Ook Amerikaanse rivierkreeften zijn overmatig aanwezig in Haagse sloten en grachten. De VVD wil onderzoeken hoe de populaties beheerst en teruggedrongen kunnen worden, bijvoorbeeld door wegvangen. Oplossingen in de buitenruimte zijn in de tussentijd noodzakelijk.
5. De Japanse duizendknoop zien we ook in Den Haag overal verschijnen, of het nu langs het Malieveld, in de duinen of elders is. Deze plant heeft een verwoestende werking. De gemeente moet veel meer doen om de duizendknoop niet nog meer ruimte te geven. Betere voorlichting is nodig en een goed stappenplan zoals voorgesteld door de Universiteit Wageningen.
6. Ratten en muizen zijn in delen van Den Haag een ware plaag. De VVD wil dat de gemeente ratten en muizen actiever gaat bestrijden. Allereerst in de openbare ruimte, maar ook samen met burgers in tuinen. Daarom wil de VVD meer broodcontainers en dat ze vaker geleegd worden. Daarnaast moet gehandhaafd worden op verkeerd geplaatst vuil en op straat gegooid voedsel. Waar de problematiek ontstaat door vervanging van de riolering, moet de gemeente de bestrijding als onderdeel van het project aanpakken.
7. De vreselijke overlast die eikenprocessierupsen veroorzaken zet aan tot actie. De gemeente moet alles doen wat mogelijk is om verspreiding te voorkomen. Er moet zowel bij aangetaste bomen als op hethaagsegroen.nl goed worden aangegeven waar de rupsen zitten en wat mensen moeten doen als ze colonnes ontdekken. De grootste prioriteit wordt gegeven aan het verwijderen van de rupsen uit bomen in woonwijken bij mensen voor de deur.

Aangenaam!

Veel Hagenaars hebben door de coronamaatregelen de afgelopen tijd tijdens ommetjes of op fietstochtjes nieuwe plekken in de stad ontdekt. Ze maken Den Haag een heerlijke plek om te wonen. Maar we ontdekten ook hier en daar een gemis. Prachtige plekken waar je even wil gaan zitten, maar geen bankje te bekennen is. De ideale picknicklocatie, maar geen tafel in zicht. Of hoge nood, maar geen openbare wc in de buurt.

- ▶ De VVD wil deze lessen gebruiken om een plan te maken voor een nog prettigere en mooiere stad, dat de komende jaren stap voor stap kan worden uitgerold. Voor de financiering van meer openbare wc's op veel bezochte plekken in de stad en strategische punten op wandelroutes wil de VVD de mogelijkheden voor reclame-uitingen of sponsoring onderzoeken. Deze uitingen moeten passen bij de omgeving, zodat de stad er wel mooier van wordt.
- ▶ In veel wijken zijn ondanks lange inspanningen nog onvoldoende goede speelvoorzieningen voor alle leeftijden. Waar geen ruimte is voor een speeltuin, wil de VVD spelelementen onderdeel maken van bestaande pleinen, zodat een plein aangenaam is voor volwassenen en leuk om te spelen voor kinderen. Hierbij moet aan kinderen met een beperking worden gedacht. Bij speelplekken komen genoeg afvalbakken die voldoende vaak worden geleegd.
- ▶ De VVD wil spelen op schoolpleinen makkelijk maken buiten schooltijden en in het weekend, zonder dat hier overlast ontstaat door hangjongeren.
- ▶ De VVD wil dat onderzocht wordt of een waterspeeltuin kan worden aangelegd in Den Haag, bijvoorbeeld in het Westbroekpark, het Haagse bos, het Zuiderpark of bij de Verademing.
- ▶ De VVD is voor afschaffing van de hondenbelasting en wil dat er voldoende veilige en goede losloopgebieden zijn in Den Haag. Deze losloopplekken moeten goed worden onderhouden. Tegelijkertijd wordt gehandhaafd op de opruimplicht.
- ▶ De gemeente moet bij de inrichting van de stad rekening houden met dieren. Daarnaast faciliteert de gemeente opvanglocaties voor dieren. Tegen verwaarlozing en mishandeling van dieren wordt hard opgetreden.

Den Haag bereikbaar

In coronatijd hebben we allemaal gemerkt hoe vervelend het is als je je door omstandigheden niet vrij kan of mag verplaatsen. Van afstand houden op straat tot thuis moeten werken tot een avondklok: we kregen te maken met maatregelen, die ons ook extra bewust hebben gemaakt hoe belangrijk we het vinden om zelf te kunnen bepalen wanneer en hoe we over straat gaan.

De VVD kiest daarom voor én-én-én-én: mensen moeten zelf de keuze hebben welk vervoersmiddel het beste past. De VVD wil niet dat Hagenaars de auto uit gepest worden. De eigen auto laten staan blijft een keuze, die aantrekkelijker gemaakt wordt door voldoende alternatieven, zoals lopen, fietsen, het openbaar vervoer, of een combinatie van vervoersmiddelen.

Als dichtstbevolkte stad van het land moeten we keuzes maken in het gebruik van de schaarse ruimte in straten, verkeersveiligheid en schone lucht. De VVD kiest voor meer groen, water en spelen in de wijken door auto's en fietsen zo veel mogelijk ondergronds of inpandig te parkeren. Zo houden we de stad en de wijken veilig, leefbaar en bereikbaar en creëren we voldoende parkeerplekken.

Lopen

Lopen is de minst belastende manier om jezelf te verplaatsen: geen uitstoot en geen voertuig dat je moet parkeren. Lopen is bovendien gezond. Voor de voetganger moet dan ook de rode loper uit in Den Haag. In de binnenstad, bij Hollands Spoor en op de boulevard is hiermee een goed begin gemaakt. De VVD wil dit voortzetten door te blijven investeren in veilige en aangename looproutes.

- ▶ Waar de openbare ruimte wordt opgeknapt of in gebieden die (op)nieuw worden ontwikkeld, zoals het Central Innovation District of de Binckhorst zorgen we altijd voor veilige en aangename looproutes. We denken daarbij aan een goede markering, bijvoorbeeld richting bezienswaardigheden en de winkelstraten.
- ▶ De stoep moet goed begaanbaar zijn. In veel wijken zijn er steeds meer gewone woonstraten waar de stoep vrijwel onbegaanbaar is door bijvoorbeeld geparkeerde fietsen. Dit bevordert het lopen niet en is een enorme hindernis voor mensen met een beperking en ouders met kinderwagens. De VVD wil dat vanuit de stadsdelen bestaande budgetten worden ingezet om samen met bewoners en ondernemers straat voor straat maatwerkoplossingen te zoeken, zoals vaste fietsparkeerplekken.
- ▶ De VVD wil dat mensen met een beperking zonder hinder over straat kunnen. Stoepen moeten op- en afritten hebben en routes waar voor mensen met een beperking obstakels in zitten, zoals trappen, moeten goed worden aangegeven. De VVD wil met mensen met een beperking dergelijke problemen in kaart brengen en de oplossingen opnemen in een meerjarig plan.
- ▶ Bij omleidingen, bijvoorbeeld wegens bouwprojecten, moet altijd rekening worden gehouden met fietsers, voetgangers en mensen met een beperking. Dat er geen vergunning nodig is, betekent niet dat die verantwoordelijkheid er niet is. Het gebeurt helaas te vaak dat omleidingen onduidelijk, gevaarlijk, slecht begaanbaar, of zelfs helemaal niet geregeld zijn. Er moet gezorgd worden voor tijdelijke op- en afritten van stoepen.

Fietsen (en scooteren)

Voor veel Hagenaars is de fiets een ideaal vervoermiddel voor woon-werkverkeer, de boodschappen, om naar school te gaan, te gaan sporten of vrienden te bezoeken. Er zijn steeds meer fietsen en dat is te zien in de woonwijken en op het fietspad. Helaas is de populariteit van de fiets ook terug te zien in de ongevallencijfers. De VVD wil dat fietsen wordt gestimuleerd, maar wil problemen aanpakken. We investeren daarom in verkeersveiligheid en een meerjarenplan fietsparkeren.

- ▶ Hagenaars moeten hun kinderen met een gerust hart op de fiets naar school laten gaan. De VVD wil extra geld uittrekken voor veilige schoolroutes. Door gebruik van cofinanciering van de Rijksoverheid voor verkeersveiligheid wordt elke gemeentelijke euro verdubbeld. Tijdelijke sluiting van schoolstraten voor auto's bij de in- en uitloop van scholen moet worden voortgezet.
- ▶ Het voor verkeersveiligheid bestemde geld moet worden uitgegeven aan de aanpak van de meest gevaarlijke plekken in de stad. Om te weten welke plekken dat zijn, is goede data onmisbaar. Den Haag moet vooroplopen met de registratie van data over verkeersongevallen en het werken aan slimme oplossingen door bijvoorbeeld startups.

- ▶ Nog steeds zijn er doorgaande fietsroutes met klinkers in plaats van asfalt. De asfalteermachine moet overuren draaien. Dit fietst fijner en is veiliger.
- ▶ Bij meer dan vier op de vijf fietsongevallen is geen ander verkeer betrokken. Daarom is aandacht nodig voor fietsvaardigheid en ook gedrag van fietsers in het verkeer. Den Haag moet in samenwerking met Veilig Verkeer Nederland en de Fietsersbond inzetten op een educatief programma voor scholen, en ook speciaal voor ouderen en migranten.
- ▶ Op te veel kruispunten staan voetgangers, fietsers of automobilisten onnodig lang te wachten op groen licht. Dit is ergerlijk en onnodig. We maken met weggebruikers een verbeterplan om tot een betere afstelling van verkeerslichten te komen.
- ▶ Maaltijdbezorgers op de scooter, brommer of fiets gedragen zich te vaak asociaal in het verkeer en raken ook te vaak betrokken bij verkeersongevallen. De gemeente maakt in samenwerking met Veilig Verkeer Nederland en de Fietsersbond afspraken met werkgevers om maaltijdbezorgers te trainen en de bedrijven te committeren aan veilig rijgedrag, inclusief naleving van wetten zoals het verbod op telefoongebruik en stoppen voor rood licht.
- ▶ In (wijk)winkelstraten wordt gezocht naar mogelijkheden voor inpandige fietsstallingen zoals de stalling op het Noordeinde en de Denneweg. Ook langdurig leegstaande winkelpanden komen hiervoor in aanmerking.
- ▶ Geparkeerde fietsen horen niet op iconische plekken in de binnenstad. De fietsstallingen op het Plein en de Plaats komen onder de grond of in bestaande gebouwen.
- ▶ De VVD wil dat bij alle nieuwbouw van woningen inpandig aantrekkelijke fietsparkeerplaatsen worden gebouwd. Als een ontwikkelaar meer (fiets)parkeerplekken maakt dan nodig voor zijn project, moet de gemeente daar voordelen tegenoverstellen zoals bonuspunten in een aanbesteding.
- ▶ Werkgevers moeten zorgen voor voldoende fietsparkeerplaatsen voor hun werknemers. Bij nieuwe kantoorpanden wordt een ruimere fietsparkeernorm gehanteerd.
- ▶ In woonwijken wordt met de bestaande budgetten ingezet op vaste fietsparkeerplekken, waarbij een vrij voetpad verzekerd moet zijn. We vragen bewoners mee te denken over goede locaties. Fietsstallingen komen steeds meer in plaats van nietjes en trommels, die zeker in drukke wijken zoals het Zeeheldenkwartier geen oplossing bieden. De VVD wil dat bewoners dichtbij kunnen parkeren en dat de kosten beperkt zijn.
- ▶ De VVD gelooft niet dat het plan voor het alternatief voor fietsen door de Grote Marktstraat een wenselijke oplossing biedt. Het plan maakt onvoldoende keuzes, waardoor de veiligheid van de fietser niet gegarandeerd is en er onduidelijkheid blijft bestaan. De VVD is vóór het mogen fietsen door de Grote Marktstraat onder de voorwaarde dat de route- en informatievoorziening verbeterd wordt. Brommen is niet toegestaan.
- ▶ De VVD wil dat er net als op Scheveningen door de stad duidelijke plekken worden aangewezen waar (elektrische) scooters mogen staan.

Openbaar vervoer

De trein, tram, bus en taxi zijn onmisbaar in onze stad. Openbaar vervoer zorgt ervoor dat grote aantallen mensen snel en efficiënt vervoerd kunnen worden. De VVD wil dat het openbaar vervoer zo aantrekkelijk mogelijk wordt, zodat het een volwaardig alternatief voor de auto is. Mede dankzij de VVD is de succesvolle Randstadrail ontwikkeld en is het openbaar vervoer veiliger geworden. De VVD wil deze successen uitbreiden met een nieuwe regionale lightrailverbinding tussen de luchthaven en de kust. Trams en bussen moeten vaker langskomen, ook in de nacht bij evenementen en tijdens mooie stranddagen. Verder zetten we in op flexibeler personenvervoer per kleinere, elektrische bus naar en vanuit gebieden waar minder mensen naartoe reizen.

- ▶ Het succes van openbaar vervoer hangt af van of de trams en bussen veilig, betrouwbaar en schoon zijn. Als er elke tien minuten (of vaker) een tram komt, is het voor veel Hagenaars een alternatief voor de auto. De VVD wil daarom inzetten op hoogfrequente tramlijnen, met voldoende controles tegen zwartrijden en overlast.
- ▶ De komende jaren wordt er in Den Haag veel gebouwd en zal de stad veel nieuwe Hagenaars verwelkomen. De VVD wil dat samen met HTM in iedere nieuwe woning in het welkomstpakkiet een tijdelijk Haags OV-abonnement klaarligt om het gebruik van het openbaar vervoer te stimuleren.
- ▶ De VVD wil experimenteren met kleinere elektrische bussen op vaste tijden op rustige lijnen, aangevuld met elektrische busjes die op afroep vaste plekken in de wijk aandoen. Zo zorgen we voor een fijnmazig netwerk, zonder dat bussen nodeloos leeg rondrijden. We onderzoeken daarbij het onder één vlag meenemen van speciaal deelvervoer, zoals WMO, scholieren en ouderen.
- ▶ Investerings in de stations van de afgelopen jaren hebben deze gebieden tot geweldige stadsentrees gemaakt. Station Laan van NOI moet in dezelfde lijn worden verbeterd. In en rond de stations verdienen de looproutes een impuls en moeten meer fietsparkeerplekken komen.

- ▶ Het Openbaar Vervoer moet bij uitstek goed toegankelijk zijn voor mensen met een beperking. Signalen over slechte toegankelijkheid moeten altijd met een praktijktest worden onderzocht. De VVD wil dat de gemeente en HTM samen activiteiten organiseren om mensen met een beperking te benaderen om de drempel om het OV te gebruiken te verlagen.
- ▶ De kwaliteit van taxivervoer is er flink op vooruit gegaan de afgelopen jaren. Veiligheid in de taxi en veiligheid van de taxi voor andere weggebruikers blijven een aandachtspunt waarover de gemeente in gesprek moet met de sector. De VVD wil afspraken maken om bij meerdere incidenten licenties in te trekken, zodat de chauffeurs die goed werk doen niet lijden onder het slechte gedrag van collega's. Dit geldt ook voor Uber en soortgelijke bedrijven.
- ▶ Openbaar vervoer moet kunnen doorrijden. We zetten in op een versnellingsprogramma bij verkeerslichten voor openbaar vervoer. Het openbaar vervoer mag niet de dupe worden van de aanleg van snellere en betere fietsroutes.
- ▶ De VVD wil dat Den Haag zich in de Metropoolregio inzet op de realisatie van hoogwaardig Openbaar Vervoer op de Koningscorridor, waarbij Scheveningen Bad en Haven via Den Haag Centraal en Binckhorst verbonden worden met Voorburg, Zoetermeer en Delft. De lijn ligt gedeeltelijk onder de grond. De ruimte die bovengronds vrijkomt tussen Binckhorst en Scheveningen wordt vergroend en daar ontstaat ruimte voor extra woningbouw. De ontwikkeling kan voor een groot deel worden bekostigd uit het Nationaal Groeifonds.
- ▶ Verder wordt in de plannen voor Zuidwest nadrukkelijk en tijdig een betere OV-ontsluiting meegenomen. De VVD wil dat in Metropoolregioverband wordt ingezet op het realiseren van de Leyenburgcorridor voor een betere verbinding van Den Haag Centraal met de Leyweg, Loosduinen en Zuidwest.
- ▶ De aansluiting van openbaar vervoer tussen stad en strand is niet optimaal. Het openbaar vervoer moet een goed alternatief zijn voor de auto. Bij evenementen en drukke dagen moet er meer en tot later openbaar vervoer rijden.
- ▶ De VVD wil een werkend Park+Ride-plan invoeren bij de Uithof. Naast een aansluiting op de huidige Bikinilijn komen er shuttles die voor een minimale bijdrage van en naar de binnenstad, Scheveningen en Kijkduin rijden. Op de langere termijn moet de Koningscorridor bijdragen aan een betere verbinding.

Deelvervoer

Deelvervoer is een manier om eenvoudig een auto, scooter of fiets te kunnen pakken in de stad zonder er zelf één te hoeven bezitten of als aanvulling op ander vervoer. De gemeente moet deelvervoer faciliteren, maar tegelijk voorkomen dat deelvoertuigen hinderlijk in de weg staan in winkel- en woonstraten. De VVD wil daarom het aanbieden van deelvervoer alleen toestaan onder duidelijke en strikte voorwaarden, die door de gemeente moeten worden gehandhaafd.

- ▶ De VVD wil dat het de norm wordt dat op wijkhubs een goed aanbod van deelvervoer te vinden is. Dit kan gaan om (e-)fietsen, (e-)scooters en in de toekomst ook andere lichte elektrische voertuigen, mits die zijn toegelaten tot de openbare weg.
- ▶ Deelvoertuigen mogen alleen op deze hubs of enkele andere aangewezen plekken in de wijk staan, zodat ze niet hinderlijk overal slingeren. De locatie van wijkhubs en andere aangewezen plekken voor deelvervoer in de wijk moet in samenspraak met bewoners plaatsvinden.
- ▶ De VVD wil het aanbieden van deelvervoer op straat verbinden aan één of meer concessies. Zo kunnen er strikte voorwaarden worden opgelegd over parkeren, onderhoud en opruimen van voertuigen. Aanbieders zijn verantwoordelijk voor correct gebruik door hun gebruikers en de gemeente handhaaft streng op de voorwaarden, met concessieverlies als mogelijke straf.

Autorijden

Veel Hagenaars hebben een auto, omdat die voor hun situatie handig of zelfs onmisbaar is. De VVD wil daarom dat wijken ook met auto goed bereikbaar blijven en dat Hagenaars in hun wijk kunnen blijven parkeren. De VVD wil dat de prijs van de eerste parkeervergunning niet stijgt en dat Hagenaars niet uit de auto gepest worden, maar zelf de vervoersvorm kiezen die bij hun behoefte past.

De VVD wil wel volop inzetten op meer ondergrondse en inpandige parkeerplaatsen, niet alleen in de directe omgeving van de stations en het centrum, maar ook in woonwijken en drukke winkelstraten. Zo ontstaat er op straat meer ruimte voor groen, wandelen, spelen en ontmoeting. Dit zou tegen aantrekkelijke tarieven moeten zijn. In de eerste plaats zou dit moeten gelden voor nieuwe parkeerplaatsen, maar de VVD wil ook onderzoeken of een deel van de bestaande parkeerplaatsen onder de grond kan worden gebracht.

- ▶ De VVD wil meer ondergrondse of inpandige parkeerplekken door de stad. De VVD wil mogelijkheden daarvoor onderzoeken op bijvoorbeeld de Marialaan, Koningin Emmakade en Waldeck Pyrmontkade, het Loosduinse Hoofdplein, het Alphons Diepenbrockhof, het Anna Paulownaplein en Escamp (Zuidwest).
- ▶ Pas als er extra parkeerplekken zijn gerealiseerd in een buurt, bijvoorbeeld ondergronds of inpandig, kunnen straatparkeerplaatsen worden verwijderd. Laden en lossen moet voor ondernemers en bewoners mogelijk blijven.
- ▶ In de directe omgeving van de stations is parkeren voor de deur niet nodig. De parkeernorm mag hier wat de VVD betreft laag zijn. Dit geldt ook voor het Centrum om de leegstand te verminderen. Bij leegstand heeft de huidige parkeernorm veel invloed op de bepaling van de functie.
- ▶ Als een concessie tot exploitatie van een parkeergarage afloopt, wil de VVD dat in de nieuwe concessie de behoefte aan parkeerruimte voor deelvervoer en fiets wordt meegenomen.
- ▶ Op te veel plaatsen in Den Haag wordt te hard gereden. Of het nu gaat om de Koningin Emmakade en Waldeck Pyrmontkade, Albertingk Thijmstraat, Stadhouderslaan en Statenlaan of om de Westduinweg, Gevers Deynootweg en het Havenkwartier, of om de Van Alkemadelaan, om de Landscheidingsweg, om de Laan van Meerdervoort, om de Vaillantlaan of de Houtrustweg en Paul Krugerlaan. Dit vraagt handhaving door politie en intensivering van camera-inzet (flitspaal) of trajectcontrole. De gemeente moet hier bij het OM op aandringen.
- ▶ Ook geluidsoverlast is een groeiend probleem. De VVD wil dat Den Haag in samenwerking met innovatieve ondernemers investeert in geluidsflietspalen om deze overlast tegen te gaan. Op korte termijn wil de VVD investeren in zogeheten 'noise control'-apparatuur voor mobiele handhaving. De VVD wil van de huidige één naar minimaal vier exemplaren. Ook wil de VVD onderzoeken of boa's de bevoegdheid kunnen krijgen te handhaven op geluidsoverlast.
- ▶ Het herinrichten van straten kan ook bijdragen aan het ontmoedigen van hardrijden en het voorkomen van overlast.
- ▶ Schaarse parkeerplekken in woonwijken zijn niet bedoeld voor geparkeerde bestelbusjes die niet thuishoren in de wijk. De pilot in Rustenburg Oostbroek waarbij het parkeerverbod van busjes wordt gehandhaafd, rollen we uit over de hele stad.
- ▶ Spookauto's zijn de afgelopen jaren sterk toegenomen. Het is lastig om parkeerboetes te innen van niet-Nederlandse kentekens. Indien verkeersboetes niet geïnd kunnen worden, wil de VVD dat standaard een wielklem wordt geplaatst bij foutparkeren of onbetaalde boetes.
- ▶ In winkelgebieden is de auto (maximaal) te gast. De VVD wil dat bij het opknappen van winkelstraten de weginrichting hierop wordt aangepast.

Investeren in bereikbaarheid

De VVD wil dat onze stad goed bereikbaar blijft vanuit de regio en andere delen van het land. De Rotterdamsebaan, waar de VVD zich hard voor heeft gemaakt, is een belangrijk alternatief voor de Utrechtsebaan. Zowel in de Binckhorst als met het nieuwe Molenvlietpark heeft de tunnel een positief effect op de hele omgeving.

Samen met de Metropoolregio wil de VVD inzetten op betere bereikbaarheid van Den Haag. Er moet worden ingezet op een stapsgewijze aanpak van de doorstroming op de N44 en de Prinses Beatrixlaan (Rijswijk). Ongelijkvloerse kruispunten zijn hier minimaal nodig. De N44 wordt bij voorkeur ondertunneld. Ook moeten de verbindingen van Zuidwest met Den Haag centrum, Westland en Delft worden verbeterd.

- ▶ De Utrechtsebaan is essentieel voor de bereikbaarheid van de stad, maar zorgt ook voor overlast en luchtvervuiling. Bovendien vormt deze toegangsweg een barrière tussen het centrum en Bezuidenhout. De VVD wil dat de verdere overkapping van deze weg onderzocht wordt. Als bijdrage aan de financiering kan een combinatie met de herontwikkeling van Bezuidenhout-West worden bekeken en kan een deel van de nieuwe ruimte bovengronds voor woningbouw en een stadspark met wateropvang worden gereserveerd. Ongeacht de uitkomst van het onderzoek kan reeds gestart worden met het vergroenen van de Utrechtsebaan.
- ▶ De VVD wil onderzoeken of de A12 bij Leidschenveen-Ypenburg ondertunneld kan worden. Op dit moment wordt het stadsdeel in tweeën gedeeld. Onderzoek zou de wijze van financiering moeten verduidelijken en uit moeten wijzen op welke wijze de wijken Ypenburg en Leidschenveen aan elkaar gekoppeld kunnen worden.
- ▶ De VVD is voor doorstroming in de hele stad en wil dat er een integrale mobiliteitsvisie wordt ontwikkeld die verder kijkt dan een collegeperiode. De toegangswegen zijn te veel een lappendeken en moeten ten volle benut worden: Utrechtsebaan, Rotterdamsebaan, Noordelijke Randweg (Landscheidingsweg en Hubertustunnel), de Prinses Beatrixlaan (A4, Rijswijk) en Zuidelijke Randweg (Lozerlaan / Erasmusweg). De VVD wil dat de luchtkwaliteit voor alle wijken verbetert en vindt dit een randvoorwaarde voor het Verkeerscirculatieplan Centrum-Noord. Daarnaast moet blijvend geïnvesteerd worden in de andere toegangswegen om overlast niet te concentreren en bereikbaarheid voor alle bewoners te vergroten. Nu Vroondaal uitbreidt, is speciale aandacht nodig voor de doorstroming en de capaciteit van de Lozerlaan.

- ▶ Wie niet met de auto de stad in hoeft, moet met goede alternatieven gemotiveerd worden dit ook niet te doen. Daarom investeren we in goede Park+Ride-faciliteiten met snelle, gratis OV-verbinding met de stad. Voor financiering zoeken we samenwerking met de Metropoolregio en de Rijksoverheid.
- ▶ De internationale bereikbaarheid van Den Haag moet verder worden verbeterd. Rotterdam The Hague Airport is van groot belang voor de internationale stad van vrede en recht. Den Haag moet zich inzetten voor behoud van de luchthaven en kansen voor de luchthaven om voorloper te zijn op het gebied van synthetische kerosine en elektrisch vliegen. Met de lightrailverbinding naar Den Haag en Scheveningen wordt de luchthaven beter bereikbaar.
- ▶ De VVD wil dat internationale bezoekers ook een volwaardig alternatief hebben voor vliegen. Daarvoor is een betere internationale bereikbaarheid over het spoor onontbeerlijk. Om te beginnen moet er weer een rechtstreekse treinverbinding met Brussel komen.

Schone bereikbaarheid

Veel van het fijnstof en stikstof in Den Haag komt uit de zee, dat kunnen we niet veranderen. Wat wel kan is een deel van de vieze lucht van het verkeer op een slimme manier rap te verminderen. De VVD wil dat de gemeente dit niet doet door de automobilisten, bedrijven, taxichauffeurs of scooterrijders weg te pesten, maar door het aantrekkelijk voor ze te maken om snel over te stappen op een emissieloos voertuig. Voordat overgegaan kan worden op emissieloos rijden, moet wel de laadinfrastructuur op orde zijn. Een voorspelbaar beleid, helpt bewoners en ondernemers de juiste beslissingen te maken.

- ▶ De VVD wil dat de gemeente een toekomstbestendig laadplan voor auto's en elektrische scooters maakt. Aangevraagde laadpalen moeten sneller worden gerealiseerd. Laadpalen integreren we zo veel mogelijk in bestaande infrastructuur, zoals in de paaltjes in Bezuidenhout.
- ▶ Samen met Haagse ondernemers en bezorgdiensten maken we een plan om vanuit hubs emissieloos bedrijven en instellingen veilig, efficiënt en schoon te bevoorraden en pakketjes te bezorgen. De over de stad verspreide hubs bieden een mooie kans voor oplaadpunten, zodat Den Haag voorop kan gaan lopen met schone logistiek in de stad.
- ▶ Samen met de taxibranche wordt gekeken hoe taxivoertuigen richting 2030 over kunnen gaan op elektrische voertuigen.
- ▶ Voor gewone auto's wil de VVD volop gebruik maken van regelingen van de Rijksoverheid om emissieloos rijden te stimuleren. Daarnaast komt er een nieuwe lokale sloopsubsidie. De VVD is tegen verschillende parkeertarieven op basis van uitstoot.
- ▶ Alle maatregelen voor bedrijven en distributie wil de VVD afstemmen in regionaal en G4-verband, zodat de gefaseerde invoering en voorwaarden gelijk zijn. Dit biedt voor bedrijven duidelijkheid en mogelijke schaalvoordelen en voorkomt dat er een lappendeken van regels ontstaat. Voor stimulering van versnelde vergroening van het wagenpark wil de VVD met de G4 en de regio inzetten op financiering vanuit de Rijksoverheid met een prikkel voor de bedrijven die vooropgaan in deze transitie.

A photograph of two children playing in the ocean. The child in the foreground is wearing a black and white striped long-sleeved shirt and blue jeans, leaning forward. The child in the background is wearing a bright pink t-shirt with a cartoon character and has their arms outstretched. The background shows white-capped waves crashing against a rocky shore.

► Den Haag gezond

In 2020 werden we overvallen door het coronavirus. Het coronavirus toonde niet alleen het belang van goede zorg en de ongekende inzet van zorgmedewerkers, maar maakte ook het informele netwerk zichtbaar. De zelfredzaamheid en behulpzaamheid van Hagenaars werd tijdens de coronacrisis zichtbaarder dan ooit.

Het merendeel van de Hagenaars regelt de zaken zelf of doet een beroep op het eigen netwerk. De VVD gelooft erin dat mensen het liefst zo min mogelijk afhankelijk willen zijn van zorg of hulp vanuit de gemeente. Uiteraard is ziek zijn geen keuze. Dus wanneer het niet anders kan, moet de gemeente samen met andere overheidsorganisaties zorgen voor kwalitatief goede en betaalbare zorg voor iedereen die dit nodig heeft. Daarbij moet het beleid gericht zijn op wat mensen (nog) wel kunnen, in plaats van wat zij niet kunnen.

Vertrouwen in de zorg

De VVD is ervan overtuigd dat mensen hun eigen keuzes kunnen en willen maken. Keuzevrijheid en behoud van regie moeten daarom het uitgangspunt zijn bij het zorg- en ondersteuningsaanbod dat de gemeente aanbiedt. Daarnaast willen we dat Hagenaars zo snel mogelijk de best passende zorg krijgen en we willen dat zorggeld ook echt wordt uitgegeven aan zorg en niet verdwijnt in (onnodige) bureaucratie of in de zakken van malafide zorgcowboys.

Dit betekent niet dat wantrouwen de kern van het systeem moet zijn. De VVD wil juist dat vertrouwen in de zorgprofessional en vertrouwen in de Hagenaar met een zorgwens centraal staat. Daarom moeten regels eenvoudiger en duidelijker worden.

- ▶ De VVD is overtuigd van de passie, kennis en kunde van de Haagse zorgprofessionals. Zij moeten het vertrouwen en de vrijheid en tijd krijgen voor de echte zorgtaken. Dit vergroot het werkplezier. We schrappen onnodige of onduidelijke regels in de zorg en jeugdhulp. De VVD wil dat Den Haag vooroploopt in het schrappen van tijdschrijven en het aantal productcodes.
- ▶ De VVD wil één budget, met de Hagenaar aan het roer. Mensen weten zelf het beste wat zij nodig hebben. Op deze manier is echt maatwerk mogelijk en tegelijkertijd worden zorgaanbieders verleid beter hun best te doen om het beste resultaat te leveren. Natuurlijk voor zover dit kan binnen de landelijke regels.
- ▶ De VVD wil dat het directe netwerk van inwoners het uitgangspunt is. Deze netwerken zijn ondersteunend. Deze netwerken houden zich niet aan wijkgrenzen. Zorg moet dan ook over wijken heen georganiseerd kunnen worden.
- ▶ Ook organisaties van vrijwilligers dragen bij aan dit netwerk en voorkomen problemen in gezinnen. Zij bieden op een laagdrempelige manier een luisterend oor of houden een oogje in het zeil. Zij bieden zinvolle vrijetijdsbesteding zoals de scouting. Zij ontvangen geen subsidie, omdat de subsidieregels uitgaan van projecten en beroepskrachten. De VVD wil dit veranderen.
- ▶ De VVD kiest voor effectiever welzijnswerk door te investeren in kleinschalige initiatieven die beter en sneller inspelen op de behoeften van kwetsbare Hagenaars. Welzijnsgeld moet naar kwetsbare inwoners gaan, niet naar managementlagen en overhead. Daarnaast besparen we door loketten samen te voegen.
- ▶ De VVD wil dat mensen met een chronische ziekte zonder kans op herstel niet elk jaar opnieuw hun hele verhaal hoeven te doen voor een nieuwe indicering. Dit voegt niets toe, kan kwetsend zijn en kost onnodig geld. De VVD wil dat de indicatie jaarlijks telefonisch verlengd kan worden, waarbij alleen wordt gevraagd of de voorzieningen nog passen bij de behoefte. De telefonische verlenging van de indicatie is optioneel. Een keukentafelgesprek blijft altijd mogelijk.
- ▶ Minder regels betekent niet geen regels: de VVD wil dat echte fraude aangepakt wordt. De controle moet gericht zijn op bewuste zorgfraudeurs. Er moet vaker en strenger gecontroleerd worden op fraude met Persoonsgebonden Budget (PGB) en Zorg in Natura (ZIN). Bij misbruik moet worden overgegaan tot stopzetten, terugvorderen en het uitdelen van stevige boetes.
- ▶ De VVD is voor een harde aanpak van malafide zorgaanbieders. Deze aanbieders en de personen erachter moeten op een zwarte lijst komen, zodat zij geen zorg meer mogen aanbieden in onze stad. Er moet een speciaal team komen dat veel vaker en gericht controles uitvoert op het declaratiegedrag van zorgaanbieders. In het algemeen moet de inzet van onnodige schakels in de zorgketen worden ontmoedigd.
- ▶ De VVD wil dat zorggeld wordt uitgegeven aan zorg. Daarom moeten er extra eisen worden gesteld aan maatschappelijke organisaties die afhankelijk zijn van subsidie. Het salaris van bestuurders moet in verhouding staan tot hun verantwoordelijkheden en de organisatie, ook als het salaris verder onder het wettelijk maximum valt. Daarnaast wil de VVD voorkomen dat organisaties gemeenschapsgeld op de plank laten liggen of gebruiken om zichzelf tegen een extra laag tarief in te schrijven voor een andere opdracht.

Klaar voor de toekomst

Den Haag kent een goed zorg- en ondersteuningsaanbod voor iedereen die hulp van de gemeente nodig heeft. Deze kwaliteit willen we in de toekomst houden, met betaalbare en toegankelijke zorg. De groei van de stad, de vergrijzing en het groeiende personeelstekort in de zorg zijn flinke uitdagingen die we nu moeten aanpakken, zodat we onze zorg op hetzelfde niveau kunnen houden. We zetten daarbij in op preventie, want voorkomen is beter dan genezen.

- ▶ De VVD kiest voor meer samenwerken en minder bureaucratie. De VVD wil zorgverlening beter op elkaar af stemmen en efficiënter laten werken. Versplintering van de zorgverlening op lokaal niveau moeten we voorkomen. Het is een stap vooruit dat er geen aparte jeugd- en volwassenteams meer actief zijn in de wijken. Toch weten de teams en instanties elkaar nog niet goed te vinden. Discipline is nodig voor één gezin, één plan, één regisseur.

- ▶ Vrijwilligers en mantelzorgers wil de VVD ondersteunen en met een jaarlijkse tegoedbon of in een andere vorm bedanken voor hun goede werk. Daarnaast moet de gemeente praktische belemmeringen, zoals parkeerkosten, zo veel mogelijk wegnemen. Zo voorkomen we dat mantelzorgers en vrijwilligers om deze reden afhaken.
- ▶ Den Haag moet doorgaan met het investeren in zorginnovatie door startups en techbedrijven bij elkaar te brengen en kansrijke projecten te financieren vanuit een publiek-privaat investeringsfonds. Zorginnovatie biedt niet alleen een oplossing voor het nijpende personeelstekort. Ook draagt het bij aan het verbeteren van de kwaliteit van leven en behoud van regie voor senioren en mensen met een lichte verstandelijke beperking, bijvoorbeeld door langer thuis te kunnen blijven wonen. Deze technologie moet onderdeel worden van de WMO.
- ▶ De VVD wil slimmer gebruik maken van data en het WMO-voorspelmodel beter benutten. Door alle data in beeld te brengen kunnen we zien waar, in welke stadsdelen er welke behoefte is aan zorg. Zo wordt zichtbaar dat in het ene stadsdeel een wachtlijst bestaat voor bepaalde zorg, terwijl elders dit niet aan de orde is. Hierdoor kan zorgaanbod en zorgvraag beter op elkaar worden afgestemd. Dit bespaart geld, en zorgt er ook voor dat Hagenaars niet onnodig lang hoeven te wachten. Uiteraard is dergelijke data geanonimiseerd en veilig opgeslagen en wordt het alleen gebruikt na instemming van de betreffende persoon.
- ▶ De VVD vindt dat mensen die zorg of ondersteuning nodig hebben dit moeten kunnen krijgen via de gemeente en dat we daar gezamenlijk voor betalen. Wel wil de VVD dat iedereen een eigen bijdrage betaalt voor geleverde zorg en ondersteuning. Dit leidt tot bewuster gebruik van de zorg en ondersteuning die de gemeente biedt. Dit geldt over de volle breedte, dus ook voor het AV070-vervoer. Zo wordt het AV070-vervoer bewuster ingezet. No-shows kosten de gemeente een kwart miljoen per jaar.
- ▶ De VVD wil meer praktijkondersteuners voor huisartspraktijken (POH). Zij weten goed wat er aan hulp en ondersteuning beschikbaar is. Zo krijgen mensen snel de best passende zorg. Een proef leverde vorig jaar al 20% minder onnodige verwijzingen op naar dure GGZ-zorg. De POH's verdienen zich meer dan terug.
- ▶ De VVD wil voorkomen dat zorg nodeloos wordt gestapeld en wil dat de zorgvorm past bij de wensen van de Hagenaars. Soms wordt de zorg betaald door de gemeente, soms worden zorg en voorzieningen bekostigd vanuit de Wet Langdurige Zorg (Wlz) of de Zorgverzekeringswet. Samen met de Rijksoverheid en zorgverzekeraars moet naar de financiering gekeken worden, zodat de kosten niet alleen bij de gemeente komen te liggen. Ook wil de VVD afspraken maken met zorgverzekeraars over een bijdrage aan preventie. Veel preventiebeleid wordt bepaald en betaald vanuit de gemeente, terwijl zorgverzekeraars profiteren van de opbrengst.
- ▶ De VVD wil dat de gemeente vaker ervaringsdeskundigen inzet op scholen om te vertellen over de risico's van drank- en drugsgebruik en andere verslavingen. Voorlichting over de gevaren van drugs moet ook bij jongvolwassenen beter onder de aandacht worden gebracht. De VVD wil dat de gemeente actief met ervaringsdeskundigen informatie verspreidt op festivals. Ook op andere gebieden is de inzet van ervaringsdeskundigen mogelijk.
- ▶ De VVD kiest voor actief informeren over preventie en gezonde leefstijl zodat mensen hun keuzes kunnen maken. De gemeente moet zorgen voor goede, toegankelijke en begrijpelijke informatie over gezonde keuzes voor alle leeftijdscategorieën. Een doelgroepgerichte aanpak is behulpzaam. Dit heeft de voorkeur boven het verbannen van snackbars en snoepwinkels uit het straatbeeld.
- ▶ Door vaccinaties zijn gevaarlijke ziektes ingedamd of zelfs volledig uitgebannen. Dit kan alleen als de vaccinatiegraad hoog genoeg blijft liggen. Ondanks dat verreweg de meeste ouders kiezen voor vaccinatie van hun kinderen, is er een groeiende groep die niet vaccineert. Meestal gaat het bij deze ouders niet om afwijzen, maar twijfelen. De VVD wil dat de gemeente zorgt voor eerlijke, begrijpelijke en onafhankelijke informatie over vaccinatie. Daarnaast zijn specifieke interventies gewenst. Bij bepaalde groepen is sprake van een lage vaccinatiegraad. Niet alleen moet de gemeente in gesprek met deze doelgroepen, maar ook moeten specifieke instrumenten ingezet worden, zoals prikken op locatie of het inzetten van sleutelfiguren voor de informatiecampagne.

Jeugd: ieder kind een goede start

Ieder kind verdient een goede start van het leven. De meeste kinderen krijgen een goede en liefdevolle opvoeding. Ouders en verzorgers zijn verantwoordelijk voor de opvoeding en ontwikkeling van hun kinderen. Zij moeten op een laagdrempelige manier om hulp of advies kunnen vragen bij de gemeente. Ook hier geldt dat preventie werkt.

Het is voor veel ouders ontzettend lastig om deze eerste stap naar hulp te zetten. Vaak gaan opvoedproblemen gepaard met andere vervelende dingen die zich afspelen binnen een gezin. Om dan bij jeugdhulp aan te kloppen voor hulp is voor veel mensen een forse stap. Schaamte en het ergste vrezen, kunnen redenen zijn waardoor ouders zich dus niet of veel te laat melden en problemen verergeren. De VVD wil dat de gemeente alles op alles zet om deze drempel bij ouders weg te nemen. Kinderen mogen nooit de dupe worden.

- ▶ Een kansrijke start betekent investeren in hulp voor, tijdens en na de zwangerschap. Dat betekent investeren in een goede jeugdgezondheidszorg. De VVD wil vroeg beginnen met preventie. Het gaat dan niet alleen om een gezonde leefstijl, maar ook om mentale gezondheid, van moeder, partner en kind. Tijdig signaleren van problemen en kwetsbare situatie binnen de jeugdgezondheidszorg voorkomt mogelijk jeugdhulp.
- ▶ De eerste stap zetten naar hulp bij de opvoeding van kinderen is voor veel ouders ontzettend lastig. De VVD wil dat deze drempel zo laag mogelijk is. Dit begint bij het verstrekken van duidelijke informatie zodat alle (aankomende) ouders weten waarvoor zij bij de gemeente kunnen aankloppen en wat ze kunnen verwachten. De informatie moet dichtbij mensen in de wijk worden aangeboden. De inzet van sleutelfiguren en consultatiebureau kan hierbij helpen.
- ▶ De gemeente moet doorgaan met de inzet voor een betere verbinding en meer samenwerking tussen jeugdhulp, jongerenwerk, onderwijs, sport en gezondheid. Binnen deze samenwerking wordt bijvoorbeeld ingezet op voorkomen van drugs- en alcoholmisbruik en schuldenproblematiek.
- ▶ De VVD wil dat het principe van één gezin, één plan, één regisseur verder wordt doorgezet. Juist omdat de eerste stap naar hulp vaak groot is voor ouders en kinderen, is het van belang dat ze niet steeds switchen van hulpverleners, zodat er een vertrouwensband kan worden opgebouwd. De VVD wil dat het gezin geholpen wordt door één wijkteam.
- ▶ Soms is het nodig om een ouder te (onder)steunen in plaats van jeugdhulp in te zetten voor een kind. De VVD wil dan ook dat de gemeente samen met betrokken partijen (jeugdbescherming, zorgverzekeraar) onderzoekt hoe gezamenlijk de juiste hulp op een eenvoudige manier geboden kan worden aan het gezin.
- ▶ De VVD wil dat er strakke afspraken worden gemaakt met doorverwijzers voor jeugdhulp. Naast de gemeente verwijzen zorginstanties kinderen door voor jeugdhulp. Diverse zorginstanties kunnen bovendien trajecten verlengen die door anderen zijn gestart. De gemeente zit hier niet altijd tussen, maar draagt wel de verantwoordelijkheid voor het bieden van de beste zorg en ondersteuning aan kinderen. De VVD wil dat er afspraken worden gemaakt, zodat de gemeente meer inzicht krijgt in de route die een kind aflegt en tijdig kan bijsturen in het belang van het kind.
- ▶ Den Haag sluit zich aan bij de beweging van nul: we streven naar nul uithuisplaatsingen, nul gesloten opnames en nul suicides. Op basis van de huidige situatie rond uithuisplaatsingen gaan we gesprekken aan met de instellingen en doorverwijzers voor verbetering rond proces en hulpverlening.
- ▶ De VVD wil dat de gemeente samen met de Raad voor de Kinderbescherming, Veilig Thuis en de gecertificeerde instellingen nagaat hoe onderzoekstermijnen en doorlooptijden korter kunnen worden. Op deze manier verkleinen we de onzekerheid bij ouders en kinderen.
- ▶ De VVD wil dat de gemeente met relevante partijen in de jeugdhulpketen in gesprek gaat om te kijken welke rol opa's en oma's (of andere naasten) kunnen spelen bij (tijdelijke) uithuisplaatsingen. Zo kan de rechter bij een uithuisplaatsing eerst kijken of een kind naar opa en oma kan in plaats van naar een gastgezin.
- ▶ De gemeente moet kinderen in de jeugdhulp ondersteunen in het opbouwen van een leven en een netwerk voordat ze meerderjarig worden, zodat ze in de toekomst regie over hun eigen leven krijgen. We voorkomen dat jongeren zodra ze volwassen zijn, geen hulp meer ontvangen. De gemeente kijkt samen met verzekeraars en de Rijksoverheid naar alternatieven voor verlengde jeugdhulp, zoals passende volwassen GGZ.
- ▶ Preventie is belangrijk. Op tijd moeten ook signalen worden opgepakt. Als bij de eerste tekenen van grensoverschrijdend gedrag door jongeren een lik-op-stuk-aanpak wordt toegepast en pedagogisch wordt ingegrepen, kan erger worden voorkomen. De VVD wil daarom een integrale wijkgerichte aanpak van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit. Een goede samenwerking met partijen zoals de politie, Halt, wijkteams en jongerenwerkers is cruciaal.
- ▶ De VVD wil dat de gemeente zich blijft inzetten om kinderen niet de dupe te laten worden van wettelijke kaders, zorgarrangementen, budgetten en wachtlijsten. Inzicht in wachtlijsten en geregelde terugkoppeling door instellingen moeten de standaard worden. Bovendien kunnen we zo gestructureerd leren van elkaar op het punt van diagnoses en wat wel of niet werkt.

Gezond en gelukkig ouder worden

Het aantal senioren in Den Haag groeit. Naar schatting zullen er in 2025 circa 10.000 extra Hagenaars boven de 65 jaar zijn ten opzichte van 2020. Dit betekent ook een verandering in wensen en behoeften. Het is belangrijk om met senioren te kijken naar hoe zij in Den Haag prettig oud kunnen worden. De VVD wil daarbij voldoende aandacht voor het tegengaan van eenzaamheid.

- ▶ De VVD wil dat senioren gezond en gelukkig in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen met voldoende passende voorzieningen. Woonconcepten waar meerdere generaties onder één dak wonen kunnen hieraan bijdragen. Daarnaast wil de VVD senioren bewust maken van de regeling voor passend wonen, zodat zij samen met een seniorenmakelaar kunnen kiezen voor het doorstromen naar een passende woning in de buurt. Zorginnovatie kan helpen bij langer thuis blijven wonen.
- ▶ De VVD wil Haags Ontmoeten uitbreiden over de hele stad. Senioren, bijvoorbeeld met beginnend regieverlies, ervaren Haags Ontmoeten als een gezellige en laagdrempelige voorziening. Het voelt als een woonkamer, niet als een ziekenhuis. Door te investeren in meer Haags Ontmoeten-plekken wordt duurdere dagbesteding voorkomen.
- ▶ Bewegen is van essentieel belang om Hagenaars vitaal te houden. De VVD wil sporten bij senioren stimuleren.

Sport: Den Haag in beweging

Sport is niet alleen leuk, maar ook goed voor lichaam en geest. Goede sportvoorzieningen dragen bij aan een gezonde, sportieve en leefbare stad. De VVD wil dat buiten bewegen wordt gestimuleerd en dat de stad daartoe uitnodigt. Dit doen we niet alleen met voldoende sportparken, speeltuinen en playgrounds, maar in de hele inrichting van de stad.

We stimuleren kinderen vroeg om te gaan bewegen, voor een betere gezondheid en betere prestaties op school. De VVD wil dat de gemeente afspraken maakt met het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs over meer bewegen op school. Hierbij maken we zoveel mogelijk gebruik van het aanbod van sportverenigingen in Den Haag en stimuleren we onderlinge competities. Dit bevordert de aanwas van de verenigingen en zo ontdekken we de sporttalenten van de toekomst. Voor studenten in het middelbaar en hoger onderwijs verruimen we de mogelijkheden te sporten door meer aandacht voor studentensport.

De VVD wil dat de gemeente zich dienstbaar opstelt naar sportverenigingen. Sportverenigingen moeten bij één sportloket terecht kunnen met al hun vragen, van sportbeleid tot verbouwplannen van sportaccommodaties. Ook hebben sportverenigingen belang bij duidelijk, consistent en bovenal voorspelbaar beleid. De wethouder sport gaat over programma's die sport en beweging als middel inzetten, bijvoorbeeld voor integratie.

- ▶ De VVD wil dat de openbare ruimte uitnodigt tot bewegen met routes voor (hard)lopen of fietsen, het toegankelijk maken van groen en brede trottoirs, maar ook van creatievere plekken als platte daken en het aanbrengen van sportbelijning op parkeerplaatsen.
- ▶ De VVD wil dat scoutingverenigingen ook worden aangemerkt als sportvereniging, aangezien zij ook beweging bevorderen door outdoor- en indooractiviteiten.
- ▶ De VVD vindt veiligheid op en naast het veld van groot belang. Geweld langs en op sportvelden wordt niet getolereerd. De Haagse Norm en John Blankenstein Foundation zijn leidend bij een veilige sociale omgang. We stimuleren dat alle vrijwilligers een verklaring omtrent gedrag (VOG) aanvragen.
- ▶ Met de groei van de stad moeten ook de sportvoorzieningen meegroeien. De VVD kiest ervoor te investeren in sporthallen in de Binckhorst en Loosduinen. Voor de Haagse zwembaden wil de VVD kijken naar ruimere openingstijden, om de zwembaden beter exploitabel te maken.
- ▶ De VVD wil bestaande sportvoorzieningen goed onderhouden en daarvoor budget reserveren. Door bij renovatie en nieuwbouw ook te verduurzamen zetten we beschikbaar (landelijk) verduurzamingsbudget slim en effectief in. Voor de toekomst - vanaf 2026 - maakt de gemeente een plan samen met sportverenigingen, ondernemers en bewoners voor het investeren in nieuwe sportvoorzieningen. De gemeente legt de sportambities vast in een langetermijnplan.
- ▶ Voor de plannen in Den Haag Zuidwest betrekken we ADO Den Haag bij het opzetten van de sportinfrastructuur. We dragen met trots de activiteiten van onze Sportcampus uit. Met de gemeente Leidschendam-Voorburg maakt de gemeente goede afspraken over het gebruik van voorzieningen door inwoners van de Binckhorst. Binnen het CID zorgen we voor voldoende sportvoorzieningen.

- ▶ De VVD wil sporten aan zee bevorderen en wil dat de gemeente een integrale visie opstelt voor het verder ontwikkelen van het Scheveningse sportstrand tot een trekpleister waar het hele jaar toeristen en watersportliefhebbers naartoe kunnen komen. Dit betekent in ieder geval het snel realiseren van het Beachstadion en het investeren in een kunstrijf voor de kust. Daarnaast wil de VVD inzetten op betere (internationale) promotie, investeringen in bereikbaarheid, voldoende voorzieningen als douches en opslagruimte en meer ruimte voor ondernemers om te investeren in het sportstrand.
- ▶ Daarnaast wil de VVD dat de gemeente het initiatief neemt om 150 sportclubs en 150 bedrijven een convenant te laten sluiten, gericht op sponsoring en bewegen. Hierbij vergeten we de sportondernemers niet, die samen met sportscholen, sportvoorzieningen en buitensporten een belangrijke bijdrage leveren aan een gezonde stad. Alleen samen met hen bereiken we dat iedereen in Den Haag voldoende beweegt.
- ▶ Sportverenigingen spelen een belangrijke rol in de stad, maar zijn niet allemaal even vitaal. Daarom wil de VVD samenwerking tussen sterke en zwakkere verenigingen bevorderen. Als verenigingen lange tijd niet vitaal zijn, is fusie de overgebleven optie.
- ▶ Samenwerkingsverbanden worden door de gemeente gestimuleerd. Een goed voorbeeld van samenwerking tussen verenigingen en de gemeente is de toptrainingsfaciliteit die dankzij inzet van de VVD is opgezet onder de noemer Let's stick together. Drie hockeyverenigingen werken samen aan de ontwikkeling van toptalent.
- ▶ De VVD wil dat buurtsportcoaches beter verspreid worden over de stad. Alle bewoners verdienen de juiste begeleiding naar een actief, gezond en vitaal leven. Daarbij moet de focus niet alleen liggen op volwassenen en ouders, maar juist ook op kinderen.
- ▶ De VVD wil dat de gemeente initiatieven van vrijwilligers, ondernemers en sportverenigingen blijft omarmen. Denk daarbij aan Beach City inclusief het Beachstation, de turnhal Loosduinen en sportvoorzieningen zoals de Uithof, het Stokroosveld en Sportpark Laan van Poot.
- ▶ De VVD wil dat sportvoorzieningen ook voor mensen met een beperking toegankelijk zijn.

POLITIE

► Haagse normen

Vrijheid is voor de VVD van groot belang. Die komt echter ook met verantwoordelijkheid. Zeker in een grote stad moeten we rekening met elkaar houden. De vrijheid van de één mag niet ten koste gaan van de vrijheid van de ander. De overgrote meerderheid van de Hagenaars vindt dit normaal. Helaas is er ook een minderheid die een loopje neemt met die Haagse normen en daarmee anderen tot last is of zelfs Den Haag onveilig maakt. Daarom investeert de VVD in veiligheid en handhaving.

De VVD wil dat de Haagse normen worden uitgedragen, binnen het onderwijs en bij de integratie van nieuwe Hagenaars. Het moet volstrekt duidelijk zijn dat we leven in een democratische rechtsstaat op basis van individuele vrijheden en gelijkwaardigheid. Denk aan gelijkwaardigheid van man en vrouw, acceptatie van LHBTIQ+ personen, de vrijheid van meningsuiting en om wel of niet te geloven.

Investeren in veiligheid en handhaving

Handhavers en politieagenten werken dag en nacht met veel trots aan een veilig Den Haag en zorgen ervoor dat onze openbare ruimtes veilig en netjes blijven. Het goede werk dat zij in de afgelopen jaren hebben geleverd is duidelijk zichtbaar en maakt Den Haag ook een stuk veiliger. De VVD wil blijven inzetten op meer blauw op straat, en tegelijk investeren in cameratoezicht en innovatieve oplossingen zodat onze politieagenten en handhavers hun taken zo goed mogelijk kunnen uitvoeren.

- ▶ De VVD wil 100 extra handhavers. Deze buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) spelen een belangrijke rol in het handhaven op straat. Ze worden ingezet op de grootste ergernissen. Handhavers worden voor zo ver hun cao dat toelaat ook zo veel mogelijk in de avond- en nachtelijke uren ingezet, zo nodig in burger.
- ▶ Handhavers spreken mensen aan op gedrag en zijn bevoegd om boetes uit te schrijven. Helaas krijgen zij geregeld te maken met agressief gedrag en geweld. De VVD wil daarom dat meer handhavers die daarvoor zijn opgeleid, een wapenstok of pepperspray mogen dragen.
- ▶ Ondernemers huren nu particuliere beveiligers in als zogeheten SUS-teams om mensen aan te spreken op gedrag en te de-escaleren. Dit gebeurt bijvoorbeeld op Scheveningen. Het is belangrijk dat deze teams in nauw contact staan met politie en handhavers. De VVD heeft veel respect voor het nuttige werk dat SUS-teams leveren, maar betreurt dat het noodzakelijk is.
- ▶ De VVD wil blijven inzetten op het aanpakken van overlast op Scheveningen met het Actieplan Scheveningen. Dit doen we samen met bewoners, ondernemers en politie.
- ▶ Cameratoezicht en dronetoezicht zijn onmisbaar. Handhavers en politieagenten kunnen immers niet overal tegelijk zijn. De VVD wil meer investeren in technologische ontwikkelingen die onze politieagenten en handhavers ondersteunen en een preventieve werking hebben.
- ▶ De VVD is voorstander van politie op en rond de stranden. De mobiele politiepost op Scheveningen moet blijven bestaan. Dat geldt ook voor Kijkduin.
- ▶ In veel buurten zijn Buurt Interventie (of Preventie) Teams gevormd. Dit zijn bewoners die rondes lopen door hun buurt, onveilige zaken doorgeven aan de politie, of bewoners aanspreken als zij een raam open hebben laten staan. De VVD waardeert dit vrijwilligerswerk enorm. De gemeente moet deze teams blijven ondersteunen en meldingen moeten direct worden opgepakt.
- ▶ Steeds meer mensen bestellen online en regelen hun zaken met bank of overheid online. Dit brengt veel gemak met zich mee, maar ook een uitdaging rondom digitale veiligheid. De gemeente en politie werken samen met vrijwilligers als Digitale Wijkambassadeurs. De VVD ondersteunt dit initiatief om ervoor te zorgen dat de Hagenaar digitaal weerbaar wordt.
- ▶ Digitalisering heeft grote voordelen maar brengt ook risico's met zich mee. De VVD wil dat de gemeente zich goed wapent tegen cyberaanvallen, ransomware en andere vormen van cybercrime en cyberdreigingen. De gemeente moet hiervoor voldoende kennis opbouwen.
- ▶ De VVD kiest voor een veilige jaarwisseling. Het landelijk ingestelde verbod op knalvuurwerk en vuurpijlen draagt daaraan bij. Siervuurwerk blijft wel mogelijk. Er wordt streng gehandhaafd op vuurwerkvrije zones en vuurwerk afsteken buiten de toegestane tijden. De gemeente faciliteert vuurwerkshow(s) en veilige vreugdevuren. Overlastgevers krijgen zo mogelijk huisarrest bij de eerstvolgende jaarwisseling.

Veilig over straat

De openbare ruimte is van ons allemaal. De VVD vindt het daarom belangrijk dat iedereen zich daar veilig en vrij kan voelen in Den Haag. Zolang vrouwen op straat worden nageroepen en uitgescholden, of intimidatie en geweld tegen LGHBTIQ+ personen plaatsvindt, is er van echte veiligheid in Den Haag geen sprake. Als mensen zich niet veilig voelen in de openbare ruimte, moet dit gemeld kunnen worden en moet de gemeente hier werk van maken. Daarnaast moet er stevig worden opgetreden als mensen te maken hebben met discriminatie, intimidatie en geweld.

- ▶ Straatintimidatie is onacceptabel en willen we dan ook strafrechtelijk aanpakken. Zodra de seinen op groen staan, passen we hiertoe de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) aan. Afhankelijk van het feit volgt bij minderjarige daders eerst een stevig gesprek met dader én ouders, gevolgd door een passende maatregel of sanctie. Nog beter is een preventieve aanpak. Multiproblematiek moet in een vroeg stadium gesignaleerd en aangepakt worden, met oog voor de rol en verantwoordelijkheid van ouders, naast de eigen verantwoordelijkheid van de minderjarige.

- ▶ Het melden van onveilige aanvoelende straten of situaties moet laagdrempelig en snel zijn. Via de website van de gemeente of de app moet melding gemaakt kunnen worden, zodat de gemeente maatregelen kan nemen, bijvoorbeeld door extra verlichting of cameratoezicht.
- ▶ Seksueel grensoverschrijdend gedrag zoals seksuele intimidatie of seksueel geweld is onacceptabel en moet hard gestraft worden. De VVD wil samen met jongeren onveilige plekken in Den Haag beter in kaart brengen zodat seksuele intimidatie op straat of tijdens het uitgaan geen kans meer krijgt. Ook wordt de campagne ‘Ben je oké?’ tegen seksueel ongewenst gedrag duurzaam doorgezet. Om seksueel geweld bij jongeren tegen te gaan moet er betere coördinatie tussen jeugdhulp en onderwijs komen.
- ▶ Bijzondere aandacht gaat uit naar het aanpakken van discriminatie, intimidatie en geweld, bijvoorbeeld tegen LHBTIQ+ personen en het optreden tegen antisemitisme. Voorzieningen als Roze in Blauw en Den Haag Meldt worden onder de aandacht gebracht.
- ▶ Hardnekkige overlastgevers, of het nou in zwembaden, op pleinen of in parken is, krijgen vaker een gebiedsverbod opgelegd en worden bij herhaling beboet of strafrechtelijk vervolgd.
- ▶ Bedelen veroorzaakt overlast en een gevoel van onveiligheid. De VVD wil dat het bedelverbod gehandhaafd wordt. Bedelen is uiteindelijk niet de oplossing, gerichte hulp is dat wel.
- ▶ Veilig over straat betekent ook veilig in het openbaar vervoer. De VVD vindt het belangrijk dat mensen na een gezellig avondje stappen weer veilig naar huis kunnen. In samenwerking met HTM willen we inzetten op meer aanwezigheid van boa-controleurs in bussen en trams tijdens de avonduren, maar ook overdag. Het inzetten van nieuwe technologie door kwalitatief betere camera's is belangrijk om overlast tegen te gaan en hardnekkige overlastgevers beter in beeld te krijgen.

Geen plaats voor criminaliteit

Den Haag wil geen thuis zijn voor zware en ondermijnende criminaliteit. Dat pakken we dan ook fors aan. De VVD wil meer integrale handhavingsacties, waarbij gemeente en politie samen met andere handhavende instanties een gebied schoonvegen. Deze acties waarbij geld, drugs en dure auto's in beslag worden genomen, hebben een afschrikwekkend effect.

- ▶ De VVD wil van een tiental naar minimaal vijftien integrale handhavingsacties per jaar, met meer nadruk op Scheveningen in het hoogseizoen.
- ▶ Winkels die als dekmantel worden opgezet om zo crimineel geld wit te wassen krijgen geen plek in Den Haag. Het vergunningenbeleid zoals toegepast in de Weimarstraat wil de VVD uitbreiden naar andere straten en wijken waar ondermijnende criminaliteit wordt gesignaleerd. Zo voorkomen we een waterbedeffect.
- ▶ De VVD wil ondermijnende criminaliteit op bedrijventerreinen aanpakken door in te zetten op preventie en signalering. Het (anoniem) melden van situaties die niet pluis lijken, moet makkelijker worden voor ondernemers. De gemeente moet ondernemers voorlichten. Hierbij is coördinatie tussen gemeente, politie en Stichting Bedrijventreinen Haaglanden belangrijk.
- ▶ De VVD pleit voor een directere en kortere lijn tussen de gemeente, de politie en het OM bij afhandeling van veelvoorkomende criminaliteit. Het gaat hier om gevallen waar zorg nodig is vanwege achterliggende problematiek, ook als het strafrecht onvoldoende aanknopingspunten biedt voor vervolging.
- ▶ Wapens moeten de stad uit. De integrale handhavingsacties moeten ook hierop gericht zijn. De VVD wil doorgaan met inleveracties waarbij mensen straffeloos wapens kunnen inleveren. Preventief fouilleren en cameratoezicht dragen bij aan het veiligheidsgevoel en leveren ook echt resultaat op. De VVD steunt uitbreiding van deze instrumenten bij onveilige situaties in de stad.
- ▶ Jongeren moeten al zeker geen wapens hebben. Een aantal winkels verkoopt al geen messen meer aan jongeren. De VVD wil dit soort afspraken met meer winkels maken. In samenwerking met scholen kan de gemeente met de politie overgaan tot onaangekondigde lockercontroles. De VVD steunt landelijke afspraken hierover.
- ▶ De VVD wil dat er naast handhaving ook wordt ingezet op preventie. Dit betekent goed jeugdbeleid om te voorkomen dat jongeren de criminaliteit inrollen. Het is belangrijk dat is inzichtelijk is en optreden wordt tegen netwerken en locaties waar jongeren geronseld worden.

Integratie

Meer dan de helft van de bewoners van onze stad heeft een migratieachtergrond. De meesten van hen zijn hier geboren of hebben ervoor gekozen om in Den Haag te wonen. Ook kent onze stad een beperkte groep mensen die een dergelijke vrije keuze nooit hebben gekregen, omdat ze het land van herkomst moesten ontvluchten. Veel van hen hebben hun kansen gepakt en dragen bij aan Den Haag: bijvoorbeeld als ondernemer, of in cruciale beroepen als de zorg en het onderwijs. Zij horen bij Den Haag en moeten dat ook zo ervaren: de VVD staat voor een stad waar iedereen gelijkwaardig is en niemand wordt uitgesloten op basis van geslacht, afkomst, religie, geaardheid of op welke grond dan ook. De diversiteit aan culturen een verrijking voor Den Haag die gekoesterd moet worden. Invulling kunnen geven aan de eigen cultuur is belangrijk, maar mag niet leiden tot afzondering of uitsluiting van groepen of zelfs parallelle samenlevingen in Den Haag. Iedereen blijft zichzelf en doet mee.

De VVD verwacht wel dat alle nieuwkomers zich zo opstellen: integreren en bijdragen aan de samenleving is niet vrijblijvend, maar een verplichting. Dit betekent ook een taak voor de gemeente: het is niet realistisch te denken dat nieuwkomers zelf maar hun weg vinden in taalonderwijs en de inburgering. De nieuwe Inburgeringswet geeft gemeenten ook een grote rol in het begeleiden van inburgeringsplichtige nieuwkomers. De VVD is voorstander van inburgering op maat, zodat iedere nieuwkomer een goede start krijgt. De VVD zet in op een integratieoffensief. Taalachterstanden leiden niet alleen tot slechtere kansen op de arbeidsmarkt en op school, maar werken breder door in onder meer gezondheidsvaardigheden. De VVD wil dit aanpakken.

- ▶ Het begint met taal: beheersing van het Nederlands is noodzakelijk om mee te kunnen doen aan de maatschappij en voor betere kansen op de arbeidsmarkt. De VVD wil dat vroeg gesignaleerd wordt welk eindniveau haalbaar is, en ook welk niveau van taalonderwijs het beste aansluit bij de inburgeraar. De VVD wil niet dat taallessen in de eigen groep gevolgd wordt. Laaggeletterdheid vereist een passende aanpak, maar er moet ook aandacht zijn voor mensen met een hoger IQ. Niet meedoen mag niet zonder gevolgen blijven. Inburgeraars die de taaleisen niet halen en die onvoldoende inzet tonen, worden beboet en gekort op de uitkering.
- ▶ Het blijft niet bij taal: het begrijpen en respecteren van de Nederlandse cultuur en de normen en waarden is een belangrijk onderdeel van het inburgeren. De VVD vindt het van belang dat aandacht besteed wordt aan waarden als vrijheid en gelijkwaardigheid. De VVD is blij met de ingevoerde participatieverklaring, waarin inburgeraars verklaren deze waarden te onderschrijven en te zullen participeren in de maatschappij.
- ▶ Talent moet gesignaleerd en ontwikkeld worden: getalenteerde en opgeleide nieuwkomers kunnen door inburgering op maat en passend taalonderwijs sneller aan de slag om bij te dragen aan Den Haag.
- ▶ De VVD wil inburgering en taalonderwijs koppelen met het beroepsonderwijs, zodat het aanbod op het gebied van taal en beroepsonderwijs hand-in-hand gaat. Dat is niet eenvoudig, maar leidt wel tot de beste kans op doorstroom naar de arbeidsmarkt. Hierbij moet de gemeente samenwerken met onderwijsinstellingen en ondernemers, zonder daarbij zo veel bureaucratische eisen te stellen dat initiatieven niet van de grond komen.
- ▶ De financiële weerbaarheid van nieuwkomers is onderbelicht. De VVD vindt dat de gemeente bij het inburgeren ook aandacht moet hebben voor de financiële verplichtingen van nieuwkomers en het daarbij komende budgetteren. Zo wordt voorkomen dat onnodig schuldenproblematiek ontstaat door vergissingen.
- ▶ Jonge kinderen die nog niet leerplichtig zijn worden gestimuleerd om in een zo vroeg mogelijk stadium naar de peuterspeelzaal te gaan. Op deze manier kunnen ouders zich maximaal concentreren tijdens het inburgeringsproces en wordt onnodige taalachterstand vermeden. Jonge kinderen die al leerplichtig zijn laten we door 'familieprofessionals' begeleiden. Deze stellen een taalplan op dat past bij het gezin. Zij gaan samen met ouders en kinderen aan de slag om taalachterstand tegen te gaan.
- ▶ De VVD wil dat de gemeente bij de Rijksoverheid erop aandringt dat nieuwkomers nog beter gekoppeld worden met gemeenten met een passend aanbod op de arbeidsmarkt of het onderwijs. Ook moet er werk gemaakt worden van het erkennen van diploma's. Zo zorgen we ervoor dat gemeenten en nieuwkomers elkaar kunnen versterken.

Beschermen van de open samenleving

De VVD vindt het van groot belang dat onze vrije open samenleving wordt uitgedragen en beschermd. Vrijheid is immers niet vrijblijvend. Dit betekent dat waarden zoals de gelijkheid tussen man en vrouw, de acceptatie van LHBTIQ+ personen en de vrijheid van meningsuiting niet onderhandelbaar zijn. Initiatieven en organisaties die deze waarden uitdragen moeten ondersteund worden.

Helaas zijn er ook organisaties die lijnrecht tegen deze doelstellingen ingaan. Deze organisaties zijn er juist op ingericht om binnen de maatschappij een eigen zuil te vormen, gebaseerd op het land van herkomst of een radicale interpretatie van het geloof. Ze worden vaak ook vanuit onvrije landen gefinancierd en dragen bij aan polarisatie en radicalisering. De VVD vindt dit soort organisaties ongewenst en wil hiertegen optreden.

- ▶ Haatpredikers krijgen geen podium in Den Haag. De VVD wil dat predikers die haatzaaien en oproepen doen die in strijd zijn met onze waarden een gebiedsverbod en boetes krijgen. Op haatpredikers die al een Haags gebiedsverbod hebben, wordt scherper gecontroleerd. Ze worden waar mogelijk ook strafrechtelijk vervolgd.
- ▶ Organisaties die de integratie tegenwerken of bijdragen aan radicalisering komen niet in aanmerking voor subsidies of samenwerking met de gemeente. Hierover vindt steeds afstemming met de Rijksoverheid plaats.
- ▶ Om buitenlandse inmenging beter tegen te gaan, willen we Haagse stichtingen en verenigingen met financiering uit landen die onze vrijheden niet respecteren beter in kaart brengen en deze geldstroom stopzetten. Hierin werken we samen met de Rijksoverheid. Stichtingen of verenigingen met een radicaal profiel, die aanzetten tot haat worden samen met de Rijksoverheid aangepakt en waar mogelijk ook strafrechtelijke vervolgd.
- ▶ Ambtenaren, medewerkers in het onderwijs en maatschappelijke organisaties moeten samenwerken en getraind worden in het signaleren en voorkomen van bijvoorbeeld radicalisering, verborgen vrouwen, geloofsdwang of huwelijksdwang.
- ▶ Zeker in de internationale stad van vrede en recht mag de Holocaust niet onbesproken blijven. Meer dan twee derde van de Joodse Hageenaars is vermoord. Deze geschiedenis verdient dan ook de aandacht in Haagse klaslokalen en bij integratie van nieuwe Hageenaars.
- ▶ De VVD wil alles op alles zetten om genitale verminking van vrouwen te voorkomen. Dit kan door met bijvoorbeeld artsen, ziekenhuizen en hulpverleners afspraken te maken over een meldingsplicht en voorlichting te verbeteren. Daarnaast wil de VVD dat met politie en justitie afspraken worden gemaakt over opsporing en vervolging.
- ▶ Het is volstrekt onacceptabel dat vrouwen door demonstranten worden lastiggevallen bij een abortuskliniek. De VVD wil dat er bij de abortuskliniek in het Statenkwartier een bufferzone komt in het belang van de verkeersveiligheid en om wanorde te voorkomen.

▶ Onderwijs en cultuur

Onderwijs

De VVD wil beter onderwijs voor ieder kind, zodat iedereen de eigen talenten kan ontplooiën. Daarbij heeft de VVD nadrukkelijk ook aandacht voor kinderen die een voldoende scoren en niet alleen voor hen die een onvoldoende of juist een ruime voldoende scoren. Als internationale stad kent Den Haag ook veel internationaal en meertalig onderwijs. De VVD wil dat de gemeente ook aandacht heeft voor deze vormen van onderwijs.

Samenwerken is voor de VVD een kernwoord op onderwijsgebied. De Haagse Educatieve Agenda (HEA) is daarvoor een belangrijk instrument. In de agenda maken onderwijs en gemeenten concrete afspraken. De middelen binnen de HEA gaan we effectiever inzetten. Voorwaarde is dat de gemeente steeds samenwerkt met ouders, leerlingen en scholen. Het lerarentekort en de groei van het aantal jongeren met een zorgbehoefte vragen onze volle aandacht.

Lerarentekort

Het lerarentekort op de basisschool en het voortgezet onderwijs is een landelijk probleem, maar in Den Haag is het tekort hoger dan gemiddeld. In sommige wijken loopt dit tekort al op tot 20% of meer. Dit tekort groeit naar verwachting ook naarmate de stad groeit. De VVD wil dat de gemeente werk maakt van het lerarentekort: zonder voldoende en bekwame leraren staat de kwaliteit van het Haagse onderwijs onder druk. De gemeente moet het probleem samen met de Rijksoverheid aanpakken. De VVD wil dat Den Haag bij de landelijke politiek aandringt op een toelage voor levenskosten voor cruciale beroepen zoals leraren.

- ▶ De VVD wil dat een lerarenopleiding voor het voortgezet onderwijs in Den Haag wordt opgezet, samen met hogescholen en omliggende gemeenten. We verwachten dat leraren sneller geneigd zijn in Den Haag te blijven lesgeven als ze hier hun studie gevolgd hebben.
- ▶ Beginnend leraren krijgen meer vrijheid bij het invullen van hun lessen en een beurs die ze mogen inzetten om zichzelf verder te ontwikkelen. Hierdoor wordt het vak zelf ook aantrekkelijker en wordt ongewenste uitstroom voorkomen.
- ▶ De VVD wil ook – samen met de Rijksoverheid – tijdelijke maatregelen inzetten om het tekort op te vangen, zoals het inzetten van mensen die wel de kwaliteiten hebben, maar niet de diploma's. We zetten in op mensen die hun werk combineren met werk voor de klas (hybride banen) en op medewerkers die ondersteunend werk kunnen overnemen van leraren. Op die manier kunnen leraren zich concentreren op de echte onderwijstaken.

Tegengaan segregatie

Segregatie is een groot probleem in Den Haag: vaak bepaalt het opleidingsniveau van de ouders de onderwijskansen van kinderen. De VVD wil als liberale partij dat ieder kind dezelfde kansen krijgt en wil segregatie dan ook aanpakken. De eerste verantwoordelijkheid ligt bij ouders en de VVD vindt het van belang dat zij hierop worden aangesproken. De VVD ziet ook een rol weggelegd voor de gemeente in het voorkomen dat kinderen de dupe worden. Dit kan gedaan worden door meer weekend- en zomerscholen, het wegnemen van de zogeheten bias in adviezen voor vervolgonderwijs, meer aandacht voor vroeg taalonderwijs en het maximaal faciliteren van het stapelen van opleidingen.

Onderwijs als kansenmotor moet natuurlijk ook gelden voor leerlingen met een zorgbehoefte. Door beter samen te werken tussen jeugdhulp en het onderwijs kunnen de schotten tussen deze twee worden weggenomen. Onderwijs-jeugdhulparrangementen kunnen een belangrijke rol spelen, zodat ook met een zorgbehoefte iedereen het beste uit zichzelf kan halen.

- ▶ De VVD wil dat initiatieven van ouders en scholen tegen segregatie in het onderwijs zo veel mogelijk door de gemeente gefaciliteerd worden. Om gelijke onderwijskansen te bieden, moeten we daarbij aandurven een ongelijk aanbod te bieden met weekend- en zomerscholen. De aandacht moet uitgaan naar lezen en taal, omdat we daar in Den Haag wegglijden. Doorgaande leerlijnen, ook buiten de school, moeten we stimuleren.
- ▶ Taal is één van de grootste uitdagingen in het tegengaan van segregatie in Den Haag. Een taalachterstand is lastig in te halen. Het is daarom belangrijk te starten met taalonderwijs als kinderen nog heel jong zijn en dat te doen met structuur en regelmaat. Dankzij de VVD is er meer geld voor voor- en vroegschoolse educatie (VVE) voor doelgroepkinderen. Wel ziet de VVD een probleem in het bij elkaar plaatsen van alle doelgroepkinderen in dezelfde groep: zo kunnen kinderen zich niet aan elkaar optrekken. De VVD wil daarom doelgroepkinderen niet langer apart zetten.

- ▶ De gemeente ondersteunt scholen die leerlingen bezoeken laten doen bij een onderneming of instelling om Den Haag en de wereld te leren kennen. Zo maken we de wereld voor kinderen groter en versterken we de samenwerking tussen het onderwijs en de stad.
- ▶ In adviezen van leraren kan een zogeheten bias zitten: onbedoeld en onbewust krijgt zo niet iedereen dezelfde kans. De VVD vindt daarom de leertoets van groot belang als meetmoment. Daarnaast wil de VVD dat scholen samen de adviezen inzichtelijk maken, zodat gekeken kan worden hoe het advies drie jaar later is uitgekomen. De scholen waarbij het advies het vaakst lager is dan de uiteindelijke prestatie helpen we met het wegnemen van bias, om zo tot een beter advies te komen.
- ▶ Aan de andere kant maken we inzichtelijk of het voortgezet onderwijs het advies wel waar heeft gemaakt. We gaan door met het vroegtijdig in kaart brengen als scholen dreigen af te glijden naar een zwakke school. Dit beleid heeft ervoor gezorgd dat Den Haag geen zwakke scholen meer kent.
- ▶ De VVD wil niet inzetten op het uitstellen van schooladviezen tot de leeftijd van 14 of 15 jaar, omdat dit niet effectief is. Om laatbloeiers echt te helpen, wil de VVD afspraken maken in de HEA om leerlingen maximaal de mogelijkheid te geven opleidingen te stapelen.
- ▶ Ondanks de sterke groei van (voortgezet) speciaal onderwijs is voor hoogbegaafde kinderen geen speciale school in Den Haag. Het onderwijs in Den Haag is niet goed genoeg in het faciliteren van hoogbegaafde kinderen, waarbij geregeld ook een uitdaging in het autistisch spectrum speelt. De gemeente zal hier extra in moeten investeren.
- ▶ Het onderwijs heeft een belangrijke rol in het vormen van een maatschappij waarin wij elkaar respecteren en waarderen. Burgerschapsonderwijs is van groot belang om kinderen te leren dat zij een eigen mening mogen hebben, hoe zij die kunnen vormen en hoe ze die van anderen respecteren. Niet voor niets staat het in de kerndoelen van het onderwijs. In een stad van vrede en recht moet hier zeker aandacht naar uitgaan, ook rondom LHBTIQ+-acceptatie.
- ▶ De VVD wil talentvolle Haagse jongeren aanmoedigen het beste uit zichzelf te halen en te kiezen voor een opleiding in Den Haag. Onder de naam de 'Haagse Huygensbeurs' zal daarom een prestatiebeurs beschikbaar worden gesteld om dit talent voor de stad te behouden en verder te ontwikkelen.
- ▶ Met de decentralisatie van de jeugdzorg is ook geïnvesteerd in het combineren van zorg en onderwijs via passend onderwijs. Kinderen met een beperking volgen nu minder vaak onderwijs op het speciaal onderwijs, maar krijgen met ondersteuning les op het reguliere onderwijs. Dit vraagt veel van leraren, ondersteuners en leerlingen. De VVD pleit ervoor dat alle leerlingen baat moeten hebben bij deze wijziging en vraagt blijvende aandacht voor het goed aan de slag gaan met passend onderwijs.

Haags vakmanschap

Vakmanschap is onmisbaar voor onze stad: zes op de tien Hagenaars is praktisch geschoold en een kwart van alle werkgelegenheid is op het niveau mbo-2. De VVD wil inzetten op meer waardering voor het mbo. Haagse vakmensen zijn hard nodig in de stad, zeker ook met het verduurzamen van Haagse woningen door isolatie en het installeren van zonnepanelen en warmtepompen.

- ▶ Om meer kinderen te interesseren in het techniekonderwijs op het mbo, versterken we samen met ondernemers de zogenoemde beroepsgerichte kolom. Verder moeten kinderen in hun eigen stad in 'field labs' met techniek aan de slag kunnen.
- ▶ De gemeente moet inzetten op verdiepend vakmanschap voor mbo-studenten die hun vakmanschap verder willen ontwikkelen op hbo-niveau.
- ▶ Net als bij de overgang van het primair naar het voortgezet onderwijs, wil de VVD inzichtelijk maken hoe effectief de overstap van mbo naar hbo is. Op dit moment is de uitval bij de overstap naar het hbo hoog. Dat willen we aanpakken.

Hoger onderwijs

Den Haag bevindt zich op het kruispunt tussen de universiteitssteden Leiden, Delft en Rotterdam. De universiteiten van Leiden en Delft hebben ieder een campus in Den Haag en Rotterdam heeft het International Institute of Social Studies (ISS). Voor de Haagse kenniseconomie is dit een verrijking en de VVD wil dat meer opleidingen hun thuishaven in Den Haag vinden.

- ▶ De VVD wil het Haagse studentenleven versterken door een campusgevoel te creëren met voldoende huisvesting en studieruimte. Met de nieuwe ontwikkeling bij het Bernhardviaduct ontstaat hiervoor meer ruimte.
- ▶ De VVD wil zoeken naar mogelijkheden om op kortere termijn meer studentenhuisvesting mogelijk te maken. Tijdelijke oplossingen, bijvoorbeeld in leegstaande panden of modulaire woningen, kunnen hier uitkomst bieden. De VVD wil dat er voldoende aandacht is voor zowel de kwaliteit van de tijdelijke woning als de leefbaarheid van

het gebied. Hierover gaat de gemeente in gesprek met de universiteiten, hogescholen, stichting DUWO en studentenverenigingen.

- ▶ Daarnaast wil de VVD dat studenten zich kunnen vermaken in een aantrekkelijk nachtleven inclusief nachtelijk openbaar vervoer. Ook het verenigingsleven verdient aandacht, zodat het zich verder kan ontwikkelen, zowel op het gebied van sport als gezelligheidsverenigingen.

Investeren in de toekomst

- ▶ Schoolgebouwen moeten verduurzaamd worden, maar dan wel met een realistisch tijdspad. We nemen tot 2050 om dit te realiseren en pakken dit zo veel mogelijk op tegelijkertijd met nieuwbouw. De VVD wil nadrukkelijk aandacht voor een gezonde luchtkwaliteit en voldoende ventilatie.
- ▶ Schoolpleinen gaan we vergroenen door stenen weg te halen. Met deze groenblauwe schoolpleinen creëren we meer speelruimte, meer groen en kan regenwater makkelijker wegzakken in de grond.
- ▶ De VVD kiest voor het niet laten groeien van bestaande scholen in het primair onderwijs. Scholen worden te groot, de ruimte ontbreekt en uitbreiding stuit steeds vaker op weerstand. Dit komt de kinderen uiteindelijk niet ten goede.

Cultuur

Den Haag kent een bloeiende cultuursector: het cultureel leven is sterk, mooi en divers. Den Haag is voor ons dé culturele hoofdstad: dans, musea, street art, muziek, festivals, erfgoed, pop en literatuur ... Den Haag heeft het allemaal. De VVD is trots op dit aanbod en wil dat de gemeente dit actief uitdraagt, onder meer richting de Rijksoverheid. Zo zorgen we dat onze culturele instellingen de (financiële) waardering krijgen die ze verdienen.

De Haagse cultuursector is veerkrachtig, sterk en ambitieus, maar kent ook de nodige uitdagingen. Een van die uitdagingen is een solide financiële basis, en het implementeren van de gedragscode voor de sector, de zogeheten Fair Practice Code. De VVD ziet ruimte in het huidige budget om de grootste uitdagingen aan te pakken en het belang van cultuur voor onze stad te onderstrepen. Dat doen we met extra middelen en het anders verdelen van bestaande middelen.

- ▶ De VVD wil een permanent gesprek tussen de gemeente en culturele sector, in plaats van eens per vier jaar bepalen of het aanbod in aanmerking komt voor subsidie. Dit permanente gesprek biedt ook meer inzicht voor toekomstige plannen. Daarbij moet de gemeente zich minder nadrukkelijk bemoeien met de inhoud.
- ▶ De gemeente moet het culturele aanbod niet alleen door een externe commissie van buiten de stad laten beoordelen, maar ook het Haagse culturele veld betrekken om gebruik te maken van de kennis die onze stad rijk is.
- ▶ De VVD vindt het belangrijk dat er ook voor nieuwkomers en het middenkader voldoende ruimte is.
- ▶ De VVD wil minder budget besteden aan de systeeminstellingen Cultuurschakel en Stroom. Door strakker te letten op de taken en uitvoering kan hierop bespaard worden.
- ▶ Het cultuurbudget dat besteed wordt aan cultuureducatie stellen we voor de helft beschikbaar aan de cultuursector.
- ▶ Activiteiten gericht op integratie of bewegen wil de VVD niet langer uit het cultuurbudget financieren.
- ▶ De VVD wil dat bij instellingen met hoge salarissen gekort wordt op de subsidie: 100% van wat boven het maximum van de cao poppodia en -festivals uitkomt, wordt in mindering gebracht op de subsidie. Het vrijgekomen bedrag besteden we aan nieuwkomers in de sector.
- ▶ Gesubsidieerde instellingen met onnodig grote vermogens wil de VVD korten op subsidie. De VVD wil niet dat cultuurgeld op de plank blijft liggen.
- ▶ Het geld dat binnen het huidige budget kan worden vrijgemaakt wil de VVD vooral besteden aan nieuwkomers en het middenkader en, in overleg met de sector, aan de Fair Practice Code. Daarnaast wordt structureel geïnvesteerd in topprogrammering voor in ieder geval Amare: een topgebouw verdient immers topprogrammering voor de gehele stad. Daarbij denken we aan een breed aanbod, van Hans Klok tot Di-rect en van Karsu tot Bach.
- ▶ Eventuele gaten in de verdere exploitatie van Amare stoppen we niet met geld vanuit de gemeente.
- ▶ Den Haag kent veel inwoners met een band met het voormalig Nederlands-Indië. Het officieel Indisch Monument gedenkt de slachtoffers die tijdens de Tweede Wereldoorlog in voormalig Nederlands-Indië zijn gevallen. Het monument herdenkt niet de slachtoffers die na deze periode zijn gevallen. De VVD wil zich daarom inzetten voor een bereikbaar monument in Den Haag ter nagedachtenis aan de slachtoffers die in de jaren 1941-1949 in Nederlands-Indië zijn gevallen.

Haagse economie

Den Haag kent als internationale stad van vrede en recht en de aanwezigheid van de Rijksoverheid veel banen bij de (semi-)overheid en internationale organisaties. De VVD is ervan overtuigd dat Den Haag nog veel meer te bieden heeft. Den Haag is een stad met ondernemende mensen. Dit zijn mensen die kansen zien en een strandtent, winkel, bierbrouwerij of installatiebedrijf runnen. Dit ondernemerschap zorgt voor economische groei, banen en daarmee een bloeiende stad. Tegelijkertijd blijft onze stad met economische activiteit en groei achter bij de andere grote steden. Dat moet veranderen.

Werkgelegenheid is voor de VVD van groot belang, maar in plaats van alleen 'banen, banen, banen' kiezen wij voor 'ondernemen, ondernemen, ondernemen'. Door dat Haags ondernemerschap ontstaan banen die passen bij onze stad, bij bedrijven met een band met onze stad. Zulke bedrijven moeten promoten als 'made in The Hague'. Denk hierbij aan brouwers als Kompaan, Eiber en Haagsche Broeder, maar ook de composieten van Airborne in Ypenburg, de duurzame stadslogistiek van Hubbel of de offshore van Rederij Groen.

Haags ondernemerschap

De VVD wil een langetermijnvisie voor de Haagse economie waarin ondernemerschap centraal staat. We jagen ondernemers niet de stad uit voor steeds meer woningbouw, maar wijzen ruimte aan voor maakindustrie en beschermen onze bedrijventerreinen en maken deze toekomstbestendig. Zo geven we ondernemers de ruimte te ondernemen. De VVD wil voor ondernemers betere dienstverlening, voorspelbaar en duidelijk beleid, meer ruimte, meer investeringen en lage lokale lasten.

- ▶ De VVD wil dat ondernemers weten waar ze aan toe zijn. De gemeente moet een stip op de horizon zetten met concrete stappen om daar komen, onder meer voor duurzaamheid en de toekomst van bedrijventerreinen. Alleen dan kunnen ondernemers investeren in de stad.
- ▶ De VVD wil ondernemers stimuleren naar duurzaamheid. De gemeente moet stoppen met overbodige maatregelen die niet werken en ondernemers alleen maar tot last zijn. De VVD ziet liever dat de gemeente onderzoekt of duurzaamheidsinvesteringen met regelingen voor ondernemers te vergemakkelijken of aan te moedigen zijn.
- ▶ Den Haag profileert zich uitgesproken als ondernemende stad: we investeren additioneel €4 miljoen in de Haagse economie en evenementen.
- ▶ In de haven van Scheveningen kiest de VVD voor voldoende kaderuimte voor activiteiten zoals offshore en maken we walstroom mogelijk. Zo investeren we in een innovatieve en bedrijvige haven en pakken we de kansen voor verduurzaming. De gemeente moet hierbij gebruikmaken van financieringsmogelijkheden vanuit de Rijksoverheid.
- ▶ De VVD wil dat bedrijvigheid in de stad mogelijk blijft en wil daarom investeren in Haagse maakindustrie. Voor het bedrijventerrein Zichtenburg Kerketuinen Dekkershoek (ZKD) in Zuidwest wordt zoals beloofd een herstructureringsplan opgesteld. In de Binckhorst willen we bedrijvigheid en werkgelegenheid behouden.
- ▶ We dagen Haagse ondernemers uit samen met onderwijsinstellingen in en om Den Haag grote uitdagingen op te lossen, bijvoorbeeld het verduurzamen van Haagse woningen.
- ▶ We versterken de binnenstad door in te zetten op een verscheidenheid aan functies: horeca, retail, vermaak en cultuur. De VVD wil wonen boven winkels en horecapanden stimuleren door hiervoor te versoepelen. De stad moet blijven investeren in een aantrekkelijke binnenstad, ook om de concurrentie aan te kunnen met The Mall of The Netherlands.
- ▶ Door de hele stad gaan we leegstand tegen en zetten we in op vitale bruisende wijken. We zorgen dat er een gebalanceerd plan ligt voor bijvoorbeeld verdichting en transformatie van winkels en horeca, waarbij overconcentratie wordt voorkomen door branchering. Dit plan wordt samen met ondernemers en vastgoedeigenaren opgesteld. Bij leegstand wordt de volledige OZB aan de eigenaar van het pand in rekening gebracht.
- ▶ De VVD wil Ypenburg uitroepen tot 'Composite Valley'. In Ypenburg zijn diverse bedrijven gevestigd die zich met deze innovatieve lichtgewicht materialen bezighouden. Composite Valley moet een innovatief, ondernemend kenniscentrum worden voor alles wat met composieten te maken heeft. Kennis zoals van de TU Delft, InHolland, het ROC, TNO en andere partijen komt hier samen. Zo trekken we nog meer werkgelegenheid, innovatie en investeerders aan.
- ▶ De VVD ziet daarnaast veel kansen voor de Haagse economie op het snijvlak van technologie en overheid, de zogeheten govtech. De VVD wil dat Den Haag pioniert als eerste klant voor nieuwe oplossingen en vooroploopt met het aantrekken, samenbrengen en ontwikkelen van talent. In deze geest moet de gemeente Den Haag mede voorop lopen met het organiseren van hackathons en open innovatiechallenges, zodat ook startende ondernemers en innovatieteams die nog geen compleet product hebben, meekomen in de aanbesteding. De gemeente zou, indien succesvol, deze bijvoorbeeld kunnen ondersteunen met een voorschot op een uiteindelijke order.

Ondernemers ontzorgen

De gemeente moet de dienstverlening aan ondernemers verbeteren. De afstand tussen gemeente en ondernemers was voor de coronacrisis te groot. Tijdens de pandemie is het tij gekeerd. Zo had de gemeente snel een website en taskforce draaiende om ondernemers te helpen. Dit wil de VVD graag doortrekken naar de toekomst.

- ▶ Ondernemers ontzorgen we, starters steunen we. Door te investeren in communicatie en het Ondernemersportaal zorgen we ervoor dat de gemeente bereikbaar is voor de ondernemer. Daarbij werkt de gemeente zo veel mogelijk via één loket en digitaal waar mogelijk. Voordat regels worden ingevoerd of aangepast, toetsen we of het uitvoerbaar en behapbaar is voor kleine ondernemers.
- ▶ De VVD wil minder rompslomp voor ondernemers. Vergunningen voor uitstallingen en terrassen verlenen we voortaan voor langere periodes en de jaarlijkse vergunning voor vuurwerkverkoop moeten ondernemers eenvoudig en kosteloos kunnen verlengen.

- ▶ De VVD wil dat de gemeente zich maximaal inspant om te voorkomen dat ondernemers benadeeld worden door genomen besluiten. Als dit onvermijdelijk is, dan moeten zij hier fatsoenlijk voor gecompenseerd worden, op basis van reële cijfers.
- ▶ De VVD wil dat de gemeente zich rondom de verbouwing van het Binnenhof richting het Rijksvastgoedbedrijf inzet voor zo min mogelijk overlast voor ondernemers, bewoners en bezoekers. Tijdens de verbouwing wil de VVD dat de gemeente werkt aan extra activiteiten en initiatieven om publiek te blijven trekken. Omzetederving voor ondernemers moet zo veel mogelijk voorkomen worden. Voor compensatie is de Rijksoverheid eerstverantwoordelijk. Belangrijk is ook na de verbouwing het huidige evenwicht horeca en winkels niet aan te tasten en door branchering een aansprekend aanbod te behouden.

Toerisme

Den Haag heeft toeristen veel te bieden, van musea en muziek tot het strand en stadsgezichten. De VVD vindt het van groot belang dat toeristen en bewoners dit gevarieerde aanbod in Den Haag kunnen blijven vinden. Toerisme gaat niet ten koste van het karakter van de stad, maar draagt er juist aan bij. De VVD zet daarbij ook extra in op toerisme uit de eigen regio en het verleiden van toeristen om in Den Haag te overnachten, zodat zij ook een volgende dag van de stad kunnen genieten.

De VVD wil daarnaast dat Den Haag blijft investeren in zijn (internationale) imago om bezoekers, congressen, evenementen en bedrijven aan te trekken. Elke euro investering levert een tienvoud aan euro's op voor de Haagse economie.

- ▶ De VVD wil dat de gemeente en The Hague & Partners nauwer gaan samenwerken. Het Centraal Evenementenbureau (CEB) en het Bureau Citybranding worden ondergebracht bij The Hague & Partners voor meer slagkracht en efficiëntie.
- ▶ De VVD wil met innovatieve studenten, bewoners en jonge ondernemers laten zien dat Den Haag meer is dan alleen het strand en de binnenstad.
- ▶ Liever zestig passagiers in een bus dan zestig auto's op de weg: touringcars zijn klimaatvriendelijker en een schonere oplossing voor de stad. De VVD vindt dat touringcars bezoekers moeten kunnen afzetten op belangrijke plekken in de stad, zoals in de binnenstad, Scheveningen en op Kijkduin.
- ▶ De Ooievaarspas geeft bij allerlei activiteiten aantrekkelijke kortingen van 50% of meer. De VVD wil dat deze pas niet alleen gratis verstrekt wordt aan minima, maar ook gekocht kan worden door anderen voor een passende bijdrage, zodat we deze activiteiten in de stad aantrekkelijker maken voor de Hagenaar.
- ▶ De VVD wil dat de gemeente samen met het HTM, musea en andere publiekstrekkingen het initiatief neemt voor een digitale 'StorkCard' in de vorm van een app. Deze digitale kaart kan dan bijvoorbeeld worden gebruikt in het openbaar vervoer binnen Den Haag en biedt korting op musea en andere attracties. Zo maken we het aantrekkelijk meer van de stad te zien.
- ▶ De VVD wil meer kindvriendelijke publiekstrekkingen. Den Haag heeft een aantal grote leegstaande panden die na omvorming kunnen bijdragen aan lokaal toerisme, bijvoorbeeld kinderattracties zoals kinderspeeltuinen. Daarnaast willen we kijken of we naast Legoland ook andere publiekstrekkingen aan Den Haag kunnen verbinden.
- ▶ Ons Koningshuis is zeer populair in binnen- en buitenland. De VVD ziet graag frequentere koninklijke exposities evenals openstelling van koninklijke paleizen.
- ▶ Congressen zijn een groot succes en genereren veel inkomsten voor de stad. Deze zakelijke bezoekers zijn ook de grootste afnemers van hotelkamers in Den Haag. De VVD wil investeren in het uitbreiden van het World Forum om beter te kunnen concurreren met andere steden.
- ▶ Evenementen dragen bij aan een positief imago van de stad en is goed voor toerisme, werkgelegenheid en ondernemers. De VVD wil samen met de evenementenbranche, grote bedrijven en sponsors investeren in jaarrondevenementen om meer toerisme aan te trekken. The Hague Festivals keert terug als herkenbare paraplu voor de zomerfestivals met het Bevrijdingsfestival en The Hague Pride als onderdeel hiervan. De kerstmarkt op de Lange Voorhout willen we uitbreiden naar de Lange Vijverberg en het vuurwerkfestival op zee en rondom de Hofvijver moet blijven.
- ▶ Sommige evenementen geven meer overlast door hun aard en duur dan andere evenementen. Van belang blijft een goede spreiding over de stad van de evenementen: op het Malieveld, in het Zuiderpark en op strand. Voor alle locaties geldt dat afspraken met de organisatoren gehandhaafd worden. Bewoners moeten ook een duidelijk loket bij de gemeente hebben waar zij terecht kunnen met hun klachten.

- ▶ De VVD staat achter de nieuwe regelgeving waarmee toeristische verhuur van woningen aan banden wordt gelegd. We investeren in de Haagse Pandbrigade om scherp te handhaven op illegale verhuur. Overtreders verliezen hun vergunning en kunnen rekenen op boetes.
- ▶ De VVD wil dat de parkeergarage bij het noordelijk havenhoofd op Scheveningen zo snel mogelijk gerealiseerd wordt.
- ▶ De VVD wil samen met ondernemers investeren in duurzame en betaalbare wc's, niet alleen urinoirs, die passen bij het stadsgezicht. Huidige wc's die al in het stadszicht passen maar gesloten zijn, gaan weer open. De VVD wil meer openbare wc's op drukbezochte plekken zoals populaire parken, pleinen, en bij (openbare) fietsenstallingen en op wandelroutes.
- ▶ De stranden in Den Haag worden niet alleen in de zomer drukbezocht, ook in de winter hebben we veel bezoekers die aan watersport zoals kitesurfing doen. De VVD wil meer douches op Scheveningen en Kijkduin plaatsen.

Horeca

De horeca draagt bij aan een bruisend Den Haag: van beeldbepalende hotels tot Haagse gastronomie en van strandtenten tot gezellige cafés. Het zijn bij uitstek plaatsen waar mensen elkaar ontmoeten, tot rust komen of juist feestvieren. De VVD is blij met het gevarieerde aanbod aan horeca. Dit geldt niet alleen in de binnenstad en de stranden, maar juist ook in de verschillende wijken die Den Haag rijk is.

- ▶ De VVD wil niet dat horeca de rekening krijgt van het uitbreiden van de woningvoorraad: er moet ruimte blijven voor horecaondernemers in de Haagse wijken. Horecaondernemingen vervullen een belangrijke sociale functie en houden wijken aantrekkelijk. Overlast moet voorkomen worden, maar bewoners moeten zich ook bewust zijn van waar ze gaan wonen.
- ▶ Winkelstraten moeten een goede balans houden tussen horeca en winkels. Branchering kan daarom noodzakelijk zijn, ook om het karakter van een winkelstraat te behouden. Soms verandert de vraag en is een nieuwe afweging tussen horeca, winkels en wonen gewenst. De VVD wil dat deze afweging periodiek gemaakt wordt in overleg met bedrijveninvesteringzones en bewonersverenigingen. De gemeente kan in overleg met ondernemers en vastgoedeigenaren 'slappende' horecaverunningen intrekken, om zo andere ondernemers de kans te geven.
- ▶ De VVD wil, waar dit meerwaarde biedt voor de wijk en dit landelijk mogelijk is gemaakt, ruimte geven aan overlap tussen horeca en detailhandel ('blurring'), zodat horecaondernemers hun producten kunnen verkopen voor thuis en dat winkeliers ook een koffiehoeke mogen inrichten.
- ▶ Het huidige horecavergunningsstelsel met drie categorieën is verouderd. De VVD wil in afstemming met het bestemmingsplan één type basisvergunning voor alle horeca, met een speciale categorie voor kleinschalige horeca.
- ▶ Mede dankzij de VVD is het Haagse terrassenbeleid versoepeld. Hierdoor is het aanvragen van een vergunning eenvoudiger geworden. Daarnaast kan er meer ruimte voor terrassen komen op pleinen of parkeerplaatsen in het terrasseizoen, als bewoners en ondernemers hiermee instemmen. De VVD is groot voorstander van deze aanpak, waarbij ondernemers en bewoners samen over de wijk beslissen.
- ▶ Veel strandtenthouders hoefden in 2020 hun strandtenten niet af te breken na het eerste coronajaar. De VVD heeft zich ervoor ingezet dat dit ook in 2021 het geval zou zijn, vanwege het door corona verkorte seizoen. Voor de toekomst is de VVD voor een beperkte uitbreiding van het aantal strandtenten dat jaarrond geëxploiteerd mag worden.

Aan de slag

Werk is van groot belang voor de mens en de samenleving. Werk gaat niet alleen om inkomen, maar zorgt ook voor contact met andere mensen. Werk leidt tot zelfstandigheid en eigenwaarde. Wie werkt, investeert in zichzelf en draagt zo een steentje bij aan onze samenleving. De VVD wil zo veel mogelijk Hagenaars aan het werk hebben. Hagenaars die geen baan hebben, worden door de gemeente ondersteund en begeleid richting de arbeidsmarkt. Wanneer de stap naar regulier werk nog te groot is, worden Hagenaars naar passend werk en leerwerkplekken begeleid.

De gemeente moet samenwerken met zowel het onderwijs als ondernemers, om werkzoekenden, opleidingstrajecten en arbeidsmarkt met elkaar te verbinden. De VVD wil ook dat de gemeente intern beter samenwerkt, zodat Hagenaars die op meerdere vlakken met een probleem kampen, vanuit één aanspreekpunt geholpen worden. Daarnaast moet de gemeente goed gebruik maken van bestaande programma's en subsidies vanuit andere overheden, zoals de Rijksoverheid en de Europese Unie.

- ▶ De VVD wil dat om- en bijscholing gericht is op iemands talenten en hoe deze aansluiten op de arbeidsmarkt. Dit kan bijvoorbeeld door te investeren in laagdrempelige en praktijkgerichte vakopleidingen waar veel behoefte aan is op de arbeidsmarkt, zoals timmerwerk, lassen, het isoleren van woningen of het plaatsen van zonnepanelen en warmtepompen.
- ▶ De VVD wil dat de gemeente blijft inzetten op het sluiten van werkkakkoorden zoals dit gebeurd is binnen diverse sectoren, van horeca tot zorg en van transport tot facilitair. In het bijzonder denkt de VVD daarbij aan de uitdaging die er ligt op het gebied van verduurzaming. We leren daarbij van eerdere minder succesvolle ervaringen.
- ▶ Als ondernemers gestimuleerd worden aan de slag te gaan met bijstandsgerechtigden, moet dit niet leiden tot allerlei bureaucratie. In plaats van een kaartenbak waar de gemeente in graaft en een werkplek bij zoekt, wil de VVD een app waarmee een ondernemer via de gemeente een match kan vormen met werkzoekenden. Zo kunnen ondernemers zelf talenten herkennen en een kans geven. De VVD wil hierin samenwerken met buurgemeenten.
- ▶ De VVD wil dat wordt samengewerkt met het UWV, wijkteams, buurthuizen en jongerenwerk voor een gerichte aanpak voor werkloze jongeren zonder startkwalificatie of met weinig opgebouwde WW-rechten. Met mentorschap en een individueel ontwikkelplan zorgen we dat deze jongeren hun talenten ontwikkelen en sterker de arbeidsmarkt opgaan.
- ▶ Wie naar vermogen bijdraagt, kan op ondersteuning van de gemeente rekenen. Het verliezen van een baan is al ingrijpend genoeg. Wel verwacht de VVD in dat geval een tegenprestatie, zodat mensen blijven meedoen en bijdragen aan de samenleving. Uitkeringsgerechtigden die onvoldoende ingeburgerd zijn, kunnen als tegenprestatie verplicht worden te werken aan inburgering en integratie.
- ▶ Wie minder bijdraagt, kan ook minder een beroep doen op de samenleving. Als je bijstand ontvangt, maar de sollicitatieplicht niet naleeft of geen tegenprestatie verricht, betekent dit gekort worden op de uitkering of de uitkering verliezen.
- ▶ Wanneer je van een uitkering naar een betaalde baan gaat, moet je dat merken in je portemonnee. Te vaak zorgen gemeentelijke regelingen voor de armoedeval, waardoor werken niet loont. De VVD wil dat deze regelingen kritisch bekeken worden, zodat de armoedeval voorkomen wordt en werken gestimuleerd wordt.
- ▶ De afgelopen jaren zijn te veel mensen onterecht tot fraudeur bestempeld. Fraude is en blijft diefstal, maar de VVD wil dat het maken van een foutje je niet tot fraudeur bestempelt. Het oordeel over fraude moet uiteindelijk tot stand komen door mensen, niet door een computer.
- ▶ Echte fraudeurs pakken we aan. Het kan dan gaan om zwartwerken, verzwegen vermogen in het buitenland, of het verzwijgen van samenwonen. Hiervoor wordt samenwerking tussen de Haagse Pandbrigade, het Haags Economisch Interventie Team en de politie versterkt.

Financieel gezond

Schuldenproblematiek is een probleem voor een groeiend aantal huishoudens. Het is ook een complex probleem dat verder gaat dan het uitgavenpatroon. Het kan iedereen overkomen. Een ingrijpende gebeurtenis, problemen binnen het gezin of verliezen als ondernemer kunnen zorgen voor een sneeuwbaaleffect van opstapelende financiële, sociale en mentale problemen. De VVD vindt het belangrijk dat er werk wordt gemaakt van een financieel gezond Den Haag.

De gemeente Den Haag werkt al in Schuldenlab 070 samen met publieke en private partners om innovatieve oplossingen te vinden voor zowel armoede en schuldenproblematiek. Ook is de gemeente aangesloten bij de Schuldhulproute om te voorkomen dat het sneeuwbaaleffect ontstaat. Daarnaast zijn er organisaties zoals Over Rood waarbij ondernemers elkaar helpen met financiële problemen, die gesteund worden door de gemeente.

- ▶ Bij problematische schulden moet de gemeente allereerst zorgen voor ademruimte, zodat de problemen met een schuldhulpverlener op een rij gezet kunnen worden. De VVD wil daarbij inzetten op dienstverlening die snel kan optreden en met een bredere blik kan kijken wat er naast de schuldenproblematiek mogelijk nog meer speelt.
- ▶ De VVD wil dat de gemeente ook de eigen dienstverlening verbetert en bureaucratie terugdringt. De Schuldhulproute is nu nog bezaaid met te veel formulieren.
- ▶ De VVD wil inzetten op preventie van problematische schulden. We ondersteunen initiatieven waarbij jonge Hagenaars door ervaringsdeskundigen leren budgetteren en met geld omgaan. Daarnaast is vroegsignalering van belang: zo kan er hulp geboden worden voordat schulden problematische vormen aannemen. Deze vroegsignalering kan via school, wijkteams, jongerenwerk ed. gebeuren. Hulp kan komen van mensen waarmee de jongeren zich kunnen identificeren.
- ▶ De VVD wil dat er voldoende oog is voor (kleine) ondernemers die ook slecht bij kas zitten. Initiatieven en hulpverlening voor ondernemers die een schuld hebben, zoals Over Rood, moeten dan ook gesteund blijven worden.
- ▶ Ondernemers in het mkb die schuldeiser zijn, moeten niet de klappen vangen. Wat voor een grote onderneming of de gemeente een geval van afschrijven is, is voor kleinere ondernemers een financiële strop. De VVD wil dat de gemeente als grote schuldeiser achter het mkb in de rij aansluit.

Arbeidsmigranten

Volgens schattingen van de gemeente is ongeveer 10% van de Haagse bevolking arbeidsmigrant uit Midden- en Oost-Europa. Zij werken inmiddels op diverse plekken in onze regio. De VVD wil problemen rondom de huisvesting en misbruik van deze groep effectief aanpakken, evenals de overlast die veel van deze misstanden veroorzaken.

- ▶ Een groot deel van in Den Haag woonachtige arbeidsmigranten werkt in het Westland. De VVD wil dat de gemeente Westland zelf voor meer huisvesting zorgt. Hierover maakt Den Haag afspraken met het Westland en met de provincie. In de tussentijd wil de gemeente ook afspraken maken over de kosten van de huisvesting van arbeidsmigranten.
- ▶ In lijn met de aanbevelingen van de commissie-Roemer is de VVD er voorstander van dat de werkgever van arbeidsmigranten niet óók de huisbaas is. Dit veroorzaakt namelijk een te grote afhankelijkheid, bijvoorbeeld als je je baan verliest. De gemeente moet hiervoor afspraken maken met werkgevers.
- ▶ Overbewoning komt helaas nog veel voor onder arbeidsmigranten. Dit levert niet alleen schrijnende leefomstandigheden voor de arbeidsmigrant op, maar kan ook overlast veroorzaken in de buurt en de brandveiligheid in het geding brengen. De VVD wil dat hiertegen wordt opgetreden door de Haagse Pandbrigade.
- ▶ Iedere ochtend worden veel arbeidsmigranten opgehaald op het Kaapseplein om te gaan werken in het Westland. Dit zorgt voor veel overlast in de wijk Transvaal. De VVD wil dat de gemeente samen met bewoners en ondernemers gaat kijken of hier een betere ophaalplek mogelijk is, bijvoorbeeld aan de Hoefkade of aan de Fruitweg.
- ▶ Arbeidsmigranten moeten zich zo veel mogelijk gaan inschrijven in de gemeentelijke basisadministratie. Zo kan de gemeente toezicht houden op bijvoorbeeld overbewoning. De inschrijving in de gemeente wordt een voorwaarde om gemeentelijke ondersteuning te krijgen.
- ▶ Om een slag te slaan met het wegwerken van misstanden en het aantal niet-ingeschreven arbeidsmigranten, moet de gemeente tijdelijk inzetten op het mogelijk maken van inschrijven in de administratie bij ophaalplekken. Hier kunnen arbeidsmigranten dan ook terecht voor vragen over huisvesting en andere zaken, of het melden van misstanden.
- ▶ Kinderen van arbeidsmigranten die zijn meegekomen naar Nederland moeten net als ieder ander kind naar school. Bij de inschrijving van arbeidsmigranten worden zij geïnformeerd over de rechten en plichten die hiervoor gelden.
- ▶ Geregeld komt het voor dat arbeidsmigranten hun baan en inkomen verliezen en daardoor dakloos raken. Hiervoor is uiteraard de reguliere daklozenzorg. De VVD wil dat opvang van dakloze arbeidsmigranten altijd wordt gekoppeld aan een traject dat kijkt of een 'herstart' in Nederland realistisch is en anders leidt tot terugkeer naar het land van herkomst.

▶ Haagse financiën en dienstverlening op orde

De VVD wil dat de lasten voor Hagenaars en Haagse ondernemers zo laag mogelijk zijn. De VVD is dan ook trots op het feit dat het gelukt is de lokale lasten in Den Haag laag te houden vergeleken met alle andere steden in Nederland. De VVD wil deze lijn doorzetten door kritisch te kijken wat de gemeente moet doen en hoe dit zo effectief en efficiënt mogelijk gedaan kan worden.

De VVD is voor lage financiële lasten, maar ook voor lage administratieve lasten. De gemeente moet daarvoor duidelijk en stabiel beleid voeren, zodat bewoners, ondernemers en instellingen weten waar ze aan toe zijn. Dit betekent heldere regels die integer worden toegepast. De VVD wil ook dat de gemeente werkt aan de eigen dienstverlening, zodat bewoners en ondernemers zo min mogelijk tijd kwijt zijn aan het (opnieuw) invullen van formulieren.

De VVD wil met een nieuw Haags investeringsfonds en duurzaamheidsfonds investeren in de toekomst van Den Haag. Met deze fondsen zorgen we voor een duidelijke en stabiele koers voor de langere termijn, zodat we kunnen investeren in voorzieningen, bereikbaarheid en duurzaamheid. De gemeente moet immers verder kijken dan alleen periodes van vier jaar.

Een gemeente die werkt

De VVD wil dat bewoners en ondernemers weten waar ze aan toe zijn, zodat ze op basis daarvan hun beslissingen kunnen nemen. Niets is zo vervelend als een gemeente die iedere vier jaar radicaal het roer omgooit, of een regeling waarvan het potje toch ineens leeg blijkt te zijn. Regels en regelingen moeten duidelijk, voorspelbaar en transparant zijn.

De VVD wil dat alle afdelingen inzetten op toegankelijke dienstverlening van hoog niveau, of dat nu digitaal is of met persoonlijk contact. Daarbij wil de VVD zo veel mogelijk werken via één loket en één contactpersoon, zodat de gemeente niet een bureaucratisch orgaan is zonder gezicht. Bewoners en ondernemers moeten niet van het kastje naar de muur gestuurd worden of eindeloos formulieren invullen.

- ▶ De VVD staat voor een stadsbestuur dat werkt op basis van stabiliteit, transparantie en integriteit. Voor benoeming worden wethouders op integriteit gescreend. Het moet duidelijk zijn wat de regels in Den Haag zijn en hoe de gemeente deze regels toepast en handhaaft.
- ▶ De VVD wil uitgaan van vertrouwen. Handhaving moet zich richten op de echte fraudeurs en veroorzakers van overlast, niet mensen die zich een keer vergissen.
- ▶ In contact met bewoners en ondernemers moet de 'hart-wet-eurobalans' toegepast worden: dit geeft de ambtenaar ruimte te doen wat nodig is, op basis van een maatschappelijke kosten-batenanalyse. Ambtenaren worden hierop getraind en regels die maatwerk in de weg staan, schaffen we af.
- ▶ De VVD wil dat de gemeente één app ontwikkelt waar Hagenaars terecht kunnen voor al het contact met de gemeente. Het gaat dan om alles van meldingen over de buitenruimte en woonoverlast tot informatie over participatie, toiletten of voor ondernemers.
- ▶ De VVD vindt het van groot belang dat bewoners en ondernemers serieus genomen worden bij participatie. De VVD wil niet alleen participatie versterken, maar ook inzetten op betere informatievoorziening. De gemeente informeert proactief de bewoners over bouwplannen of andere projecten die invloed hebben op de leefbaarheid. Als bewoners de bouwplannen van de burens willen inzien, dan moet dat digitaal kunnen. De gemeente geeft helder aan welke invloed bewoners hebben op welk moment.
- ▶ Het aanvragen van een vergunning moet zo eenvoudig en digitaal mogelijk kunnen. Bij het verlengen is dit bij voorkeur slechts een druk op de knop. Zo kost een vergunning minder tijd en minder geld, zowel voor de aanvrager als de gemeente.
- ▶ Het Ondernemersloket dat er dankzij de VVD is gekomen, moet het enige loket zijn dat de ondernemer nodig heeft voor gemeentelijke zaken. Zo hoeft de ondernemer niet op zoek wat bij welke afdeling thuishoort. Het loket moet toegankelijk en flexibel zijn: ruimer open, dichterbij de ondernemer en ook digitaal.
- ▶ De VVD wil gemeentelijke dienstverlening 'aan huis' uitbreiden. Als de huidige proef goed verloopt, wordt het voor iedere Hagenaar mogelijk het paspoort of rijbewijs thuisbezorgd te krijgen. Ook voor andere dingen waarvoor bewoners nu naar het stadhuis moeten, zoals het aangeven van een geboorte, wordt het mogelijk dat de gemeente aan huis komt.
- ▶ Den Haag kent veel arbeidsmigranten en expats, waarvan een deel zich ook langere tijd aan de stad wil binden. De VVD wil dat de gemeente voor deze internationale bewoners passende dienstverlening en informatie aanbiedt. Het gaat daarbij om informatievoorziening over gemeentebesluiten, maar ook over gemeenteraadsverkiezingen.
- ▶ De gemeente maakt al volop gebruik van data en technologie. De VVD wil dat de gemeente zo veel mogelijk als launching customer een impuls geeft aan Haagse digitale innovatieve bedrijven. De VVD wil dat de gemeente inzet op Den Haag als 'slimme stad' en waar mogelijk kiest voor open data, zodat deze gebruikt kan worden voor slimme oplossingen.
- ▶ Besluiten moeten wel mensenwerk blijven en uitlegbaar zijn. De gemeente moet duidelijk zijn waarvoor automatisering en kunstmatige intelligentie worden ingezet en welke gegevens daarvoor worden gebruikt.

Lage lasten

De VVD wil blijven inzetten op lage gemeentelijke lasten voor bewoners en ondernemers, waaronder de ozb, leges en parkeerkosten. De VVD is ervan overtuigd dat de lasten laag kunnen blijven, terwijl er geïnvesteerd wordt in voorzieningen. Dit doen we door bureaucratische rompslomp en verkokering tegen te gaan, in te zetten op kleinschaligheid en kritisch te kijken naar wat de gemeente doet.

- ▶ De VVD wil de ozb verlagen. Principieel vindt de VVD de ozb een oneerlijke gemeentelijke belasting. De rekening voor voorzieningen wordt zo vooral bij huizenbezitters gelegd. De gemeente moet daarom bij de Rijksoverheid een ingezetenenheffing bepleiten, zonder dat dit een lastenverzwaring wordt. Nu de gemeente meer taken op zich neemt, moet zij ook de ruimte hebben zelf belasting te heffen, binnen een duidelijk wettelijk kader.
- ▶ De VVD wil niet dat de gemeente winst maakt op de heffingen en leges die inwoners en ondernemers betalen voor vergunningen. De VVD houdt deze kosten zo laag mogelijk door het aanvraagproces zo eenvoudig en digitaal mogelijk te maken.
- ▶ Om Haagse ondernemers tijdens het herstel na de coronacrisis een extra steun in de rug te geven, bevriezen we de hoogte van leges tijdelijk. Ondernemers met schulden bij de gemeente krijgen langer de tijd om af te lossen en betalen minder rente, in lijn met de landelijke regelingen.
- ▶ Met de afvalstoffenheffing wordt het ophalen en verwerken van huisafval betaald en wordt bijgedragen aan het schoonhouden van de omgeving. De VVD wil dat het verschil tussen huishoudens van één persoon en die van meerdere personen meer in verhouding staat tot de verwachte hoeveelheid afval. Daarnaast wil de VVD dat de gemeente terughoudend is met (volledig) kwijtschelden van deze heffing, omdat het natuurlijk niet betekent dat er minder afval geproduceerd wordt.

Investeren

De VVD vindt het belangrijk dat Hagenaars naast lage lasten ook kunnen rekenen op uitstekende voorzieningen. Dit betekent zowel voorzieningen op het gebied van ondergrondse parkeerplaatsen en openbaar vervoer als voldoende groen in de wijken en veilige fietspaden. Om dit soort grote investeringen mogelijk te maken, wil de VVD het Haags Investeringsfonds oprichten. Dit Haags Investeringsfonds kan bijvoorbeeld worden gebruikt om de gewenste bijdrage aan het Nationaal Groeifonds voor de Koningscorridor aan te vullen.

- ▶ De VVD wil dat er een Haags Investeringsfonds komt voor investeringen op de langere termijn. Het gaat dan bijvoorbeeld om investeringen in ondergrondse parkeergarages in woonwijken, bereikbaarheid en meer groen en water in de wijken. Meevallers op projecten, zoals bij de Rotterdamsebaan, moeten ten goede komen aan het fonds.
- ▶ Investeren voor de langere termijn betekent ook plannen voor de langere termijn. Hiervoor wil de VVD vaker werken met openbare meerjarenplannen. Hierbij kan gedacht worden aan het aanpakken van hittestress door het aanleggen van meer groen of het terugbrengen van water op meer plaatsen van de stad. Deze plannen moeten samen met bewoners en ondernemers tot stand komen en duidelijk worden gecommuniceerd door de gemeente.
- ▶ De VVD wil daarnaast een revolverend duurzaamheidsfonds opzetten waar een groot deel van de resterende Eneco-gelden voor wordt ingezet. Hiermee kunnen bewoners en ondernemers investeringen doen, bijvoorbeeld voor isolatie van woningen en kantoren. De investering wordt door energiebesparing terugbetaald en vloeit terug naar het fonds.
- ▶ De VVD wil verder investeren in handhaving, onder andere in de uitbreiding van het aantal boa's en de inzet van de Haagse Pandbrigade. Uitbreiding en onderhoud van groen verdient ook een stevige impuls.

Begroting op orde

Iedere euro kan maar één keer worden uitgegeven. De VVD kiest voor lage lasten en investeringen in de stad. Dit wordt mogelijk gemaakt door kritisch te kijken naar het takenpakket van de gemeente. De VVD ziet mogelijkheden bepaalde taken effectiever en efficiënter uit te voeren. Daarnaast zijn er zaken die de VVD niet als taak van de gemeente ziet.

- ▶ De VVD wil dat de gemeente een sluitende begroting heeft. Dit betekent niet meer uitgeven dan dat er binnenkomt. Incidentele meevallers mogen niet worden gebruikt voor structurele uitgaven. Meevallers wil de VVD storten in het op te richten Haags Investeringsfonds.

- ▶ Als de financiële buffers van de gemeente voldoende stevig zijn, wil de VVD overschotten op de begroting ook storten in het Haags Investeringsfonds.
- ▶ Als het aantal inwoners in de stad stijgt, bijvoorbeeld door nieuwe woningen op de Binckhorst, krijgt Den Haag een hogere bijdrage uit het gemeentefonds. De VVD wil dat deze inkomsten volledig naar het meegroeien van de voorzieningen gaat, voor de helft via het storten in het Haags Investeringsfonds.
- ▶ De gemeente moet beter gebruik maken van mogelijkheden voor cofinanciering vanuit de EU of de Rijksoverheid. Den Haag laat nu nog te veel geld liggen.
- ▶ Het vereenvoudigen en digitaliseren van diensten en loketten bespaart niet alleen tijd en geld voor bewoners en ondernemers. Er kan meer werk worden gedaan door de gemeente voor hetzelfde geld. Het maakt ook thuiswerken bij de gemeente eenvoudiger.
- ▶ De VVD wil dat er strenge voorwaarden worden gesteld aan gesubsidieerde instellingen. Er moeten standaard duidelijke afspraken worden gemaakt over het inzichtelijk maken van effectiviteit en doelmatigheid.
- ▶ De Metropoolregio kan ook een stuk efficiënter door strakker vast te houden aan de doelstellingen. Den Haag neemt hierin het voortouw.
- ▶ De gemeente heeft nog veel vastgoed en grond in bezit. De VVD wil dat de gemeente dit zo veel mogelijk verkoopt, te beginnen met wat buiten de gemeentegrenzen ligt. Alleen grond of vastgoed van direct belang voor Den Haag blijft in handen van de gemeente. Gemeentelijk vastgoed wordt zo veel mogelijk verduurzaamd.

Financieel overzicht

Het financieel overzicht betreft een voorlopige versie. Dit overzicht is opgesteld op het moment dat nog veel onduidelijk was rondom de kabinetsformatie. De formatie kan financiële consequenties hebben voor gemeenten. Daarnaast was de commissie in afwachting van de uitvoering van de motie-De Graaf met financiële heroverwegingen. Het overzicht moet op basis hiervan nog geactualiseerd worden. De VVD vindt het belangrijk duidelijk te zijn over financiële keuzes en wil dus geen programma zonder financieel overzicht opstellen.

(Overzicht pagina 45 - 46)

Uitgaven (x € 1.000)	Incidenteel 2022	2023	2024	2025	2026
Bereikbaarheid					
OV-corridors		Bekostigd uit Haags Investeringsfonds, cofinanciering Metropoolregio en Rijk			
Doorstroming (o.a. ondertunneling)		Bekostigd uit Haags Investeringsfonds			
Meerjarenplan fietsparkeren woonwijken		1.000	2.500	3.000	3.000
Verkeersveiligheid		1.000	1.000	1.000	1.000
Openbaar vervoer		2.000	2.000	2.000	2.000
OV-welkomstpakket		500	500	500	500
Meerjarenplan wijkparkeergarages		7.100	10.000	10.000	10.000
Park+Ride, Park+Bike, OV+Bike		1.500	1.500	1.500	1.500
Verduurzaming					
Subsidie fijnstoffilter		500			
Sloopsubsidie scooters en auto's		2.000	2.000	2.000	2.000
CO2-neutraal maken gemeentelijke panden	3.500	1.500			
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	9.000				
Groen en water					
Meer groen	2.000	3.000	3.000	3.000	
Onderhoud groen		1.000	1.500	2.000	2.000
Impuls klimaatbestendigheid		1.000	1.000	1.000	1.000
Meer water in de stad		1.500	2.500	3.000	4.000
Leefbaarheid en veiligheid					
Meerjarenplan onderhoud woonwijken		1.500	3.000	4.000	5.000
Schonere stad		1.500	2.000	2.500	3.000
Aanpak zeven Haagse plagen		250	250	250	250
Openbare wc's	1.000	150	150	150	150
Speelvoorzieningen	1.000				
Voorzieningen strand	600	50	50	50	50
Meerjarenplan begaanbaarheid stoepen		100	100	100	100
Noise control-apparatuur	500				
Naar 100 extra handhavers		1.000	3.000	5.000	10.000
Uitbreiding Haagse Pandbrigade		500	500	2.000	3.000
Economie					
Investeren in economie		4.000	4.000	4.000	4.000
Stadsentrees	6.000				
Binnenstad: de Kern Bijzonder	6.500				
De Kust Gezonder	7.500				
Aantrekken maakindustrie		250	250	250	250
Extra coronacompensatie ondernemers		200	400	400	400
Investering in toerisme		250	250	250	250
Impuls evenementen		500	500	500	500
Investering World Forum	10.000				
Lage lasten en goede dienstverlening					
Verlaging ozb		10.000	10.000	10.000	10.000
Verlaging afvalstoffenheffing (minder kwijtschelden)		3.500	3.500	3.500	3.500
Afschaffen hondenbelasting		2.200	2.200	2.200	2.200
Dienstverlening gemeente		1.000	1.000	1.000	1.000
Onderwijs en gezondheid					
Taalvaardigheid		250	250	250	250
Lerarenopleiding	1.000				
Verduurzaming schoolgebouwen	4.000				
Langetermijnprogramma sportvoorzieningen		1.000	1.500	2.000	2.000
Aanleg kunstrif					5.000
Innovatiefonds zorg (PPS)	1.000				
Vrijwilligers en mantelzorgers		100	100	100	100
Praktijkondersteuners huisartsen (POH)		500	500	500	500
Investeren in wijkteams en betere triage jeugdzorg		200	400	400	400
Uitgaven welzijn, samenleving, kleine initiatieven		1.500	2.000	3.500	5.000
Verhogen cultuurbudget		1.000	1.000	1.000	1.000
TOTAAL	51.600	54.100	64.400	72.900	87.900

Opbrengsten (x € 1.000)	Incidenteel 2022	2023	2024	2025	2026
Diverse opbrengsten					
Grondopbrengsten	1.000	1.200	2.500	2.500	2.500
Groei toerisme	400	400	700	1.000	1.200
Kwijtscheldingen afvalstoffenheffing		3.500	3.500	3.500	3.500
Geen gesubsidieerde woningbouw AAA-locaties	25.000				
Sponsoring (faciliteiten in) buitenruimte		50	100	150	150
Verkoop vastgoed	8.000	2.500	1.500	1.000	1.000
Uitname reserve duurzaamheid, energietransitie	12.500				
Effectievere ondersteuning					
Stofkamoperatie subsidies, beperkte indexatie		23.500	23.750	23.750	23.750
Effectieve zorg (beter afstemmen, integraler werk)	500	1.000	1.500	1.750	2.000
Voordelen inzet POH's	1.500	3.000	5.000	7.000	10.000
Minder gesloten jeugdzorg door betere wijkteams	200	300	500	1.000	1.500
Korten grote welzijnsinst. samenlevingsopbouw		3.000	4.000	6.000	10.000
Efficiëntere huisvesting, zorg, welzijn, SZW comb.		2.500	3.500	4.500	7.500
Eigen bijdrage zorg, inclusief minder gebruik		550	800	1.400	2.200
Tegengaan no-shows, ritbijdrage AV070		1.250	1.250	1.250	1.250
Activerend werkgelegenheidsbeleid		3.500	6.000	7.500	10.000
Bijdrage zorgverzekeraars preventie, verl. jeugdzorg		1.500	2.000	2.500	3.000
Inburgering en armoedeval					
Fraudebestrijding uitkeringen		2.000	3.000	3.000	3.000
Aanpak armoedeval		1.000	1.500	2.000	2.000
Stoppen subsidies buitenlandse inmenging		1.000	1.000	1.000	1.000
Kleine en efficiënte overheid					
Apparaatskosten BenW		50	150	150	150
Taakstelling overhead -5%, (tussen)management	2.500	4.700	7.500	15.000	15.000
Nauwere samenwerking met The Hague & Partners		100	100	100	100
Taakstelling externe inhuur en extern onderzoek		750	1.250	1.750	2.000
Metropoolregio		50	50	50	50
TOTAAL	51.600	54.100	67.100	83.900	99.500
SALDO (overschot)	0	0	2.700	11.000	11.600

► Wijkenaanpak 2022-2026

Inleiding

We zijn trots op onze stad en trots op onze wijken. Dat betekent dat we samen plannen maken voor onze wijken en samen aan de slag gaan. Bewoners en ondernemers laten we meedenken in hun wijk. Goede initiatieven ondersteunen we. De VVD heeft daarom als bijlage bij dit programma per stadsdeel en wijk ideeën verzameld, van zowel binnen als buiten de VVD. Zo gaan we echt samen aan de slag voor een veilig en vrij Den Haag.

We hebben een duidelijke visie en maken keuzes voor de stad als geheel, met maatwerk voor de wijken. Daarbij waken we voor een waterbedeffect. Onze aanpak voor verbetering van groen en luchtkwaliteit is gericht op de hele stad, zodat de problematiek zich niet verplaatst. Een gerichte aanpak op ondermijnende criminaliteit en overlast in de ene wijk, mag niet betekenen dat malafide figuren zich verplaatsen naar de andere wijk.

Deze aanpak van de VVD is gebaseerd op gesprekken in de afgelopen jaren met de bewoners en ondernemers in de stadsdelen en wijken.

Centrum

Het stadsdeel Centrum is een zeer divers stadsdeel bestaande uit Archipel en Willemsbuurt, Zeeheldenkwartier, Schilderswijk, Oude Centrum, Binnenstad, Stationsbuurt, Rivierenbuurt, Kortenbos en Transvaal. Al deze wijken vragen om een eigen aanpak. Leefbaarheid vraagt in elke wijk onze aandacht, evenals problemen met de parkeerdruk en andere overlast.

In de afgelopen gemeenteraadsperiode is al gestart met het terugbrengen van de gracht op het Piet Heinplein. Het plan voor het sluiten van de prostitutie in de Doubletstraat en de Geleenstraat ligt er inmiddels. De VVD wil deze plannen met prioriteit uitvoeren en de straten herontwikkelen. De VVD heeft meer plannen voor het stadsdeel Centrum.

Voor alle wijken in het centrum geldt:

- ▶ **Regie en handhaving door gemeente** De VVD wil dat de gemeente meer regie voert en de handhaving versterkt als het gaat om overlast over de volle breedte. Voorbeelden zijn foutgeparkeerde (e-)scooters of fietsen, verkeerd aangeboden afval, woonoverlast en verwaarloosde panden zoals de ambassades.

Centrum (Binnenstad, Rivierenbuurt, Oude Centrum, Kortenbos en Stationsbuurt)

Voor het Centrum vroeg de VVD eerder aandacht voor meer fietsparkeerplekken, en we weren van fietsen uit het winkelgebied. Voor de Grote Marktstraat kozen we voor behoud van fietsers, maar is wel gevraagd om een slimme oplossing in deze raadsperiode. Leefbaarheid en stedelijke ontwikkelingen stonden hoog op de agenda. In de afgelopen jaren is door de inzet van de VVD veel geïnvesteerd in het Centrum. De looproute naar Station HS is opgeknapt en er is steeds aandacht geweest voor onder meer zwerffietsen.

- ▶ **Verfraaien en vergroenen binnenstad** De VVD wil het grachtenplan uitrollen in het Centrum en het VVD-plan 'de Haagse Lanen' uitvoeren. Dit betekent:
 - Een groot gedeelte van de binnenstad ontstenen en vergroenen. Het betreft de zogenaamde Hartlijn vanaf de Veerkade tot aan de Kneuterdijk.
 - Het aanleggen van ondergrondse fietsenstalling(en). Met winkeliers en andere ondernemers wordt gekeken waar dit precies wenselijk is.
 - Terugbrengen van de Hofgracht.
 - Het aanleggen van een fietspad zodat er veilig gefietst kan worden van de Veerkade tot aan de Kneuterdijk.
- ▶ **Prostitutie** De VVD wil met prioriteit uitvoering van het plan voor de sluiting van de prostitutie in de Doubletstraat en Geleenstraat, verplaatsing van het sekswerk naar een nieuwe geschikte locatie op de Binckhorst en herontwikkeling van beide straten en hun omgeving.
- ▶ **Aanpak overlast e-scooters** De elektrische scooter is een mooi vervoermiddel, maar we willen meer regie op het parkeerbeleid ervan. De VVD wil dat er net als op Scheveningen door de stad duidelijke plekken worden aangewezen waar elektrische scooters mogen staan.
- ▶ **Slimmere fietsenaanpak in centrum** De VVD is het halfslachtige gedoe rond de fietsen zat. Er moet een aanpak komen die voor zowel fietsers als voetgangers duidelijk is en daardoor ook veilig en werkbaar is voor bewoners, ondernemers, voetgangers en fietsers. De VVD kiest voor het uitgangspunt 'winkels open, dan lopen'. Dit betekent niet fietsen tussen 9.00 en 21.00 uur. Het gebied waar dit geldt, moet duidelijk aangegeven worden. Met name in kleine straten en drukkewinkelstraten is fietsen niet veilig. De VVD wil tegelijkertijd dat Hagenaars op de fiets van A naar B kunnen via het centrum. Ook moeten zij naar een winkel of restaurant kunnen. Straten zoals de Papestraat, Spuistraat, Hoogstraat en Korte Poten hebben daarom een loopregime, maar dat geldt niet voor alle straten in het centrum. De Prinsestraat wordt een autoluwe straat: alleen bestemmingsverkeer (bewoners en leveranciers) wordt nog mogelijk.
- ▶ **Fietsen door Grote Marktstraat** De VVD gelooft niet dat het plan voor het alternatief voor fietsen door de Grote Marktstraat een wenselijke oplossing biedt. Het plan hinkt op twee gedachten. De VVD is vóór het mogen fietsen door de Grote Marktstraat onder de voorwaarde dat de route- en informatievoorziening verbeterd wordt. Brommen is niet toegestaan.
- ▶ **Afval** Daar waar er nog geen ORAC's zijn en nog met vuilniszakken wordt gewerkt, worden zo spoedig mogelijk ORAC's geplaatst. Indien dit niet mogelijk is door bijvoorbeeld leidingen worden andere oplossingen gezocht. Alle wijken krijgen sensoren in de ORAC's en het moet overal mogelijk zijn een ORAC te adopteren, evenals afvalcontainers voorglas, plastic en papier. Deze containers moeten vaker geleegd worden. Ondernemers die zeer

weinig afval produceren, mogen ORAC's gebruiken en betalen de afvalstoffheffing. Andere ondernemers zorgen zelf voor afvoeren van afval. De gemeente moet hierop handhaven.

- ▶ **Aanpassen parkeernorm** In het Centrum is met name sprake van functieverandering van bijvoorbeeld kantoorpanden naar bewoning of hotel. Bij bepalen van de functie heeft de huidige parkeernorm veel invloed. De VVD wil het mogelijk maken dat de parkeernorm per wijk verschilt. Dit draagt ook bij aan verminderen van de leegstand in het Centrum.
- ▶ **Verbouwing Binnenhof** De VVD wil dat de gemeente zich rondom de verbouwing van het Binnenhof richting het Rijksvastgoedbedrijf inzet voor zo min mogelijk overlast voor ondernemers, bewoners en bezoekers. Tijdens de verbouwing wil de VVD dat de gemeente werkt aan extra activiteiten en initiatieven om publiek te blijven trekken. Omzetterderving voor ondernemers moet zo veel mogelijk voorkomen worden. Voor compensatie is de Rijksoverheid eerstverantwoordelijk. Belangrijk is ook na de verbouwing het huidige evenwicht horeca en winkels niet aan te tasten en door branchering een aansprekend aanbod te behouden.
- ▶ **Behouden balans horeca en winkels** Op dit moment bestaat er een evenwicht tussen horeca en winkels via branchering. Dit moet behouden blijven. Rekenmodellen daarvoor kunnen aangepast worden, zolang het evenwicht blijft.
- ▶ **Lichtplan** De VVD heeft eerder gezorgd voor het lichtplan aan het Plein waardoor niet alleen de bomen maar ook de monumentale gebouwen verlicht zijn met City Light. Ook het Toernooiveld is mooi verlicht. Dat moet veel vaker in Den Haag gebeuren. Het lichtplan moet worden uitgebreid om de mooie Binnenstad nog beter tot zijn recht te laten komen.
- ▶ **Openbare wc's** In het Centrum moeten er voldoende openbare wc's komen.

Zeeheldenkwartier

Het Zeeheldenkwartier is een zeer populaire wijk, rijk aan voorzieningen en levendig van aard, dicht bij het Centrum. De populariteit brengt ook vragen met zich mee rond leefbaarheid, bijvoorbeeld ten aanzien van het parkeren van auto's en fietsen. De VVD is blij dat gestart is met de uitvoering van het VVD-plan om de gracht weer terug te laten komen op het Piet Heinplein.

- ▶ **Ondergrondse parkeergarages** De VVD kiest voor meer groen, water en spelen in de wijken door auto's (en fietsen) zo veel mogelijk ondergronds of inpandig te parkeren. Door ondergronds parkeren ontstaan nieuwe parkeerplekken. In het Zeeheldenkwartier wil de VVD bijvoorbeeld de mogelijkheid daarvoor onder het Anna Palownaplein onderzoeken. Dit moet een betaalbaar alternatief zijn voor bewoners.
- ▶ **Fietsenstallingen** De VVD wil één of meerdere inpandige fietsenstallingen waar bewoners hun fietsen tegen een zeer geringe betaling kunnen stallen, zoals op de Zoutmanstraat. Dit moet echt een volwaardig alternatief zijn voor fietsen voor de deur. Het bijplaatsen van de zogenaamde fietsnietjes is niet de oplossing. Handhaven op weesfietsen blijft belangrijk.
- ▶ **Vergroening** Belangrijk is bij alle ontwikkelingen in het Zeeheldenkwartier oog te hebben voor vergroening; het Zeeheldenkwartier is erg verstedend. Denk hierbij aan de opknopbeurt en herzieningen van straten en de bouw van parkeergarages voor auto's en fietsen.
- ▶ **Herziening Waldeck en Emmakade** De VVD wil dat wordt onderzocht of de gracht tussen de Koningin Emmakade en Waldeck Pyrmontkade in ere kan worden hersteld. Dit zorgt voor een koelere stad en er ontstaat tussen de Noordwal en Laan van Meerdervoort ruimte voor een gigantische ondergrondse parkeergarage voor meer dan 1.000 auto's. De verplaatsing van de trambanen naar de huidige (van 2x2 naar 1x1) rijbaan biedt ook mogelijkheden voor herinrichting met meer groen en het tegengaan van hardrijden.
- ▶ **Opknopbeurt straten** Verschillende straten, met name de klinkerstraten, vragen om een opknopbeurt. Dat moet in overleg met bewoners en ondernemers. De Zoutmanstraat wordt al herzien, evenals het Prins Hendrikplein. Het openbaar vervoer en de fiets krijgen daar voorrang, waardoor het veiliger wordt. Voor gevaarlijke verkeerssituaties blijft aandacht nodig. De werkzaamheden aan het Piet Heinplein zijn gestart, maar de Piet Heinstraat zelf vraagt ook een opknopbeurt.
- ▶ **Tegengaan overconcentratie coffeeshops** De VVD wil minder coffeeshops in het Zeeheldenkwartier. Denk hierbij aan afspraken over verplaatsing, verspreiding of stoppen. Uitkopen is een serieuze optie.
- ▶ **Verkamering, splitsing en dakopbouwen** Dankzij de VVD is er de afgelopen periode een verbod gekomen op het splitsen en verkameren van woningen om wijken leefbaar te houden. In het Zeeheldenkwartier helpt dit ook met de overlast van parkeren en fietsen. Het splitsingsverbod moet dan ook goed gehandhaafd worden. Dakopbouwen kunnen helpen de wijk aantrekkelijk te maken voor gezinnen, maar er moet rekening worden gehouden met lichtinval en het karakter van de straat.

Archipel en Willemsbuurt

De VVD blijft het belang van de leefbaarheid in Archipel benadrukken. Of het nu om meer groen, meer fietsparkeerplekken of een een betere luchtkwaliteit door doorstroom van auto's gaat.

- ▶ **Doorgaand autoverkeer in heel Den Haag** De VVD is voor doorstroming in de hele stad. De toegangswegen moeten ten volle benut worden: Utrechtsebaan, Rotterdamsebaan, Noordelijke Randweg (Landscheidingsweg en Hubertustunnel), de Prinses Beatrixlaan (A4, Rijswijk) en Zuidelijke Randweg (Lozerlaan / Erasmusweg). De VVD wil dat de luchtkwaliteit voor alle wijken verbeterd en vindt dit een randvoorwaarde voor het Verkeerscirculatieplan Centrum-Noord. Daarnaast moet blijvend geïnvesteerd worden in de andere toegangswegen om overlast niet te concentreren en bereikbaarheid voor alle bewoners te vergroten.
- ▶ **Aanpak van verloederde panden** De VVD wil verloedering van monumentale panden aanpakken. De Haagse Pandbrigade gaat eigenaren intensiever aanspreken om de panden op te laten knappen. Dit geldt ook voor ambassades. Er wordt gezocht naar striktere sancties, zoals het opzeggen van medewerking aan diplomatieke voordelen, of het niet kunnen huren van monumenten.
- ▶ **Bosjes krijgen opknopbeurt** In de afgelopen jaren is er veel gesproken over de aanpassing van het Westbroekpark en de aangrenzende Scheveningse Bosjes met de Waterpartij. Dit jaar is er een akkoord gekomen op een visie, uitgewerkt samen met bewoners. De Scheveningse Bosjes en omgeving verdienen een opknopbeurt. Hiervoor en voor het structurele onderhoud moet voldoende geld worden gereserveerd.

Schilderswijk en Transvaal

De VVD heeft eerder aandacht gevraagd voor de verbetering van het Hobbemaplein, inzet van de Haagse Pandbrigade en het toekennen van meer ondernemersparkeervergunningen. We zijn immers trots op onze Haagse Markt, de grootste onoverdekte warenmarkt van het land en één van de grootste van Europa. Onze inspanningen hebben vruchten afgeworpen, maar we zijn er nog niet. De Schilderswijk vraagt onze blijvende aandacht.

- ▶ **Extra inzet Haagse Pandbrigade** De Haagse Pandbrigade heeft in de Schilderswijk al veel werk verricht, maar er is een extra investering nodig om overbewoning, overlast en verloedering te voorkomen. Handhaving en een goede controle is niet alleen voor de leefbaarheid, maar ook voor de veiligheid van mensen belangrijk. Extra investering in de Pandbrigade is dan ook noodzakelijk.
- ▶ **Ophaalplek arbeidsmigranten** Op dit moment zorgt het ophalen van arbeidsmigranten op het Kaapseplein voor overlast in Transvaal. De VVD wil samen met bewoners en ondernemers een betere ophaalplek zoeken bijv. aan de Hoefkade of aan de Fruitweg.
- ▶ **Meer aandacht voor verkeersveiligheid** Het kruispunt Vaillantlaan – Parallelweg (bij de Put) is onveilig. Er gebeuren regelmatig ongelukken door de onoverzichtelijke situatie. Niet alleen deze situatie, maar de gehele Vaillantlaan vraagt om doorlichting op onveilige situaties, doorstroming en overbelasting. Ook is er sprake van een slechte luchtkwaliteit. Een ondergrondse kruising is een oplossing voor de langere termijn. Voor de korte termijn moeten verkeerslichten anders worden ingesteld en moet de situaties bij de Put worden heroverwogen.
- ▶ **Vergroten leefbaarheid** De leefbaarheid in de Schilderswijk kan op verschillende manieren verbeterd worden. Deze versteende wijk vraagt ook om vergroening. Het is belangrijk dat de bewoners gebruikmaken van de garages in de wijken. Het verschil in kosten met parkeren op straat moet niet te groot zijn. Het opknappen van het Kaapseplein draagt ook bij aan de leefbaarheid.
- ▶ **Opknappen omgeving Fruitweg** Een groot deel van de Groothandelsmarkt is in de jaren '90 en '00 opnieuw ingericht. Een gedeelte is nooit onder handen genomen en biedt door een wirwar aan verschillende activiteiten van autoherstelbedrijven, garages, busremise en braakliggend terrein en het zalencentrum Opera, een rommelige indruk. Herontwikkeling kan dit gebied een nieuwe impuls geven door middel van verplaatsing en samenvoeging van functies op één plek, realisering nieuwbouw, meer groen en betere parkeerruimte.
- ▶ **Ondernemers verdienen onze steun** Het ondernemerschap in de Schilderswijk is belangrijk en krijgt de steun van de VVD. Er is nauwelijks leegstand. Wel is branchering nodig om een goede balans te houden en overconcentratie te voorkomen. Er wordt opgetreden tegen reclame-uitingen die het straatbeeld ontsieren. Ondernemende criminaliteit pakken we aan, zodat eerlijke ondernemers niet lijden onder malafide figuren.
- ▶ **Ook in de Schilderswijk pakken we overlast aan van ratten** De VVD heeft eerder aandacht gevraagd voor een brede aanpak van de rattenproblematiek in de Schilderswijk. De VVD wil dat de gemeente deze overlast actiever gaat bestrijden. Daarom wil de VVD meer broodcontainers en dat ze vaker geleegd worden. Daarnaast moet gehandhaafd worden op verkeerd geplaatst vuil en op straat gegooid voedsel.

Escamp

Escamp is met inmiddels meer dan 125.000 inwoners het grootste stadsdeel van Den Haag. Het omvat de wijken Bouwlust en Vrederust, Leyenburg, Moerwijk, Morgenstond, Rustenburg en Oostbroek en Wateringse Veld. De VVD wil dat dit stadsdeel beter bereikbaar wordt. Het woningaanbod is weinig divers. Het is goed dat er betaalbare woningen zijn, maar ook de middenklasse en hogere klasse mogen vertegenwoordigd worden. Escamp heeft met het Zuiderpark en zijn Sportcampus een enorm mooie uitgangspositie, iets om trots op te zijn. Maar het heeft nog een weg te gaan.

Eerder vroeg de VVD al om meer ruimte voor starters en gezinnen in Wateringse Veld, om meer handhavers en (flexibel) cameratoezicht en afspraken over het groen. In Morgenstond werd gevraagd om inzet van handhavers en in Rustenburg-Oostbroek en rond het HagaZiekenhuis locatie Leyweg om aandacht voor parkeerproblemen. Stuk voor stuk blijven dit aandachtspunten. Voor heel Escamp geldt:

- ▶ **Investeren in Zuidwest** De afgelopen jaren is de investering in Zuidwest gestart met de zogenaamde regiodeal met de Rijksoverheid voor de wijken Bouwlust en Vrederust, Morgenstond en Moerwijk. De VVD vindt deze investering belangrijk: de aandacht moet uitgaan naar woningen én inspanningen op het sociale domein. De voorzieningen en de leefbaarheid moeten op peil worden gebracht. Dit is een proces van lange adem.
- ▶ **Ontsluiten uitvalswegen** De VVD wil investeren in het beter ontsluiten van de uitvalswegen van Escamp om drukke, onveilige verkeerssituaties zoals bijvoorbeeld op de Laan van Wateringse Veld te verminderen. Dat kan door rotondes te plaatsen bij de kruispunten Oosteinde en Noordweg.
- ▶ **Beter openbaar vervoer** Betere bereikbaarheid met het openbaar vervoer geeft Hagenaars de keuze zich te verplaatsen zonder auto. De VVD wil de verbindingen met het centrum, maar ook de omliggende gemeentes verbeteren en is voorstander van de Leyenburgcorridor.
- ▶ **Ondergrondse parkeergarages** De VVD kiest voor meer groen, water en spelen in de wijken door auto's (en fietsen) zo veel mogelijk ondergronds of in pandig te parkeren. Daarmee verlagen we ook de parkeerdruk. Tegelijkertijd moet er meer gehandhaafd worden op langdurig geparkeerde voertuigen. Alleen het invoeren van betaald parkeren is geen oplossing.
- ▶ **Verkeersveiligheid** De VVD wil dat onveilige verkeerssituaties zoals bijvoorbeeld bij de voetgangersoversteekplaatsen op de Laan van Wateringse Veld worden aangepakt. Dit geldt ook voor de hardrijders in de Erven; bijvoorbeeld met een flitspaal.
- ▶ **Voldoende inzet van politie en handhavers** Er is sprake van onderbezetting in de wijkteams van de politie. Inzet van handhavers en politie brengt meer blauw op straat. Intensivering van de handhaving is nodig om overlast van hangjongeren en arbeidsmigranten (onder meer overbewing) tegen te gaan.
- ▶ **Ook in Escamp pakken we overlast aan van ratten** In meerdere delen van Escamp zoals in Moerwijk is er veel overlast van ratten. De VVD wil dat er eindelijk een structurele oplossing komt voor deze situatie. De VVD wil dat de gemeente deze overlast actiever gaat bestrijden. Daarom wil de VVD meer broodcontainers en dat ze vaker geleegd worden. Daarnaast moet gehandhaafd worden op verkeerd geplaatst vuil en op straat gegooid voedsel.
- ▶ **Ondersteuning schuldenproblematiek** Escamp kent relatief veel armoede en (jeugd)werkloosheid. De VVD wil vroegtijdig bewoners ondersteunen door ze aan een baan te helpen om zo schuldenproblematiek te voorkomen of niet verder te laten escaleren.
- ▶ **Integrale ondersteuning wijkteams** Armoede brengt ook andere problemen met zich mee, zoals eenzaamheid en psychische problemen bij kinderen en hun ouders. De VVD wil vroegtijdig laagdrempelige hulpverlening bieden via de scholen, wijkcentra, jeugdgezondheidszorg in samenwerking met de wijkteams. Zo kunnen we op langere termijn verergering van de problematiek, zoals de inzet van (zware) jeugdhulp, voorkomen.

Voor de wijken zijn de volgende activiteiten nodig:

Bouwlust en Vrederust

- ▶ **Verbetering buitenruime** De VVD wil de eerder ingezette vernieuwing van de wijken Bouwlust en Vrederust vervolgen en de woonomgeving en de buitenruimte voor inwoners verder verbeteren.
- ▶ **Tegengaan criminaliteit** Inwoners van Bouwlust en Vrederust voelen zich minder veilig dan in de rest van Den Haag. De VVD wil de veiligheid vergroten en criminaliteit tegengaan door verschillende instrumenten in te zetten, zoals cameratoezicht, meer handhavers etc.

Leyenburg

- ▶ **Verhogen aantal parkeerplaatsen** Ondanks inspanningen om de parkeerdruk te verminderen, is er nog steeds sprake van een tekort aan parkeerplaatsen. De VVD wil bij nieuwbouwprojecten in pandige of ondergrondse parkeerplaatsen als voorwaarde voor doorgang van deze projecten.

Moerwijk

- ▶ **Aandacht voor onderhoud woningen** Een deel van de sociale huurwoningen in Moerwijk is slecht onderhouden en aan vernieuwing toe. Met deze vernieuwing is een start gemaakt via de zogenaamde regiodeal. Dit vraagt langdurig investeren in onderhoud aan huizen en investeren in hulp en zorg. De VVD steunt duurzame en betaalbare huisvesting.
- ▶ **Criminaliteits- en armoedebestrijding samen** Er is veel armoede in de wijk. Ook is het aantal woninginbraken hoog. Mede daardoor voelen mensen zich niet veilig op straat. De VVD pleit voor een integrale aanpak van criminaliteits- en armoedebestrijding.

Morgenstond

- ▶ **Meer speelplaatsen** Morgenstond is een wijk met relatief veel jonge gezinnen. De VVD wil meer speelplaatsen voor kinderen en meer plekken en activiteiten voor jongeren.
- ▶ **Winkelcentrum Leyweg bruisend houden** Winkelcentrum Leyweg is een belangrijke voorziening in de wijk. In de afgelopen jaren zijn er winkelpanden leeg komen te staan. De VVD wil samen met de ondernemers en omwonenden een plan maken om van de Leyweg een meer bruisend winkelcentrum te maken.

Rustenburg en Oostbroek

- ▶ **Aanpak criminaliteit** De VVD wil een hardere aanpak van de golf van criminaliteit die de Dierenselaan teistert. Hetzelfde geldt voor overlast door mensen die gerechtigd zijn hier te verblijven, maar geen werk hebben.

Wateringse Veld

- ▶ **Verloedering tegengaan** Er is een groot contrast in het onderhoud van de huizen en gevels. De VVD wil woningcorporaties en eigenaren stimuleren woningen te onderhouden. De gemeente moet hen hierop aanspreken.
- ▶ **Groen onderhoud** Groen vraagt om onderhoud. Met de inwoners worden afspraken gemaakt over het groen in de wijk en het beheer van dit groen.
- ▶ **Voorzieningen groeien mee** De voorzieningen houden gelijke tred met de behoeften van de wijk. Dit geldt voor Wateringse Veld voor speelvoorzieningen voor alle leeftijdscategorieën en voor ontmoetingsplekken.

Haagse Hout

Haagse Hout bestaat uit Benoordenhout, Bezuidenhout, Marlot en Mariahoeve. Elke wijk heeft de afgelopen jaren eigen veranderingen doorgemaakt. Benoordenhout heeft een rustige omgeving met een park als Arendsdorp en landgoed Clingendael, maar kent ook ontwikkelingen rond het Bronovo, het ANWB-gebouw en het verdwijnen van lijn 18. Bezuidenhout is een gemeleerde wijk grenzend aan twee treinstations met een eigen zakencentrum en een gevarieerd woningaanbod. Deze dynamische wijk ontwikkelt zich van 17.000 naar 37.000 inwoners met kleinere bouwprojecten en grote ontwikkelingen zoals bij de Grotiusplaats en het station Laan van NOI. In Mariahoeve heeft de bouw van nieuwe woningen tot een gemengd aanbod van woningen geleid. De VVD heeft dit gestimuleerd. Belangrijk is om het groen in de wijk te behouden. Marlot is een mooie rustige wijk, maar de drukte van omliggende wegen vraagt onze aandacht.

Bezuidenhout, Marlot en Mariahoeve

De opeenvolgende ontwikkelingen vragen om nieuwe keuzes. In Bezuidenhout is sprake van een verdubbeling van inwoners in de komende jaren, met meer dan 50% éénpersoonshuishoudens. De VVD wil dat de wijk ook aantrekkelijk blijft voor gezinnen door een goed parkeerbeleid en het tegengaan van verkamering en splitsing van woningen. Hierdoor blijft de wijk gemeleerd. De belangrijkste aandachtspunten in Bezuidenhout zijn de bouwprojecten en ervoor te zorgen dat voorzieningen meegroeien met de ontwikkeling.

- ▶ **Voortzetting bouwprojecten** De bouwprojecten moeten steeds in overleg met de bewoners gebeuren. De gemeente geeft helder aan welke invloed bewoners hebben op welk moment. Bij bouwen in de wijk, moet er ook worden aangesloten op het karakter van de wijk. Alleen rond de stations is ruimte voor hoogbouw.
- ▶ **Voorzieningen op maat** De voorzieningen moeten gelijke tred houden met de behoeften en het bouwproces. Niet de algemene norm is leidend, maar wat een wijk op dit moment nodig heeft. Voor Bezuidenhout geldt dat door de toename van meer dan 10.000 bewoners in de komende jaren het structurele aanbod van basisvoorzieningen omhoog moet. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om huisartsen, parkeerplaatsen (fiets en auto), groen en afval. Specifiek moeten nog de recreatiemogelijkheden in kaart worden gebracht, omdat er ook gebruik kan worden gemaakt van recreatiemogelijkheden van andere stadsdelen. Andere voorzieningen moeten daarnaast meebewegen met de levensfase van de bewoners. Naar verwachting is eerst behoefte aan kinderopvang en speelgelegenheden, daarna aan school en plekken voor oudere jeugd.
- ▶ **Voorzieningenplan en regie** Er moet een voorzieningenplan komen waarbij een strakke regie gevoerd wordt onder één verantwoordelijke persoon vanuit de gemeente samen met de stadsdeeldirecteur. De bewoners van Bezuidenhout kunnen deze persoon ook aanspreken.
- ▶ **Goede parkeeroplossingen** De VVD kiest voor meer groen, water en spelen in de wijken door auto's en fietsen zo veel mogelijk ondergronds of inpandig te parkeren. Door ondergronds parkeren ontstaan nieuwe parkeerplekken. De VVD pleit al langer voor ondergrondse parkeergarages, bijvoorbeeld onder de Marialaan. Deze moeten er nu echt komen, zeker met de groei van het aantal bewoners. Van bewoners vragen we gebruik te maken van deze parkeergarages, ook voor fietsen. Daarnaast zijn slimme oplossingen voor het parkeerprobleem nodig door aanpassing van het parkeergebied, zoals het betrekken van het parkeergebied Mariahoeve bij Bezuidenhout-Oost en de Theresiastraat.
- ▶ **Meer aandacht voor verkeersveiligheid en sociale veiligheid** We verbeteren de verlichting op het fietspad Bezuidenhoutseweg (naar Marlot), voegen flitspalen toe bij de Landscheidingsweg en verbeteren het kruispunt oversteek Hofzichtlaan ingang Marlot. Dit heeft een effect op het kruispunt N14 Bezuidenhoutseweg, dat nu onveilig is. Ook de verkeersonveiligheid op de Theresiastraat en de Juliana van Stolberglaan vraagt uitdrukkelijk onze aandacht. De VVD houdt de situatie op de Theresiastraat na de herinrichting goed in de gaten en vraagt blijvende aandacht voor de verkeersveiligheid op Juliana van Stolberglaan, zo nodig door ingrepen zoals flitspalen.
- ▶ **Ook in Bezuidenhout en Mariahoeve pakken we overlast aan van meeuwen en ratten** De VVD zet breed in op bestrijding van overlast door ratten. Allereerst in de openbare ruimte, maar ook samen met burgers in tuinen. Elke bijdrage kan helpen, zoals de vervanging van de riolering in Bezuidenhout Oost die door de VVD er is gekomen. In Mariahoeve is een bredere aanpak van de ratten gewenst. Daarnaast zorgen we ook in Bezuidenhout-Oost voor ORAC's, zodat meeuwen geen vrij spel hebben.
- ▶ **Gemeente ten dienste van burgers** De grondwaterstijging in Bezuidenhout is een probleem. Bewoners mogen niet aan hun lot overgelaten worden. De gemeente moet samen optrekken met de Rijksoverheid om tot een oplossing te komen. De VVD pleit voor een landelijke pilot voor de aanpak van natte kelders met Den Haag als deelnemer. De pilot zou moeten bestaan uit een investering in opslag en afvoer van water in de openbare ruimte en subsidie voor eventueel noodzakelijke investeringen bij particulier vastgoed.

- ▶ **Afval** Daar waar er nog geen ORAC's zijn en nog met vuilniszakken wordt gewerkt, worden zo spoedig mogelijk ORAC's geplaatst. Waar sprake is van een hoge parkeerdruk wordt samen met bewoners bekeken of er toch ORAC's kunnen worden geplaatst mede om overlast van meeuwen en ratten te voorkomen. Alle wijken krijgen sensoren in de ORAC's en het moet overal mogelijk zijn een ORAC te adopteren, evenals afvalcontainers voor glas, plastic en papier. Deze containers moeten vaker geleegd worden. Ondernemers die zeer weinig afval produceren, mogen ORAC's gebruiken en betalen de afvalstoffheffing. Andere ondernemers zorgen zelf voor afvoeren van afval. De gemeente moet hierop handhaven.
- ▶ **Ontsluiting naar de stad** Het Schenktunneltje wordt opgeknapt naar voorstel van de VVD. De VVD wil het Bernhardviaduct voor de helft afbreken en grondig renoveren. Zo ontstaat ruimte voor een groene boulevard met meer woningen.
- ▶ **Mariahoeve** VVD is blij met de mix van koop- en huurwoningen en pleit voor behoud van deze mix en de mix van groen en bouw.
- ▶ **'t Kleine Loo** Mariahoeve kent twee wijkcentra: Haverkamp en 't Kleine Loo. Het laatste heeft een belangrijke functie voor de wijk. De VVD ondersteunt de opknappbeurt van 't Kleine Loo.
- ▶ **Investeren in groen blijft belangrijk** Het groen van het Haagse Bos is voor Bezuidenhout niet voldoende. We willen alle mogelijkheden benutten voor groen. De bouw van een ondergrondse parkeergarage bij de Marialaan biedt mogelijkheden voor aanpassing van het groen.
- ▶ **Verkaming, splitsing en dakopbouwen** Dankzij de VVD is er de afgelopen periode een verbod gekomen op het splitsen en verkameren van woningen. Dit is een middel om de wijken leefbaar en divers van samenstelling te houden. Het splitsingsverbod moet dan ook goed gehandhaafd worden. Dakopbouwen kunnen helpen de wijk aantrekkelijk te maken voor gezinnen, maar er moet rekening worden gehouden met lichtinval en het karakter van de straat.

Benoordenhout

De VVD is voor handhaving van de snelheid op de Van Alkemadeaan, een beter bereikbaar Benoordenhout via het openbaar vervoer en we vragen aandacht voor de herontwikkeling van het ANWB-gebouw. Ook onderstrepen we het belang van het Willem Rooyardsplein en het Van Hoytemaplein als ontmoetingsplekken. Er wordt nu gestart met de aanpassing van het Willem Rooyardsplein. Daarbij houdt de VVD de verscheidenheid van Benoordenhout in het oog met buurten zoals de Nassaubuurt en Uilennest.

- ▶ **Openbaar vervoer** Het opheffen van buslijn 18 heeft grote gevolgen gehad voor de bewoners van Uilennest en Duinzigt. Er wordt te makkelijk vanuit gegaan dat iedereen over een auto beschikt of nog auto kan rijden. Dankzij de VVD is er een proefproject gekomen met buslijnen 20 en 30. Het college heeft voorgesteld om een bus op afroep te onderzoeken. De VVD wil een blijvende oplossing door buslijn 18 terug te laten keren. Bereikbaarheid van de wijk voor alle bewoners is van groot belang en dat vraagt om een investering.
- ▶ **Meer aandacht voor verkeersveiligheid en sociale veiligheid** De VVD wil een vangrail op de Benoordenhoutseweg voor de veiligheid van fietsers, geluidsflitspalen bij de Van Alkemadeaan en meer handhaving van de snelheid op de Van Alkemadeaan. Sluipverkeer door de wijk willen we voorkomen.
- ▶ **Voor de één overlast, voor de ander plezier** Benoordenhout grenst aan het Malieveld waar geregeld evenementen, demonstraties en concerten worden gehouden die de hele stad ten goede komen. Sommige evenementen geven meer overlast door hun aard en duur dan andere evenementen. Van belang blijft een goede spreiding over de stad van de evenementen (in Zuiderpark en op het strand). Het Malieveld blijft tegelijk een belangrijke locatie voor meerdaagse evenementen en popconcerten. Afspraken met de organisatoren dienen gehandhaafd te worden. Bewoners moeten ook een duidelijk loket bij de gemeenten hebben waar zij terecht kunnen met hun klachten.
- ▶ **ANWB-gebouw** De VVD pleit al geruime tijd voor woningen die aansluiten bij het karakter van de buurt, met een beperkte bouwhoogte. Belangrijk is dat omwonenden, ook die van Den Haag, betrokken worden door de gemeente Wassenaar. De plannen van Wassenaar brengen voor Den Haag een uitdaging op het gebied van voorzieningen. De VVD vindt dat Wassenaar de voorzieningen voor de woningen moet regelen, waaronder parkeerplaatsen en afval. Als blijkt dat Wassenaar deze voorzieningen vooraf niet naar tevredenheid van omwonenden en de gemeente Den Haag kan of wil garanderen, moet alsnog met de gemeente Wassenaar over een grenscorrectie worden gesproken.
- ▶ **Bronovo** De VVD is voor het behoud van Bronovo. Het heeft niet alleen een functie vervuld voor het Benoordenhout, maar ook voor Scheveningen, Wassenaar en Bezuidenhout. De VVD wil het Bronovo behouden met zo veel mogelijk passend zorgaanbod.
- ▶ **Verkaming, splitsing en dakopbouwen** Dankzij de VVD is er de afgelopen periode een verbod gekomen op het splitsen en verkameren van woningen. Dit is een middel om de wijken leefbaar te houden. Het splitsingsverbod moet dan ook goed gehandhaafd worden. Dakopbouwen kunnen helpen de wijk aantrekkelijk te maken voor gezinnen, maar er moet rekening worden gehouden met lichtinval en het karakter van de straat.

- ▶ **Sociale ontmoeting** De VVD vindt het belangrijk dat er in het Benoordenhout een plaats is voor sociale ontmoeting, bijvoorbeeld in de vorm van een wijkcentrum dat ook een bibliotheekfunctie kan vervullen. In lopende en toekomstige ontwikkelingen moeten hiervoor kansen worden gezocht.

Laak

Laak is het kleinste stadsdeel van Den Haag en op plaatsen druk bevolkt. Het bevat onder meer de Laakhavens, de Spoorwijk en de Binckhorst. Het stadsdeel kent weinig groen, wel grenst Spoorwijk aan groen Rijswijk. De veiligheid van de wijken staat al jaren onder druk, maar de wijken bieden ook veel potentieel.

De VVD wil voor Laak inzetten op het vergroten van de leefbaarheid en het verminderen van overlast. Dit betekent meer handhaving door zichtbare wijkagenten en handhavers, maar ook meer vergroening en meer fietsplekken. Voor de Binckhorst geeft de VVD specifiek aandacht aan de kwaliteit van de buitenruimte, woningen en vernieuwende bedrijvigheid. De eerste woningen zijn nu opgeleverd, maar het gros gaat nog komen. De VVD wil dat het bouwen en de voorzieningen gelijke tred houden.

- ▶ **Langetermijnvisie Laak** In Laak is er nog veel ontwikkelpotentieel. Er is ruimte voor kwalitatieve hoogbouw. Een integrale aanpak en voorzieningen – waaronder een groene buitenruimte – gelijke tred laten houden met de bouw van woningen is een must. De VVD wil dat er een langetermijnvisie ligt zodat bewoners, ondernemers en ontwikkelaars weten waar ze aan toe zijn. Het openbaar vervoer vraagt onze aandacht: de VVD is voorstander van de aanleg van de Koningscorridor. Ook het inplannen van voldoende winkels is belangrijk. Net zoals elke wijk in Den Haag, moet ook de Binckhorst zijn toonaangevende straat als de 'Fred' of de 'Trees' hebben, met de rauwe toon van de Binckhorst. Middeldure woningen krijgen voorrang.
- ▶ **Groenplan Binckhorst** Er komt een groenplan voor de hele Binckhorst, met een langetermijnplanning van realisatie. Hierbij wordt ook nagedacht over een natuurlijke inrichting van de aanwezige oevers, met aandacht voor de biodiversiteit in de omgeving. Aangesloten wordt bij de groene structuur in Laak, Voorburg en Rijswijk.
- ▶ **Voorzieningen** De VVD wil bouwen en voorzieningen gelijke tred laten houden, maar niet alle ontwikkelingen op de Binckhorst zullen tegelijk plaatsvinden. Er wordt geïnvesteerd in tijdelijke vergroening op leegstaande kavels, daken en versteende plekken en straten. De VVD denkt nadrukkelijk aan de Binckhorst bij het aanpakken van de meeste versteende plekken in de stad, om hittestress te voorkomen.
- ▶ **Overlast en ondermijning** De VVD wil een inventarisatie en concreet plan om de overlast van arbeidsmigranten tegen te gaan, bijvoorbeeld in de portieken. Tegelijk gaan we de verkamering van woningen in Laak tegen, en pakken we misstanden waar arbeidsmigranten last van hebben aan. Bij overlast in en rond Oost-Europese winkels wordt een extra check gedaan op vergunning en voldoen aan de regels. We gaan door met het beleid om winkels waar sprake lijkt van ondermijnende criminaliteit zo snel mogelijk te controleren en bij overtreding te sluiten.
- ▶ **Afval** Daar waar er nog geen ORAC's zijn en nog met vuilniszakken wordt gewerkt, worden zo spoedig mogelijk ORAC's geplaatst. Waar sprake is van een hoge parkeerdruk wordt samen met bewoners bekeken of er tóch ORAC's kunnen worden geplaatst mede om overlast van meeuwen en ratten te voorkomen. Alle wijken krijgen sensoren in de ORAC's en het moet overal mogelijk zijn een ORAC te adopteren, evenals afvalcontainers voor glas, plastic en papier. Deze containers moeten vaker geleegd worden.
- ▶ **Invloed** bij buurgemeenten over en weer De VVD wil dat de gemeente in overleg gaat met de buurgemeenten bij bouwprojecten net over de gemeentegrens. Bewoners uit Den Haag zouden ook gehoord moeten kunnen worden over projecten in hun directe omgeving. Dit geldt over en weer.
- ▶ **Verkeersveiligheid** Er komt extra handhaving om het racen op de Albertingk Thijmstraat tegen te gaan. Een flitspaal is één van de mogelijkheden.
- ▶ **Groen in Spoorwijk** In Spoorwijk wordt extra gezien hoe groen kan worden toegevoegd, bijvoorbeeld tussen tramrails. Bij bouwprojecten wordt ontwikkelaars gevraagd ook verticaal groen in de plannen op te laten nemen.
- ▶ **Ondersteuning private initiatieven** De VVD wil dat particuliere initiatieven om de verschillende culturen in Laak met elkaar in contact te brengen en te verbinden, meer worden gesteund, bijvoorbeeld in het wijkcentrum in Spoorwijk
- ▶ **Ondergronds parkeren** De VVD wil onderzoeken of het Jonckbloetplein geschikt is voor de locatie van ondergronds parkeren.

Leidschenveen-Ypenburg

Leidschenveen-Ypenburg is een jong Haags stadsdeel bestaande uit Forepark, Leidschenveen, Ypenburg en Hoornwijk. Het stadsdeel wordt omringd door wegen en omliggende gemeenten, maar is integraal onderdeel van Den Haag. De VVD vindt het belangrijk dat het stadsdeel geen eiland wordt zonder verbinding met de andere delen van onze stad. Tegelijkertijd kan veel slimmer met omliggende gemeenten worden samengewerkt. Nu het stadsdeel 'ouder' wordt, veranderen ook de behoeftes aan voorzieningen en de woonbehoefte. De VVD vraagt aandacht voor meer groen, het verminderen van de overlast door verkeer, veilige kruispunten en betere handhaving.

- ▶ **Samen met buurgemeenten** De samenwerking met omliggende gemeenten moet versterkt worden. Denk aan het op laten halen of storten van vuil. De VVD wil dat samenwerking met Avalex onderzocht wordt. De VVD wil dat in de bouwplannen, ook in omliggende gemeenten, wordt nagedacht over toegang tot Leidschenveen-Ypenburg. Meer kantoren en woningen zorgen ook voor extra verkeersstromen om de buurt heen en legt druk op de toegang tot de wijken.
- ▶ **Extra tramhalte** We willen Leidschenveen beter ontsluiten met een extra tramhalte bij de rotonde op de Houtkade.
- ▶ **A12 ondergronds** Leidschenveen-Ypenburg ligt tussen verschillende snelwegen in. De snelwegen A4 en A12 nemen veel ruimte in. Daarom wil de VVD samen met Metropoolregio en de Rijksoverheid onderzoeken of en hoe de A12 ondergronds gebracht kan worden, zodat de wijken Ypenburg en Leidschenveen aan elkaar gekoppeld worden.
- ▶ **The Mall of the Netherlands** The Mall trekt ontzettend veel bezoekers naar onze regio, maar zorgt ook voor opstoppingen. Dit geeft de noodzaak van samenwerking met buurgemeenten aan, om te voorkomen dat ontwikkelingen in de ene gemeente leiden tot problemen in de andere. De VVD wil dat de gemeente met Leidschendam-Voorburg en de Rijksoverheid werkt aan een oplossing voor betere doorstroming, bijvoorbeeld een afslag in de tunnel naar de parkeergarage.
- ▶ **Aanpak geluidshinder** De VVD wil dat de geluidshinder wordt aangepakt. We onderzoeken bovenwettelijke normen voor de geluidswallen en integreren waar dat kan zonnepalen in de geluidswallen. Bewoners betrekken we via een energiecoöperatie bij de duurzame energieopwekking. Ook wil de VVD geluidshinder van secundaire wegen, zoals Laan van Hoornwijck, aanpakken.
- ▶ **Meer groen en dus een park** De VVD vindt groen belangrijk. Leidschenveen-Ypenburg is het enige stadsdeel zonder eigen park. Daarom wil de VVD kijken of de Driemanspolder beter ontsloten kan worden met de aanleg van twee extra bruggetjes voor fietsers en voetgangers.
- ▶ **Overlast winkelcentrum** In de avond is veel overlast rond het winkelcentrum Leidschenveen. De VVD wil dat dit wordt aangepakt en dat overlastgevers worden aangesproken. Daarvoor moeten de extra handhavers ook in Leidschenveen ingezet worden.
- ▶ **Stadsdeel in beweging** Leidschenveen-Ypenburg is nu nog sterk gericht op jonge gezinnen, maar verandert volop sinds de wijk gebouwd is. Er is meer behoefte aan zowel starterswoningen als aan doorstroomwoningen voor senioren. Als we die niet bouwen, dan trekken mensen weg. De VVD wil de mogelijkheden voor doorverhuizen in het stadsdeel vergroten.
- ▶ **Diversiteit in de ruimte** Voor groen én voor ondernemerschap moet Leidschenveen-Ypenburg ruimte bieden. Samen met de bewoners moet er een duidelijke en integrale visie ontwikkeld worden voor de Henri Faasdreef en het Madeliefveld, waarbij ruimte voor ondernemen wat de VVD betreft een serieuze optie is.
- ▶ **Voorzieningen** Naast behoefte aan andere woonruimte, is er ook behoefte aan (andere) voorzieningen. De VVD wil dat onderzocht wordt of een extra middelbare school gebouwd moet worden. Verder willen we dat voorzieningen in en rond de wijk beter toegankelijk worden voor jongeren. Voor hen zijn voorzieningen vanwege de langere afstanden vaak niet goed bereikbaar.
- ▶ **Maatschappelijke stages** De VVD wil dat de gemeente actief aan de slag gaat met ondernemers om meer maatschappelijke stages in de buurt aan te bieden.
- ▶ **Ook in Leidschenveen-Ypenburg pakken we overlast door dieren aan** De wijken zijn zeer waterrijk en dat trekt ook veel (Canadese) ganzen aan. Om overlast te beperken worden de hondenlosloopgebieden aan het water en speel- en sportplekken ontoegankelijk gemaakt voor de ganzen door het plaatsen van hekwerk. Hierdoor worden ganzen via het water naar andere gebieden geleid.

Loosduinen

Het stadsdeel Loosduinen bestaat uit de wijken Loosduinen, Bohemen en Meer en Bos, Kijkduin en Ockenburgh, Kraayenstein en Vroondaal en Waldeck. Het is van oudsher een stadsdeel met rustige wijken, uitgestrekte natuurgebieden en een prachtig strand. Een pareltje. De VVD wil graag dat dit stadsdeel zijn groene en rustige karakter behoudt en aantrekkelijk is voor zowel gezinnen als ouderen. De VVD pleitte eerder voor verbetering van de bereikbaarheid van Loosduinen en voor Houtwijk en Bohemen voor meer speel- en ontmoetingsplekken. Voor diverse wijken wenste VVD opknappbeurten. Met de opknappplannen voor de buurten Houtwijk en Nieuw Waldeck na Kraayenstein is dat goed gelukt. Ook Kijkduin ondergaat een grote verandering. We wilden meer groen. Ten slotte pleiten we voor meer handhavers in Loosduinen voor allerlei soorten overlast. Er is al veel bereikt, maar er blijven nog diverse wensen voor heel Loosduinen gelden.

- ▶ **Doorgaand autoverkeer in heel Den Haag** De VVD is voor doorstroming in de hele stad. De toegangswegen moeten ten volle benut worden: Utrechtsebaan, Rotterdamsebaan, Noordelijke Randweg (Landscheidingsweg en Hubertustunnel), de Prinses Beatrixlaan (A4, Rijswijk) en Zuidelijke Randweg (Lozerlaan / Erasmusweg). De VVD wil dat de luchtkwaliteit voor alle wijken verbetert en vindt dit een randvoorwaarde voor het Verkeerscirculatieplan Centrum-Noord. Daarnaast moet blijvend geïnvesteerd worden in de andere toegangswegen om overlast niet te concentreren en bereikbaarheid voor alle bewoners te vergroten. Nu Vroondaal uitbreidt, is speciale aandacht nodig voor de doorstroming en de capaciteit van de Lozerlaan.
- ▶ **Lozerlaan** De VVD wil dat de entree van Loosduinen aantrekkelijker wordt door het ondertunnelen of overkluisen van de Lozerlaan. Hierdoor wordt Loosduinen ook beter bereikbaar en neemt de geluidsoverlast af en ontstaat bovengronds ruimte voor woningen en groen. Aan de zuidzijde wordt het fietspad verbreed en komt er twee-richtingsverkeer ter hoogte van Madestein en Ockenburgh. Dit draagt bij aan de verkeersveiligheid.
- ▶ **Openbaar vervoer verbeteren** Loosduinen moet voor iedereen toegankelijk zijn. De VVD wil daarom investeren in betere OV-aansluitingen richting bijvoorbeeld Vroondaal en Kijkduin.
- ▶ **Ondergrondse parkeergarages** De VVD wil inzetten op het verlagen van de parkeerdruk in Loosduinen. Onderzocht moet worden of ondergronds parkeren mogelijk gemaakt kan worden bij het Loosduinse Hoofdplein, het Alphons Diepenbrockhof en de Machiel Vrijenhoeklaan ter hoogte van strandopgang 2.
- ▶ **Langdurig parkeren tegengaan** Daarnaast wil de VVD dat er ingezet wordt op meer handhaving om langdurig parkeren van campers en busjes tegen te gaan.
- ▶ **Onderhoud groen** De VVD wil inzetten op beter onderhoud van de buitenruimte en het groen, waarbij veilige trottoirs en oversteekplaatsen een speerpunt moeten zijn.
- ▶ **Gevaarlijke situaties in duinen** De fietspaden in de duinen van Kijkduin verdienen een opknappbeurt, door losliggende tegels en overstuivend zand ontstaan nu gevaarlijke situaties.
- ▶ **Meer handhavers** De VVD wil meer handhavers in Loosduinen om overlast van hondenpoep, vuil naast containers en geluidsoverlast tegen te gaan.
- ▶ **Overlast malafide bedrijven** Daarnaast wil de VVD meer toezicht op de industrieterreinen Zichtenburg, Kerketuinen en Dekkershoek om overlast van malafide bedrijven tegen te gaan.
- ▶ **Winkelstraten** Met de ondernemers en winkeliers gaan we de leegstand in de winkelstraten bestrijden om aantrekkelijk winkelgebieden te ontwikkelen en te behouden. We houden een goed evenwicht tussen winkels en horeca.

Voor de specifieke wijken heeft de VVD de volgende standpunten:

Bohemen en Meer en Bos

- ▶ **Handhaving park Meer en Bos** De VVD pleit voor meer handhavers in park Meer en Bos om overlast van hangjongeren tegen te gaan. Ook bezitters van honden die zich niet houden aan de regels verdienen een bon.
- ▶ **Veilige buitenruimte** Scheefliggende tegels en overgroeide fietspaden leiden tot onveilige situaties in de buitenruimte en pakken we aan.
- ▶ **Groen** De VVD wil een opknappbeurt voor het Piet Vink plantsoen. Daarnaast vraagt het groenonderhoud bijv. bij het fietspad bij de Bosjes van Pex aandacht.

Kijkduin en Ockenburgh

- ▶ **Verlagen parkeerdruk** Sinds de herontwikkeling van Kijkduin is de parkeeroverlast met name zomers toegenomen. De VVD wil de parkeerdruk verlagen door het verder invoeren van een werkend P+R-plan. De Uithof krijgt een directe shuttledienst naar het strand.

- ▶ **Mobiele politiepost** De mobiele politiepost bij Kijkduin moet blijven bestaan, voor een zichtbare aanwezigheid van de politie.
- ▶ **Plek voor touringcars** Touringcars moeten goed kunnen stoppen om bezoekers af te zetten, zo ook op Kijkduin.
- ▶ **ORAC's verminderen meeuwenoverlast** Een schoon Kijkduin is een mooi visitekaartje voor bezoekers en prettig voor bewoners. De VVD wil daar waar nog met vuilniszakken wordt gewerkt ook op Kijkduin ORAC's om afval- en meeuwenoverlast te beperken. Tegelijk willen we meer afvalbakken op het strand en dat deze vaker worden gelegegddrukke dagen.

Kraayenstein en Vroondaal

- ▶ **Structureel onderhoud gewenst** De buitenruimtes in Kraayenstein worden mede dankzij de VVD opgeknapt. Hierbij is het structureel onderhoud een belangrijke vervolgstap.
- ▶ **Vroondaal bereikbaar** De VVD wil de bereikbaarheid van Vroondaal verbeteren door verbetering van de infrastructuur en uitbreiding van OV-verbindingen.

Loosduinen

- ▶ **Verkeersremmende maatregelen** De nieuwe ontsluiting van HagaZiekenhuis leidt ertoe dat meer mensen hard rijden op de Escamplaan. De VVD wil inzetten op verkeersremmende maatregelen op de Escamplaan om de veiligheid te verbeteren.
- ▶ **Loosduinse Hoofdplein** Zoals de VVD wilde, is het Loosduinse Hoofdplein opgeknapt. De VVD wil samen met de bewoners investeren in het schoon houden en onderhouden van het plein.
- ▶ **Coffeeshop** De VVD wil overconcentratie van coffeeshops tegengaan, onder meer door verplaatsing. Het is daarbij wel van belang dat er voldoende draagvlak is op de voorgenomen nieuwe locatie. Totdat er voldoende draagvlak georganiseerd is, wil de VVD geen coffeeshop op de Oude Haagweg.

Waldeck

- ▶ **Opknopbeurt** Waldeck Mede dankzij de VVD wordt Waldeck opgeknapt. De VVD wil daarna blijvend investeren in goed onderhoud van de buitenruimte om Waldeck verder te verfraaien.

Scheveningen

Stadsdeel Scheveningen bestaat uit Oostduinen, Belgisch Park, Westbroekpark en Duttendel, Van Stolkpark en Scheveningse Bosjes, Scheveningen (met diverse buurten zoals Scheveningen-Dorp, Norfolk en Vissershaven), Duindorp, Geuzen- en Statenkwartier, Zorgvliet en Duinoord. Veel aandacht gaat uit naar Scheveningen zelf, mede door toedoen van de VVD, omdat daar veel ontwikkelingen plaatsvinden. Ook de andere wijken vragen in verband met de leefbaarheid aandacht. Scheveningen biedt Den Haag iets extra's. De mogelijkheid om te genieten van strand voor zon, voor uitwaaien, maar ook om te genieten van de aanwezige horeca. En het biedt mooie duinpartijen. We willen overlast verminderen. De woonwijken bieden een prettig woonklimaat, het voorzieningenpeil moet daar voldoende hoog blijven. Groen wil de VVD behouden in onze duinen (Oostduinpark en Meijendel), de parken zoals Sorghvliet en Westbroekpark en de Scheveningse bosjes.

Scheveningen

Al jaren werken we er hard aan om Scheveningen te verfraaien door middel van De Kust Gezond. De gemeente doet grote investeringen om verstening en sleetsheid van Scheveningen Bad tegen te gaan. Onder aanvoering van de VVD is ook groot ingezet op het Actieplan Scheveningen, om samen met bewoners, ondernemers en de politie overlast te bestrijden. Met particuliere investeringen in Kijkduin en aan de Haagse boulevard wordt de hele Haagse kust steeds aantrekkelijker voor bewoners, bedrijven én bezoekers. Het tegengaan van verstening zetten we door. Daarbij letten we scherp op het behoud van het karakter van onze kust.

- ▶ **Omgevingsvisie Scheveningen** De VVD wil dat er voor Scheveningen gewerkt wordt vanuit een visie om ervoor te zorgen dat het een aantrekkelijke kustplaats blijft om te wonen en te ondernemen. Dit betekent het vinden van een goede balans tussen wonen (ook voor de middenklasse), toerisme, havenbedrijvigheid en bereikbaarheid.
- ▶ **Bestrijden straatraces** De VVD zet fors in op het bestrijden van straatraces op de Westduinweg, de Gevers Deynootweg, de Statenlaan en in het Havenkwartier. Dat doen we met (geluids)flitspalen en waar mogelijk snelheidremmende maatregelen. De gerichte politieacties hebben ook hun resultaat gehad. Indien nodig, ziet de VVD graag dat deze worden herhaald.
- ▶ **Mobiele politiepost** De mobiele politiepost op Scheveningen moet blijven bestaan, voor een zichtbare aanwezigheid van de politie.
- ▶ **Weg met afval** Afval zorgt voor verloedering en overlast van beesten. Meer toezicht bij verkeerd aanbieden van afval is nodig. Tegelijk komen er meer afvalbakken op het strand en de toegangswegen en worden deze vaker gelegegd op drukke dagen.
- ▶ **Douches en wc's** Het voorzieningenniveau op het strand mag omhoog: er komen openbare douches en op de boulevard openbare wc's.
- ▶ **Groen** De VVD blijft inzetten op verbetering van de verbinding van de natuurgebieden aan de kust door aanleg van meer bij de kust passende beplanting op Scheveningen.
- ▶ **Uitvoeren VVD-plan 'Integrale visie verkeer Scheveningen'** Het wordt tijd dat het in 2015 door de VVD gepresenteerde verkeersplan voor Scheveningen uitgevoerd wordt. Opeenvolgende wethouders verkeer van andere partijen hebben het laten liggen. Het doel van de visie is een betere bereikbaarheid van Scheveningen doordat mensen direct naar hun plaats van bestemming worden geleid. Daardoor zijn er zo min mogelijk verkeersbewegingen. We brengen de voorstellen daarom opnieuw in. Speerpunten zijn:
 - gerichte, dynamische bewegwijzering op de weg en via routeplanners (ook op snel- en uitvalswegen);
 - kruisend verkeer voorkomen door routing, rotondes en waar nodig ongelijkvloerse kruisingen
 - frequente en snelle OV-verbindingen;
 - veilige en comfortabele fietsroutes en goede fietsparkeerplaatsen (ook voor e-scooters);
 - voldoende parkeerplaatsen en een goede p-route met informatie over het aantal beschikbare plekken.
- ▶ **Investeren in openbaar vervoer naar de kust** Ook wil de VVD nog steeds investeren in een Kustlijn: beter en sneller openbaar vervoer naar Scheveningen aanleggen, zodat mensen de Randstadrail pakken in plaats van de auto.
- ▶ **Slagboom kan werken** Het inmiddels gelanceerde idee om bij extreme drukte de Strandweg met een slagboom af te sluiten, steunt de VVD mits de op deze weg aanwezige parkeerplekken volledig worden benut.
- ▶ **Aanpak overlast e-scooters** Overlast van e-scooters gaan we tegen door verdere afspraken met de aanbieders waar geparkeerd kan worden en hoeveel e-scooters geparkeerd kunnen worden.
- ▶ **Parkeren fietsen** Voor fietsers breiden we waar nodig parkeergelegenheid uit, onder meer bij de rotonde aan het einde van de Strandweg bij de haven.

- ▶ **Parkeren voor bewoners met vergunning** In de straten parallel aan de boulevard en rond de havens in een straal van ongeveer 250 meter wordt parkeren alleen toegestaan voor bewoners met een parkeervergunning. Hierop wordt streng gehandhaafd. Bezoekers krijgen informatie over de mogelijkheden van de verschillende parkeergarages en Openbaar Vervoer mogelijkheden/ P&R terreinen
- ▶ **Parking op zonnepanelen** De Zwarte Pad parking blijft behouden en krijgt overkappingen met zonnepanelen.
- ▶ **Openbaar vervoer bij evenementen** Het openbaar vervoer rijdt langer bij evenementen en op drukke dagen, zodat het een beter alternatief is voor de auto. Gekeken wordt ook naar een betere aansluiting op P+R gebieden elders in de stad.
- ▶ **Zwolsestraat in de verdieping** Dankzij de VVD komt de ongelijkvloerse kruising richting de parkeergarage, aan het eind van de Zwolsestraat. In de eerste helft van 2022 moet deze gereed zijn voor het nieuwe strandseizoen. De VVD is voorstander van een extra fietsparking tussen de Oranjeflats en de te creëren doorgang naar zee.
- ▶ **Opknopbeurt middenboulevard** Het opknappen van de middenboulevard, verwacht na zomer 2022, moet volgens de VVD prioriteit krijgen. De gemeente faciliteert de eventuele private wens voor een opknopbeurt van de Palace Promenade, waarbij gezocht wordt naar aansluiting met de bebouwing aan weerszijden (nieuwbouw en Kurhaus).
- ▶ **Handhaving in de duinen** Er wordt handhavend opgetreden tegen het beschadigen of vervuilen van duingebieden, evenals het illegaal overnachten in de duinen.
- ▶ **Sporten aan zee** We steunen de snelle realisatie van het Beach Stadium en willen ook investeren in een kunstrijf voor de kust. Dit komt zowel de ecologie als de surfcommunity ten goede.

Scheveningen is meer

- ▶ **Verkamering, splitsing en dakopbouwen** Dankzij de VVD is er de afgelopen periode een verbod gekomen op het splitsen en verkameren van woningen. Dit is een middel om de wijken leefbaar en divers van samenstelling te houden. Het splitsingsverbod moet dan ook goed gehandhaafd worden. Dakopbouwen kunnen helpen de wijk aantrekkelijk te maken voor gezinnen, maar er moet rekening worden gehouden met lichtinval en het karakter van de straat.
- ▶ **Groen onderhoud** Groen vraagt om voortdurend onderhoud, bijvoorbeeld bij de Scheveningse bosjes. Park Sorghvliet is mede door corona zeer in trek. Hoewel in bezit van Rijksvastgoedbedrijf zou de gemeente kunnen vragen – als de veiligheid dat toelaat – een tweede uitgang toe te staan aan de zuidzijde (Johan de Wittlaan).
- ▶ **Voorzieningen** De nieuwe woningen bij het Norfolkterrein en de tweede binnenhaven geven dit gebied een nieuwe uitstraling. Met de restaurants is er ook levendigheid. Het duingebied is dichtbij. Meer groen in de wijk is nog wel nodig.
- ▶ **Snelheidsduivels** Zoals bepleit door de VVD is de Fred een 30 km-zone geworden, maar de Statenlaan kent nog steeds een onveilige situatie. Een flitspaal is hier gewenst.

Segbroek

Voor veel bewoners is het fijn wonen in de wijken van het stadsdeel Segbroek. Het zijn wijken waar bewoners eenvoudig met bus, tram of fiets naar zowel het centrum als de zee kan gaan, maar de wijken bieden zelf ook veel aan winkels en lokale ondernemers. Veel starters hebben Segbroek ontdekt. Het stadsdeel is wel dichtbevolkt, wat uitdagingen met zich meebrengt voor onder meer parkeermogelijkheden, groen in de wijk en de algehele leefbaarheid.

De VVD vraagt aandacht voor meer parkeerplekken voor zowel fiets als auto. Voor de fiets zijn in een aantal straten extra parkeerplaatsen gemaakt. De problemen zijn nog niet opgelost. Een ander belangrijk thema was en blijft handhaving, zowel voor een fijne en schone buitenruimte als het toezien op het splitsen en verkameren van woningen en de overlast door coffeeshops.

Voor heel Segbroek heeft de VVD de volgende ideeën:

- ▶ **Ondergronds parkeren** De VVD wil meer ruimte voor parkeren voor zowel auto's als fietsen. Zo verhelpen we de parkeerproblematiek. Het gaat het bijzonder om straten met drielaagsappartementen zoals de Goudenregenstraat en de Fahrenheitstraat. De VVD wil daarom zorgen dat meer auto's ondergronds geparkeerd kunnen worden, bijvoorbeeld onder pleinen zoals het Goudenregenplein en het Regentesseplein. Dat biedt ook ruimte voor groen. Fietsen kunnen ondergronds of inpandig zoals in de Fahrenheitstraat.
- ▶ **Zwerffietsen opruimen** De gemeente moet blijven handhaven op zwerffietsen en deelfietsen en -scooters: te vaak staan deze lukraak in de openbare ruimte geparkeerd. Als het nodig is komen speciale plekken voor bijv. elektrische scooters.
- ▶ **Afstemming met bewoners** Deelauto's en laadpalen voor elektrische auto's moeten samen met de bewoners de ruimte krijgen. Gekeken moet worden naar de behoefte van de buurt en de deelplekken mogen niet ongevraagd parkeerplaatsen aan de wijk onttrekken.
- ▶ **Echt fietsvriendelijk** De VVD vindt dat fietsvriendelijke straten ook echt fietsvriendelijk moeten zijn: hierop moet worden gehandhaafd met bijvoorbeeld slimme techniek, of de straat moet beter erop worden ingericht.
- ▶ **Snelheidsduivels** Hardrijden en de daarmee geluidsoverlast is een serieus probleem, bijvoorbeeld op de Laan van Meerdervoort. De VVD wil hier (geluids)flitspalen.
- ▶ **Herziening Waldeck en Emmakade** De VVD wil dat wordt onderzocht of de gracht tussen de Koningin Emmakade en Waldeck Pymontkade in ere kan worden hersteld. Dit zorgt voor een buffer voor wateropslag en er ontstaat tussen de Noordwal en Laan van Meerdervoort ruimte voor een ondergrondse parkeergarage. De verplaatsing van de trambanen naar de huidige (van 2x2 naar 1x1) rijbaan biedt ook mogelijkheden voor herinrichting met meer groen en het tegengaan van hardrijden.
- ▶ **Ruimte voor groen** De openbare ruimte vergroenen we verder samen en op initiatief van bewoners. Geveltuintjes zijn daarbij een groene verrijking en zorgen voor verkoeling, maar moeten wel goed onderhouden worden. Ook voor andere bewonersinitiatieven voor een fijnere of mooiere buurt moet de gemeente open blijven staan en budget beschikbaar stellen.
- ▶ **Ruimte voor jongeren** Ook voor tieners moet de openbare ruimte een fijne plaats zijn. Wijkpark de Verademing is een goed voorbeeld van groen en activiteiten, maar kan nog aantrekkelijker worden gemaakt voor jongeren om zich te vermaken. De gemeente betreft de jongeren hierbij.
- ▶ **Aanpak ondermijning** Bewoners en bonafide ondernemers mogen niet de dupe zijn van ondermijnende criminaliteit en allerlei andere dubieuze zaken. Daarom blijft de VVD inzetten op onder andere integrale handhavingssacties in de Weimarstraat en elders. We zetten in op het voorkomen van een waterbedeffect, waarbij overlast en criminaliteit zich verplaatst.
- ▶ **Overlast is verleden tijd** De gemeente moet optreden tegen overlast: of het nu gaat om hondenpoep die niet wordt opgeruimd of afval dat gedumpt wordt met bijkomende overlast door meeuwen en ratten. Hierop moet stevig gehandhaafd worden. Daarvoor zijn ook meer handhavers nodig.
- ▶ **Afval** Alle wijken krijgen sensoren in de ORAC's en het moet overal mogelijk zijn een ORAC te adopteren, evenals afvalcontainers voor glas, plastic en papier. Deze containers moeten vaker geleegd worden. Ondernemers die zeer weinig afval produceren, mogen ORAC's gebruiken en betalen de afvalstoffheffing. Andere ondernemers zorgen zelf voor afvoeren van afval. De gemeente moet hierop handhaven.
- ▶ **Verkaming, splitsing en dakopbouwen** Dankzij de VVD is er de afgelopen periode een verbod gekomen op het splitsen en verkameren van woningen. Dit is een middel om de wijken leefbaar en divers van samenstelling te houden. Het splitsingsverbod moet dan ook goed gehandhaafd worden. Dakopbouwen kunnen helpen de wijk

aantrekkelijk te maken voor gezinnen, maar er moet rekening worden gehouden met lichtinval en het karakter van de straat.

- ▶ **Behoud winkels** Wijkstraten zoals de Fahrenheitstraat en buurtwinkels geven de wijk karakter. De VVD vindt het daarom van belang dat er een plan komt om deze voor de buurt te behouden, bijvoorbeeld in de Vruchtenbuurt.
- ▶ **Verduurzaming gebouwen** De VVD wil lokale ondernemers en ROC Mondriaan betrekken voor duurzame oplossingen van de typisch Haagse huizen en publieke gebouwen in Segbroek.

Voor de afzonderlijke wijken heeft de VVD de volgende ideeën:

Bomen- en Bloemenbuurt

- ▶ **Aanpassing wegen** De VVD wil dat de situatie rondom de Sportlaan, door de aanpassing van de rotonde bij de Kwartellaan en Segbroeklaan, wordt aangepakt. Zo moet het verkeer weer beter doorstromen.
- ▶ **Blijvende betrokkenheid burgers bij Willem Dreeshuis** Betrokkenheid van bewoners is belangrijk. Bij zgn. ‘controversiële voorzieningen’ zoals de herbesteding van het Willem Dreeshuis moet dat voortaan ook voorafgaand aan een beslissing zijn. Voor het Willem Dreeshuis zelf blijft betrokkenheid van de bewoners in de toekomst belangrijk.
- ▶ **Gemeente ten dienste van burgers** In de Bomen- en Bloemenbuurt is sprake van grondwaterstijging die mede lijkt te komen door ingrepen door de gemeente. Bewoners hebben daardoor problemen met natte kelders. Bewoners mogen niet aan hun lot overgelaten worden. Er moet een passende oplossing komen.
- ▶ **Verkeersveiligheid** Verkeersveiligheid vraagt blijvende aandacht bij kruispunten zoals Goudenregenplein / Thomsonlaan en Goudsbloemlaan / Irisstraat.
- ▶ **Behoud gevel** De Populier De VVD wil dat de gevel van De Populier behouden blijft. De beeldkwaliteit van de wijk wordt goeddeels bepaald door de gevel van De Populier. De verbouwplannen van de school kunnen doorgaan, maar zonder de sloop van de gevel.

Regentessekwartier, Valkenboskwartier en Heesterbuurt

- ▶ **Tegengaan overlast door overconcentratie coffeeshops** De VVD wil de overconcentratie van coffeeshops in de Weimarstraat terugdringen. Denk hierbij aan afspraken over verplaatsing, verspreiding of stoppen. Uitkopen is een serieuze optie. De VVD wil ook overlast rondom shishalounges blijven aanpakken.
- ▶ **Balans Weimarstraat** De Weimarstraat is toe aan een opknopbeurt. Leegstaande panden, het overaanbod aan horeca en ondermijnende criminaliteit wil de VVD aanpakken. De VVD wil dat er met bewoners, ondernemers en vastgoedeigenaren een plan ontwikkeld wordt voor een Weimarstraat in balans. Dit betekent een divers aanbod aan winkels, minder coffeeshops en minder horeca. Voor ondernemerschap blijft alle ruimte, maar wel met branchering en een duidelijke verdeling van woon- en winkelgebieden. Winkels in de Beeklaan verplaatsen we naar de Weimarstraat.
- ▶ **Opknopbeurt Regentesseplein** De VVD wil het Regentesseplein samen met bewoners opknappen. Het plein kan fungeren als ontmoetingsplek met meer groen en minder stenen. Dit komt ten goede aan het afvoeren van water en het tegengaan van hittestress. Ook wil de VVD onderzoeken of hier ondergrondse geparkeerd kan worden.
- ▶ **Plan sluiting tramremise Lijsterbesstraat 2024** De VVD wil dat samen met de bewoners gekeken wordt naar herbesteding van het gebied, bijvoorbeeld met meer bedrijvigheid en daarmee banen en stages in de buurt. Hierbij behoort collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO) tot de mogelijkheden.

Vogelwijk

- ▶ **Rode Kruisziekenhuis** De VVD wil dat bewoners goed betrokken worden bij de nadere herbesteding (wonen) van het voormalige Rode Kruisziekenhuis. Hierbij behoort collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO) tot de mogelijkheden, bijvoorbeeld herbesteding voor passend wonen voor ouderen in de wijk.
- ▶ **Verkeersveiligheid** Verkeersveiligheid vraagt ook in de Vogelwijk om aandacht, onder meer rondom de Houtrustweg en de Sportlaan. Hardrijden moet worden tegengegaan met controles of het anders indelen van straten.
- ▶ **Hoge parkeerdruk door oneigenlijk parkeren** De parkeerdruk is hoog onder andere door automobilisten die gebieden met betaald parkeren willen vermijden. Er staan veel busjes in de wijk waardoor bewoners hun auto niet meer kwijt kunnen. Er moet hiervoor snel een oplossing komen. VVD wil samen met bewoners kijken naar vergunningsparkeren tegen de parkeertoeristen.
- ▶ **Fietsparkeren** Ook parkeerplaatsen voor fiets en elektrische scooter verdienen aandacht, zowel meer ruimte als het verwijderen van fietswrakken.
- ▶ **Groen en veilig** Veel groen in de Vogelwijk kan wel een opknopbeurt gebruiken of moet beter onderhouden worden. Ook wil de VVD dat de Houtrustweg zo wordt ingericht dat het mogelijk is om veilig langs het Verversingskanaal te wandelen.

Vruchtenbuurt

- ▶ **Behoud winkels** Buurtwinkels geven de wijk karakter. De VVD vindt het daarom van belang dat er een plan komt om deze voor de buurt te behouden.
- ▶ **Handhaving en groen onderhoud** De openbare ruimte in de Vruchtenbuurt moet goed onderhouden worden. Dat gaat onder meer om het groen als het verwijderen van fietswrakken. Waar sprake is van overlast of vandalisme moet er gehandhaafd worden en de daders aangepakt worden.
- ▶ **Herinrichting Mient** Het herinrichten van de Mient moet leiden tot verkeersveiligheid en extra parkeerruimte, maar daarmee is de klus niet geklaard. Blijvende aandacht is noodzakelijk.
- ▶ **Veiligheid** De algehele veiligheid moet gewaarborgd zijn: dat gaat om het voorkomen van en optreden tegen inbraken in woning of auto, maar ook het tegengaan van een onveilig gevoel door meer en betere verlichting.

VVD
De Haagse
VVD